

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ GIAO THÔNG VẬN TẢI

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ GIAO THÔNG VẬN TẢI

Nguyễn Thành Trung

**HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ CHI BẢO
HIỂM XÃ HỘI TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN
CHƯƠNG MỸ, THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

**LUẬN VĂN THẠC SỸ
NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

Hà Nội – Năm 2020

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ GIAO THÔNG VẬN TẢI

TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ GIAO THÔNG VẬN TẢI

Nguyễn Thành Trung

**HOÀN THIỆN CÔNG TÁC QUẢN LÝ CHI BẢO
HIỂM XÃ HỘI TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN
CHƯƠNG MỸ, THÀNH PHỐ HÀ NỘI**

LUẬN VĂN THẠC SỸ
NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC

TS. Hoàng Thị Hồng Lê

Hà Nội – Năm 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đề tài “**Hoàn thiện công tác Quản lý chi Bảo hiểm xã hội tại bảo hiểm xã hội Huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội**” là công trình nghiên cứu của bản thân tôi dưới sự hướng dẫn của TS Hoàng Thị Hồng Lê. Các Kết quả, nguồn gốc trích dẫn, kết quả nêu trong luận văn là hoàn toàn trung thực, có xuất xứ rõ ràng và chưa từng có ai công bố trong bất kỳ các tiểu luận, luận văn nào trước đây.

Hà Nội, ngày tháng 12 năm 2020

Người thực hiện

Nguyễn Thành Trung

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới tập thể thầy cô giáo trong Khoa sau đại học đã tận tình chỉ bảo, truyền đạt những kiến thức quý báu và tạo điều kiện cho Tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu tại Trường.

Đặc biệt tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc nhất tới cô giáo TS Hoàng Thị Hồng Lê, người đã dành rất nhiều thời gian và tâm huyết để hướng dẫn Tôi trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu và làm luận văn tốt nghiệp với đề tài **“Hoàn thiện công tác Quản lý chi Bảo hiểm xã hội tại bảo hiểm xã hội Huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội”**.

Tôi cũng gửi lời cảm ơn đến sự ủng hộ, tạo điều kiện quan tâm, giúp đỡ tận tình của Ban Giám đốc, các anh chị em trong cơ quan Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ đã tổng hợp và cung cấp Kết quả giúp Tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp này.

Mặc dù đã có nhiều cố gắng, nhưng do khả năng bản thân và thời gian nghiên cứu có hạn nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót, rất mong nhận được những đóng góp của các thầy cô và các bạn để luận văn được hoàn thiện hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC SƠ ĐỒ, BẢNG	vii
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN	viii
MỞ ĐẦU	1
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ CHI BẢO HIỂM XÃ HỘI	7
1.1. Bảo hiểm xã hội bắt buộc và chi bảo hiểm xã hội bắt buộc	7
1.1.1. Khái niệm về Bảo hiểm xã hội	7
1.1.2. Các loại hình Bảo hiểm xã hội	7
1.1.3. Chi bảo hiểm xã hội	9
1.2. Quản lý chi bảo hiểm xã hội	12
1.2.1. Khái niệm	12
1.2.2. Mục tiêu Quản lý chi Bảo hiểm xã hội	14
1.2.3. Vai trò và nguyên tắc Quản lý chi Bảo hiểm xã hội	17
1.2.4. Nội dung của Quản lý chi Bảo hiểm xã hội	20
1.2.5. Công cụ quản lý chi BHXH bắt buộc	28
1.2.6. Tiêu chí đánh giá Quản lý chi Bảo hiểm xã hội	29
1.3. Các nhân tố ảnh hưởng tới Quản lý chi Bảo hiểm xã hội	31
1.3.1. Các nhân tố thuộc về bảo hiểm xã hội cấp huyện	31
1.3.2. Các nhân tố thuộc về môi trường bên ngoài bảo hiểm xã hội cấp huyện ...	32
1.4. Kinh nghiệm quản lý chi BHXH ở một số quận huyện thuộc BHXH thành phố Hà Nội và bài học rút ra cho BHXH huyện Chương Mỹ	35
1.4.1. Kinh nghiệm của Bảo hiểm xã hội quận Hà Đông	36
1.4.2. Kinh nghiệm chi của Bảo hiểm xã hội huyện Thanh Oai	37

1.4.3. Bài học rút ra cho Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội	37
Chương 2. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ CHI BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN CHƯƠNG MỸ GIAI ĐOẠN 2015-2019	39
2.1. Tổng quan về Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, TP Hà Nội	39
2.1.1. Điều kiện tự nhiên, dân số, Kinh tế - xã hội	39
2.1.2. Quá trình hình thành và phát triển	40
2.1.3. Chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn	41
2.1.4. Bộ máy quản lý chi BHXH huyện Chương Mỹ	43
2.2. Thực trạng chi BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Chương Mỹ	46
2.2.1. Lập dự toán chi BHXH bắt buộc	48
2.2.2. Thực hiện chi BHXH bắt buộc	48
2.2.3. Quyết toán chi BHXH bắt buộc	63
2.3.4. Kiểm soát việc quản lý chi và xử lý vi phạm BHXH bắt buộc	63
2.3. Đánh giá chung	72
2.3.1. Ưu điểm	72
2.3.2. Những mặt hạn chế và nguyên nhân	74
Chương 3. PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN QUẢN LÝ CHI BẢO HIỂM XÃ HỘI TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN CHƯƠNG MỸ ĐẾN NĂM 2030	80
3.1. Chiến lược phát triển của BHXH huyện Chương Mỹ đến năm 2030	80
3.1.1. Chiến lược, nhiệm vụ trọng tâm công tác chi tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ trong thời gian tới	84
3.2. Một số giải pháp hoàn thiện Quản lý chi BHXH tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ	86
3.2.1. Giải pháp đối với các nhân tố thuộc về BHXH	87
3.2.2. Giải pháp đối với các nhân tố bên ngoài	90

3.3. Một số kiến nghị	93
3.3.1. Kiến nghị với Bảo hiểm xã hội thành phố Hà Nội	93
3.3.2. Kiến nghị với UBND huyện Chương Mỹ thành phố Hà Nội.....	94
KẾT LUẬN	95
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	97

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BHTN	Bảo hiểm thất nghiệp
BHXH	Bảo hiểm xã hội
BHYT	Bảo hiểm y tế
DSPHSK	Dưỡng sức, phục hồi sức khỏe
MSLĐ	Mất sức lao động
MTP	Mai táng phí
NLĐ	Người lao động
NSDLLĐ	Người sử dụng lao động
NSNN	Ngân sách nhà nước
TNLD – BNN	Tai nạn lao động - bệnh nghề nghiệp

DANH MỤC SƠ ĐỒ, BẢNG

Sơ đồ 2.1: Cơ cấu tổ chức bộ máy cơ quan BHXH huyện Cương Mỹ

Sơ đồ 2.2: Quy trình chi chế độ ốm đau, thai sản, NDSPHSK

Sơ đồ 2.3: Quy trình chi chế độ TNLĐ-BNN

Bảng 2.1: Dự toán số người hưởng và nguồn chi

Bảng 2.2: Kết quả chi trả ốm đau, thai sản, DSPHSK giai đoạn 2015-2019

Bảng 2.3: Kết quả chi chế độ TNLĐ-BNN giai đoạn 2015-2019

Bảng 2.4: Kết quả chi từ nguồn NSNN từ năm 2015-2019

Bảng 2.5: Kết quả chi từ nguồn quỹ Hưu trí, tử tuất từ năm 2015-2019

Bảng 2.6: Kết quả tuyên truyền bảo hiểm xã hội

Bảng 2.7: Kết quả tiếp nhận đơn thư, khiếu nại và tiếp công dân

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài:

“An sinh xã hội được xem là một trong những nền tảng vững chắc cho sự phát triển kinh tế và ổn định xã hội ở mọi quốc gia trên thế giới. Với tư cách là một trụ cột trong hệ thống chính sách an sinh xã hội, Bảo hiểm xã hội (BHXH) đã trở thành công cụ giúp cho Nhà nước điều tiết xã hội trong nền kinh tế thị trường, gắn kết giữa phát triển kinh tế với thực hiện công bằng, tiến bộ xã hội, nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân và phát triển xã hội bền vững.

Tham gia BHXH là người lao động đã tự lo cho mình khi về già, với những lợi ích thiết thực đó, BHXH càng được nhiều người quan tâm, đây là nhu cầu chính đáng và thiết thực cần được Nhà nước và xã hội quan tâm thực hiện.

BHXH gồm nhiều hoạt động: thu, chi, giải quyết chế độ chính sách BHXH, tiếp nhận và quản lý hồ sơ, kiểm tra, ... Trong đó chi bảo hiểm xã hội là một công tác cốt yếu và là trọng tâm của ngành BHXH góp phần thực thi chính sách BHXH của Nhà nước đối với người lao động. BHXH là một đơn vị độc lập về tài chính, vì vậy quản lý chi BHXH là công tác cơ bản góp phần quyết định đến sự tồn tại, phát triển của quỹ BHXH và việc giải quyết các chế độ chính sách cho người tham gia BHXH cũng như ổn định cuộc sống cho các cán bộ viên chức trong ngành BHXH.

Quản lý chi BHXH nhằm đảm bảo sự công bằng trong việc chi trả các chế độ cho người lao động, để người lao động thấy rằng BHXH là một chính sách cần thiết trong cuộc sống, tạo niềm tin cho người lao động. Khi họ gặp rủi ro, đã có sự đảm bảo một phần thu nhập để họ ổn định cuộc sống.

Chính vì vậy, quản lý chi BHXH là nhiệm vụ trọng tâm của ngành BHXH, nếu thực hiện tốt sẽ góp phần lớn trong việc thực thi tốt các chính sách BHXH của Nhà nước.

Quản lý chi BHXH tốt còn đảm bảo cho việc không bị trục lợi quỹ BHXH, cân đối nguồn quỹ, không bị thiếu hụt quỹ BHXH.

Hiện nay BHXH huyện Chương Mỹ đã thực hiện tốt công tác quản lý chi và chi trả các chế độ cho đối tượng thụ hưởng, đảm bảo chi đúng, chi đủ, kịp thời và chính xác đến tận tay người hưởng. Tuy nhiên vẫn còn một số bất cập như: cơ chế quản lý, thủ tục hành chính, cân đối nguồn quỹ.... Từ thực tế đó, đề tài “***Hoàn thiện quản lý chi BHXH tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội***” được chọn để thực hiện luận văn thạc sỹ chuyên ngành quản lý kinh tế.

2. Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài:

Trong những năm gần đây, vấn đề BHXH đã và đang được nhiều người quan tâm nghiên cứu. Đã có một số công trình nghiên cứu về BHXH với những cách tiếp cận khác nhau. Cụ thể như:

- Đỗ Văn Sinh (2005) “*Hoàn thiện quản lý quỹ BHXH ở Việt Nam*”, Luận án tiến sỹ kinh tế của Học viện chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Hà Nội. Tác giả của Luận án đã hệ thống hóa và làm rõ hơn những vấn đề lý luận chung về quản lý tài chính trong BHXH Việt Nam, trong đó nội dung thu, chi BHXH BHXH, phân tích, đánh giá thực trạng quản lý thu, chi trong BHXH Việt Nam. Đề xuất các giải pháp nhằm hoàn thiện quản lý quỹ BHXH ở Việt Nam.

- “*Hoàn thiện hệ thống tổ chức và hoạt động chi trả các chế độ BHXH ở Việt Nam*” Luận án tiến sỹ kinh tế, trường Đại học Kinh tế quốc dân Hà Nội. Tác giả của luận án đã đi sâu phân tích những vấn đề lý luận cơ bản về hệ thống tổ chức và hoạt động chi trả các chế độ BHXH; phân tích đánh giá thực trạng hệ thống tổ chức và hoạt động chi trả các chế độ BHXH ở Việt Nam. Đề xuất định hướng và một số giải pháp chủ yếu nhằm hoàn thiện hệ thống tổ chức và hoạt động chi trả các chế độ BHXH ở Việt Nam.

- “*Thực trạng và giải pháp tăng cường quản lý chi tại BHXH Tỉnh Thái Nguyên*” Luận văn thạc sỹ quản lý kinh tế, trường Đại học Kinh tế quốc dân. Tác giả luận văn đã hệ thống hóa một số vấn đề lý luận chung về quản lý chi BHXH; phân tích đánh giá thực trạng quản lý chi BHXH tại BHXH tỉnh Thái

Nguyên. Đề xuất một số giải pháp nhằm tăng cường quản lý chi tại BHXH tỉnh Thái Nguyên.

- “*Quản lý tài chính trong BHXH của Việt Nam - Thực trạng và giải pháp*” Chủ nhiệm đề tài Đỗ Văn Sinh (2015). Tác giả của đề tài đã hệ thống hóa và làm rõ hơn những vấn đề lý luận chung về quản lý tài chính trong BHXH Việt Nam, trong đó có nội dung thu, chi BHXH; phân tích, đánh giá thực trạng quản lý thu, chi trong BHXH Việt Nam. Đề xuất các giải pháp nhằm hoàn thiện quản lý tài chính trong BHXH Việt Nam.

- “*Quản lý chi bảo hiểm xã hội tại bảo hiểm xã hội huyện Yên Bình tỉnh Yên Bái*” Luận văn thạc sỹ kinh tế, trường Đại học Kinh tế quốc dân. Tác giả luận văn đã hệ thống hóa một số vấn đề lý luận chung về quản lý chi BHXH ở cấp huyện; phân tích đánh giá thực trạng quản lý chi BHXH tại huyện Yên Bình tỉnh Yên Bái. Đề xuất phương hướng phát triển và phương hướng hoàn thiện Quản lý chi Bảo hiểm xã hội huyện Yên Bình.

Các công trình nói trên đã đề cập đến nhiều khía cạnh khác nhau của quản lý chi BHXH. Tuy nhiên, nghiên cứu hoạt động thực hiện chính sách nhà nước về chi Bảo hiểm xã hội tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội thì chưa có một công trình nào, một đề tài nào đề cập đến. Kế thừa những nghiên cứu của các tác giả, ở luận văn này tôi tập trung vào nghiên cứu hoạt động thực hiện chính sách nhà nước về chi Bảo hiểm xã hội tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, từ đó đề xuất những giải pháp nhằm thực hiện tốt công tác này tại BHXH ở huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội trong thời gian tới.

3. Mục đích nghiên cứu:

- Hệ thống hóa, làm rõ làm rõ những vấn đề cơ sở lý luận về quản lý chi BHXH tại cơ quan Bảo hiểm xã hội cấp huyện.

- Phân tích và đánh giá thực trạng quản lý chi BHXH tại BHXH huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội giai đoạn 2015 - 2019 chỉ ra những kết quả đã đạt được, những hạn chế và nguyên nhân.

- Đề xuất phương hướng và các giải pháp nhằm hoàn thiện việc quản lý chi BHXH tại BHXH huyện Chương Mỹ trong thời gian tới.

- Kiến nghị với Chính phủ, BHXH Việt Nam bổ sung, sửa đổi chính sách liên quan đến quản lý chi BHXH.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu:

- Đối tượng nghiên cứu: Quản lý chi BHXH tại BHXH huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội.

- Phạm vi nghiên cứu:

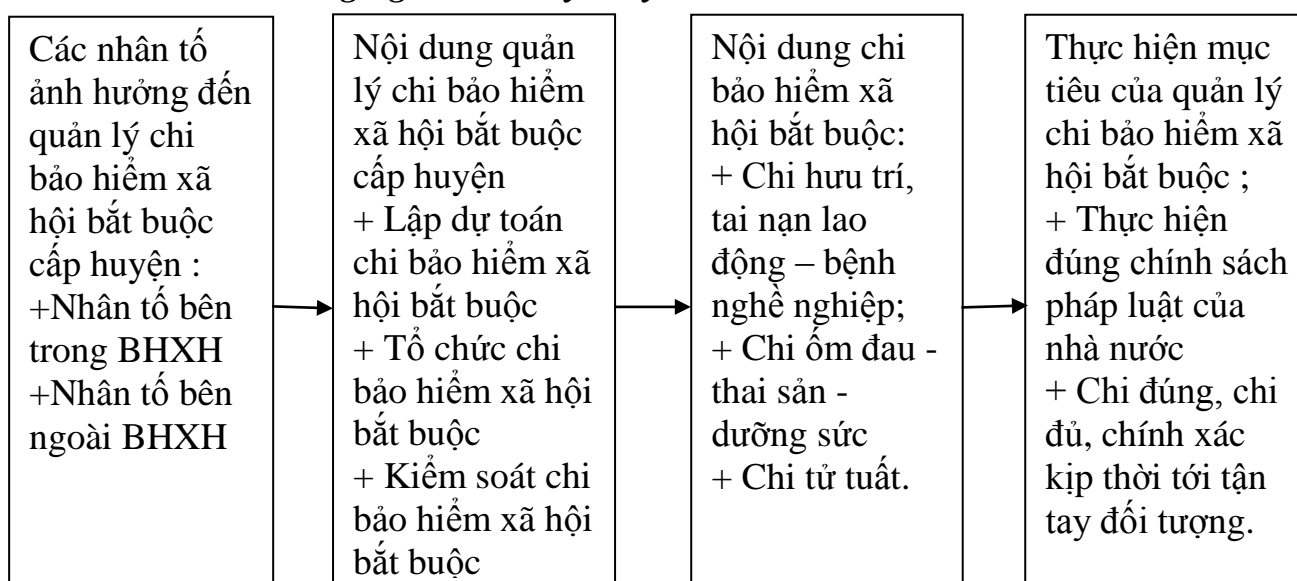
+ Phạm vi về nội dung: Tập trung làm rõ quản lý chi các chế độ bảo hiểm xã hội trên địa bàn BHXH huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội.

+ Phạm vi về không gian: Nghiên cứu tại bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, thành phố Hà nội.

+ Phạm vi về thời gian: Nghiên cứu thực trạng công tác Quản lý chi Bảo hiểm xã hội tại BHXH huyện Chương Mỹ giai đoạn 2015 - 2019, giải pháp hoàn thiện Quản lý chi Bảo hiểm xã hội đến năm 2030.

5. Phương pháp nghiên cứu:

5.1. Khung nghiên cứu lý thuyết

5.2 Nguồn Kết quả cung cấp

- Nguồn dữ liệu thứ cấp:

Nguồn dữ liệu được thu thập từ các văn bản chỉ đạo của ngành, thông tin nội bộ như: Báo cáo chi BHXH hàng năm giai đoạn 2015 - 2019 của BHXH huyện Chương Mỹ; quy trình chi BHXH: Ốm đau thai sản, DSPHSK, TNLĐ - BNN, hưu trí, tử tuất, quy chế hoạt động của bộ máy tổ chức thực hiện chi BHXH.

Ngoài ra nguồn dữ liệu thu thập từ các tạp chí, báo chí chuyên ngành, Kết quả thống kê của ngành bảo hiểm xã hội.

- Nguồn dữ liệu sơ cấp:

Gồm các thông tin thu thập trực tiếp công tác chi BHXH, từ chuyên viên chính sách: duyệt chế độ và quản lý đối tượng chi. Đồng thời thu thập từ các đối tượng nghiên cứu để xác định mức độ ảnh hưởng, “các nhân tố ảnh hưởng đến công tác chi BHXH tại huyện Chương Mỹ” bao gồm: Nhóm đối tượng hưu trí, nhóm đối tượng hưởng trợ cấp BHXH 1 lần, người lao động hưởng chế độ ngắn hạn, đối tượng hưởng trợ cấp TNLĐ - BNN, tử tuất.

- Phương pháp xử lý Kết quả :

Phân loại, sắp xếp, phân tích, so sánh, tổng hợp bằng phần mềm excel.

Sử dụng hệ thống bảng biểu, biểu đồ và đồ thị để dễ dàng đánh giá so sánh Kết quả.

6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài nghiên cứu:

Luận văn có những đóng góp mới về khoa học và thực tiễn như sau:

- Góp phần hệ thống hóa và làm sáng tỏ thêm một số vấn đề lý luận và thực tiễn cơ bản về quản lý chi BHXH ở BHXH huyện Chương Mỹ trong giai đoạn hiện nay.

- Phân tích, đánh giá thực trạng quản lý chi BHXH ở BHXH huyện Chương Mỹ chỉ ra những thành công, hạn chế và nguyên nhân.

Đề xuất phương hướng và một số giải pháp chủ yếu hoàn thiện quản lý chi BHXH ở BHXH huyện Chương Mỹ.

7. Kết cấu của luận văn:

Ngoài phần lời mở đầu, kết luận, danh mục bảng biểu, danh mục tài liệu tham khảo, phụ lục; Luận văn được chia làm 03 chương như sau:

Chương 1: Cơ sở lý luận về quản lý chi Bảo hiểm xã hội của cơ quan bảo hiểm xã hội cấp huyện.”

Chương 2: Thực trạng quản lý chi Bảo hiểm xã hội tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ.

Chương 3: Giải pháp hoàn thiện quản lý chi Bảo hiểm xã hội tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ.

Chương 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ CHI BẢO HIỂM XÃ HỘI

1.1. Bảo hiểm xã hội và chi bảo hiểm xã hội

1.1.1. Khái niệm về Bảo hiểm xã hội

Theo Luật Bảo hiểm xã hội số 58/2014/QH 13 ngày 20/11/2014 “**Bảo hiểm xã hội là sự bảo đảm thay thế hoặc bù đắp một phần thu nhập của người lao động khi họ bị giảm hoặc mất thu nhập do ốm đau, thai sản, tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp, hết tuổi lao động hoặc chết, trên cơ sở đóng vào quỹ bảo hiểm xã hội.**”.

Bảo hiểm xã hội (BHXH) là một trong những chính sách an sinh xã hội quan trọng của Đảng và Nhà nước. Chính sách bảo hiểm xã hội đã được thực hiện theo Luật bảo hiểm xã hội. Tham gia bảo hiểm xã hội làm cho người lao động yên tâm cống hiến và không phải lo lắng nhiều về những rủi ro mà mình có thể gặp phải trong hoạt động sản xuất, công tác, sinh hoạt.”

1.1.2. Các loại hình Bảo hiểm xã hội

1.1.2.1. Bảo hiểm xã hội bắt buộc

* *Khái niệm theo Luật BHXH năm 2014:*

Bảo hiểm xã hội bắt buộc là loại hình bảo hiểm xã hội do Nhà nước tổ chức mà người lao động và người sử dụng lao động phải tham gia. “Trích dẫn Quyết định số 58/2014/QH13 ngày 20/11/2014”

Bảo hiểm xã hội bắt buộc có các chế độ: Ốm đau; Thai sản; nghỉ dưỡng sức phục hồi sức khỏe, Tai nạn lao động - bệnh nghề nghiệp; Hưu trí; Tử tuất.

* Vai trò:

- Đối với người lao động: Thay thế hoặc bổ sung một phần thu nhập bị mất đi khi bị suy giảm khả năng lao động, nhằm ổn định cuộc sống cho người lao động. Tham gia bảo hiểm xã hội sẽ tạo sự tin tưởng cho người lao động khi

gặp rủi ro, tạo tâm lý an toàn đảm bảo cho đời sống tinh thần, giúp người lao động yên tâm làm việc

- Đối với xã hội: Tạo mối liên hệ gắn kết, bền chặt giữa 3 bên: Nhà nước, NSDLĐ và NLĐ. Chia sẻ rủi ro cho các bên tham gia BHXH. Bảo hiểm xã hội thể hiện tính nhân đạo của toàn xã hội, đồng thời thể hiện tinh thần đoàn kết, tương thân tương ái trong cộng đồng. Trên góc độ xã hội, bảo hiểm xã hội là phương tiện đảm bảo đời sống cho người lao động và là công cụ đánh giá sự phát triển của chính sách an sinh xã hội.

- Đối với nền kinh tế thị trường

+ Thứ nhất: Khi nền kinh tế xảy ra rủi ro, BHXH góp phần ổn định đời sống cho NLĐ và gia đình của họ;

+ Thứ hai: Đối với các doanh nghiệp, khi những người lao động không may gặp rủi ro thì chuyển giao cho cơ quan BHXH chi trả. Nhờ vậy tình hình tài chính của các doanh nghiệp ổn định hơn. Hệ thống BHXH đã bảo đảm ổn định xã hội tạo tiền đề để phát triển kinh tế thị trường.

+ Thứ ba: Quỹ BHXH do các bên tham gia đóng góp được tập trung lại rất lớn, phần nhàn rỗi được đem đầu tư tạo ra sự tăng trưởng phát triển kinh tế.

+ Thứ tư: BHXH vừa tạo động lực cho các thành phần kinh tế phát triển nhưng mặt khác tạo sự bình đẳng giữa các tầng lớp dân cư thông qua hệ thống phân phối lại thu nhập góp phần lành mạnh hóa thị trường lao động.

1.1.2.2. Bảo hiểm xã hội tự nguyện theo Luật BHXH năm 2014

Khái niệm: Bảo hiểm xã hội tự nguyện là loại hình bảo hiểm xã hội do Nhà nước tổ chức mà người tham gia được lựa chọn mức đóng, phương thức đóng phù hợp với thu nhập của mình và Nhà nước có chính sách hỗ trợ tiền đóng bảo hiểm xã hội để người tham gia hưởng chế độ hưu trí và tử tuất. “Trích dẫn Quyết định số 58/2014/QH13 ngày 20/11/2014”

Đối tượng tham gia BHXH tự nguyện là người Việt Nam từ 15 tuổi trở lên mà không thuộc đối tượng tham gia BHXH bắt buộc đều có thể tham gia BHXH tự nguyện.

* Vai trò bảo hiểm xã hội tự nguyện:

- Tham gia BHXH tự nguyện giúp người lao động có ý thức trong việc tiết kiệm đầu tư những khoản nhỏ, đều đặn để có nguồn dự phòng cần thiết chi dung khi già cả, mất sức lao động, góp phần ổn định cuộc sống cho bản thân và gia đình.

- Bảo hiểm xã hội tự nguyện tạo ra cơ chế chia sẻ rủi ro, nâng cao tính cộng đồng xã hội, cùng truyền thống đoàn kết, gắn bó giữa các thành viên trong xã hội và góp phần thực hiện công bằng xã hội, phân phối lại thu nhập xã hội trên cơ sở sự tương trợ để thiết lập hệ thống an sinh xã hội bền vững.

- Bảo hiểm xã hội góp phần phòng tránh và hạn chế tổn thất, đảm bảo an toàn cho sản xuất và đời sống xã hội của con người. Bảo hiểm xã hội tự nguyện góp phần thúc đẩy tăng trưởng và phát triển kinh tế của đất nước.

1.1.3. Chi bảo hiểm xã hội

1.1.3.1. Quỹ bảo hiểm xã hội

Theo Luật BHXH 2014 quy định “*Quỹ bảo hiểm xã hội là quỹ tài chính độc lập với Ngân sách nhà nước, được hình thành từ đóng góp của người lao động, người sử dụng lao động và có sự hỗ trợ của Nhà nước*”.

Quỹ Bảo hiểm xã hội được quản lý tập trung, thống nhất, công khai, minh bạch, được sử dụng đúng mục đích và được hạch toán độc lập theo các thành phần, các nhóm đối tượng thực hiện chế độ tiền lương do Nhà nước quy định và chế độ tiền lương do người sử dụng lao động quyết định.

- Quỹ được hình thành từ các nguồn sau: Người sử dụng lao động và người lao động đóng theo quy định của Luật bảo hiểm xã hội; Hỗ trợ của ngân sách nhà nước, Các nguồn thu khác

- Sử dụng quỹ: Chi trả trợ cấp BHXH, Chi quản lý hành chính, Chi đầu tư, Chi dự phòng.

- Đặc điểm của quỹ BHXH

+ Là quỹ an toàn về tài chính. Nghĩa là phải có sự cân đối giữa nguồn vào và nguồn ra của quỹ BHXH.

+ Quỹ BHXH là của để dành của người lao động khi ốm đau, tuổi già và đó là sự đóng góp của toàn bộ thời gian lao động của người lao động.

+ Quỹ BHXH vừa mang tính hoàn trả vừa mang tính không hoàn trả.

+ Quỹ BHXH là hạt nhân vừa là nội dung vật chất của tài chính BHXH.

1.1.3.2. Chi bảo hiểm xã hội

* *Khái niệm chi bảo hiểm xã hội:*

Theo Luật Bảo hiểm xã hội 2014 “*Chi BHXH là quá trình phân phối, sử dụng quỹ BHXH để chi trả cho các chế độ BHXH nhằm ổn định cuộc sống của người tham gia BHXH và đảm bảo các hoạt động của hệ thống BHXH. Là quá trình phân phối các nguồn tài chính đã được tập trung vào quỹ BHXH theo mục đích sử dụng nhất định*”.

* *Chi bảo hiểm xã hội có các chế độ sau đây:*

+ Chế độ ốm đau: là chế độ trợ cấp bằng tiền nhằm thay thế một phần thu nhập bị mất hoặc bị giảm, giúp cho người lao động trang trải cho các chi tiêu khi ốm đau phải nghỉ việc mà không được nhận lương.

+ Chế độ thai sản: là chế độ trợ cấp bằng tiền nhằm thay thế hoặc bù đắp những khoản thu nhập bị giảm hay bị mất trong các trường hợp người lao động nghỉ việc để đi khám thai, sinh con, nuôi con, thực hiện các biện pháp kế hoạch hóa gia đình, sảy thai, điều hòa kinh nguyệt, nạo hút thai, thai chết lưu.

+ Chế độ TNLĐ -BNN: là chế độ trợ cấp bằng tiền một lần hoặc hằng tháng cho đối tượng bị TNLĐ - BNN, nhằm đảm bảo quyền lợi và ổn định cuộc sống cho người lao động khi họ bị TNLĐ - BNN dẫn đến suy giảm khả năng lao động.

+ Chế độ hưu trí: là một chế độ bảo hiểm xã hội nhằm trợ cấp phần thu nhập bị mất cho người lao động khi đã kết thúc quá trình lao động để bảo đảm đời sống cho người lao động và gia đình họ.

+ Chế độ tử tuất: là chế độ dành cho thân nhân của người lao động có tham gia đóng phí bảo hiểm xã hội khi người lao động này chết đi, nhằm giúp cho thân nhân lo liệu mai táng (mai táng phí) và ổn định cuộc sống (trợ cấp tuất).

Việc thành lập quỹ bảo hiểm xã hội nhằm đảm bảo thống nhất tập trung các nội dung chi bảo hiểm xã hội. Đồng thời cũng để việc quản lý nguồn thu bảo hiểm xã hội và nguồn chi bảo hiểm xã hội được thống nhất đảm bảo có thu vào và chi ra. Hình thức này chủ yếu để quản lý quỹ được dễ dàng, việc điều tiết các nguồn chi được hợp lý, tránh cho quỹ bị thất thoát.

1.1.3.3. Vai trò của chi bảo hiểm xã hội

Chi BHXH là công tác trọng tâm, đóng vai trò hết sức quan trọng trong việc thực hiện và đảm bảo tốt chính sách an sinh xã hội của quốc gia nói chung và chính sách BHXH nói riêng, góp phần quan trọng trong sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Thực hiện tốt công tác chi BHXH là trực tiếp đảm bảo quyền lợi của người thụ hưởng các chế độ BHXH, giải quyết để người lao động kịp thời nhận được các chế độ BHXH người lao động sẽ nhanh chóng khắc phục được những tổn thất về vật chất, sớm phục hồi sức khỏe, ổn định cuộc sống để tiếp tục quá trình lao động, hoạt động bình thường của bản thân.

Thực hiện tốt công tác chi BHXH còn đảm bảo cho quỹ BHXH được an toàn và phát triển bền vững, điều đó sẽ là động lực và là yếu tố góp phần tăng trưởng kinh tế và phát triển bền vững đất nước.

Xã hội càng phát triển đòi hỏi hệ thống an sinh xã hội mà quan trọng nhất là hệ thống BHXH phải phát triển theo để bảo vệ và đảm bảo an toàn cho con người chống chọi với các biến cố của xã hội. Công tác chi BHXH tốt sẽ có vai trò rất quan trọng trong chức năng đảm bảo an toàn cho người lao động ở mức

thu nhập, dịch vụ y tế, xã hội và chức năng duy trì thu nhập để duy trì mức sống hiện tại trong trường hợp gặp phải các biến cố rủi ro.

1.2. Quản lý chi Bảo hiểm xã hội

1.2.1. Khái niệm

Quản lý chi BHXH là các hoạt động có tổ chức, theo quy định của pháp luật để thực hiện công tác chi trả các chế độ BHXH. Các hoạt động đó được thực hiện bằng hệ thống pháp luật của Nhà nước và bằng các biện pháp hành chính, tổ chức, kinh tế của các cơ quan chức năng nhằm đạt được mục tiêu chi đúng đối tượng, chi đủ số lượng và đảm bảo tới tận tay đối tượng được thụ hưởng, đúng thời gian qui định.

Do đó công tác Quản lý chi BHXH là một nội dung lớn trong quản lý BHXH hiện nay.

Theo quy định hiện hành, Ngân sách Nhà nước cấp đủ kinh phí cho BHXH Việt Nam để chi trả cho các đối tượng đang hưởng các chế độ BHXH từ 01/01/1995 trở về trước. Hàng năm căn cứ vào số đối tượng đang hưởng các chế độ BHXH có mặt đến cuối năm trước và chế độ được hưởng của từng loại đối tượng, BHXH Việt Nam phải lập dự toán chi BHXH cho các đối tượng để trình Hội đồng Quản lý thông qua và gửi Bộ Tài chính. Bộ Tài chính kiểm tra và tổng hợp vào tổng dự toán NSNN báo cáo Chính phủ để trình Quốc hội. Căn cứ vào dự toán được Quốc hội phê chuẩn, hàng quý, Bộ Tài chính cấp kinh phí chi BHXH (phần do NSNN đảm bảo) cho BHXH Việt Nam để có nguồn kinh phí chi cho các đối tượng hưởng các chế độ BHXH. Khi kết thúc năm kế hoạch, BHXH Việt Nam phải tổng hợp báo cáo quyết toán chi BHXH (phần do Ngân sách Nhà nước cấp) do BHXH các huyện và BHXH các tỉnh đã thực chi để gửi Hội đồng Quản lý Bảo hiểm xã hội Việt Nam và Bộ Tài chính kiểm tra và quyết định phê duyệt chi BHXH của toàn ngành.

Hàng tháng, BHXH Việt Nam cấp kinh phí để BHXH tỉnh, thành phố thực hiện chi các chế độ bảo hiểm xã hội cho NLĐ trên cơ sở các chế độ, chính sách mà NLĐ được hưởng. BHXH tỉnh được mở hai tài khoản "chuyên chi

BHXH" và chỉ được phép sử dụng tiền trong tài khoản để chi các chế độ bảo hiểm xã hội cho các đối tượng hưởng các chế độ do BHXH tỉnh trực tiếp quản lý và cấp cho BHXH huyện, huyện để có nguồn kinh phí chi cho các đối tượng hưởng các chế độ BHXH do BHXH huyện trực tiếp quản lý. Mở tài khoản tại Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn để tiếp nhận kinh phí do BHXH Việt Nam chuyển về để chi cho các đối tượng hưởng các chế độ bảo hiểm xã hội (gồm nguồn kinh phí cho cả 2 đối tượng là đối tượng do ngân sách nhà nước đảm bảo - đối tượng tham gia BHXH trước 01/01/1995 và các đối tượng hưởng các chế độ BHXH do quỹ bảo hiểm xã hội đảm bảo - đối tượng tham gia BHXH từ 01/01/1995 đến hiện nay).

Tương tự như BHXH Việt Nam, BHXH tỉnh, BHXH huyện được mở tài khoản "chuyên chi BHXH" để tiếp nhận kinh phí do BHXH tỉnh chuyển về dùng để chuyên chi BHXH cho các đối tượng hưởng các chế độ BHXH do BHXH huyện quản lý (gồm nguồn kinh phí cho cả 2 đối tượng là đối tượng do ngân sách nhà nước đảm bảo, đối tượng tham gia BHXH trước 01/01/1995 và các đối tượng hưởng các chế độ BHXH do quỹ BHXH đảm bảo, đối tượng tham gia BHXH từ 01/01/1995 đến hiện nay).

BHXH tỉnh, BHXH huyện trực tiếp thực hiện tiếp nhận hồ sơ do NLD và NSDLĐ lập gửi đến, thực hiện thẩm định, quản lý, giải quyết và tổ chức chi trả cho các đối tượng được hưởng trợ cấp (theo phân cấp quản lý).

Nội dung công việc do BHXH huyện thực hiện chi trả cho các đối tượng hưởng các chế độ bảo hiểm xã hội hàng tháng và bảo hiểm xã hội 1 lần. Các đối tượng được quản lý và theo dõi biến động (do di chuyển, hết thời hạn hưởng, do chết) và tổ chức chi trả theo địa bàn huyện. Yêu cầu của việc chi trả cho các đối tượng này là phải đầy đủ, đến tận tay người được hưởng và vào một thời điểm cố định trong tháng.

Việc chi trả cho các đối tượng chủ yếu bằng tiền mặt, 1 phần chuyển qua tài khoản ATM. Căn cứ vào giấy báo đối tượng di chuyển (từ tiền mặt sang ATM, từ xã này sang xã khác, từ huyện này sang huyện khác hoặc từ tỉnh này

sang tỉnh khác), hết thời hạn hưởng (tuất, mất sức lao động) và đối tượng chết. Hàng tháng, BHXH tỉnh phải điều chỉnh và lập danh sách chi tiết từng đối tượng, phân theo từng loại chế độ (lương hưu, trợ cấp mất sức lao động, TNLĐ - BNN, tuất) và trên từng địa bàn huyện, tổ. BHXH tỉnh chuyển tiền và danh sách các đối tượng được hưởng các chế độ BHXH cho BHXH huyện và Bưu điện huyện. Hàng tháng, các Bưu điện huyện chi tiền cho đối tượng thụ hưởng chế độ BHXH theo danh sách chi trả nhận được của BHXH huyện.

1.2.2. Mục tiêu Quản lý chi Bảo hiểm xã hội

- Trong nền kinh tế thị trường hiện nay, hoạt động bảo hiểm xã hội không ngừng phát triển về cả nội dung và hình thức tổ chức thực hiện theo hướng đa dạng hóa, xã hội hóa. Do đó, việc xác định mục tiêu của công tác Quản lý chi Bảo hiểm xã hội vô cùng quan trọng. Mặt khác, bảo hiểm xã hội là một chính sách an sinh xã hội nhằm mục đích đảm bảo cuộc sống cho người lao động khi họ bị giảm hoặc mất thu nhập giảm hoặc mất khả năng lao động, mất việc làm. Vì vậy trong việc quản lý hoạt động chi trả BHXH bắt buộc, các mục tiêu chỉ ra phương hướng yêu cầu cho hoạt động quản lý nhằm giải quyết các vấn đề cơ bản trong công tác chi bảo hiểm xã hội bắt buộc; vậy quản lý chi bảo hiểm xã hội bắt buộc nhằm các mục tiêu sau:”

Đảm bảo thu nhập và ổn định của người lao động khi gặp những rủi ro làm giảm hoặc mất thu nhập. Đây là mục tiêu quan trọng và làm cho công tác chi trả thực sự có ý nghĩa và cần thiết đối với người lao động khi gặp khó khăn. Mặt khác, quản lý chi bảo hiểm xã hội nhằm đảm bảo sự công bằng trong việc chi trả các chế độ cho người lao động, để người lao động thấy rằng bảo hiểm xã hội là một chính sách cần thiết trong cuộc sống.

Quản lý chi BHXH còn là động lực cho công tác chi trả kịp thời, chính xác, đúng người, đúng chế độ chính sách và được thực hiện theo pháp luật. Nhằm thúc đẩy hoạt động chi bảo hiểm xã hội bắt buộc được thực hiện nhanh chóng, tạo niềm tin cho người lao động. Khi người lao động gặp phải rủi ro thì bản thân họ luôn mong muốn nhanh chóng ổn định tài chính, sức khỏe... để có

thể tiếp tục lao động, do đó BHXH phải thể hiện được là một chính sách người lao động cần và có.

Bên cạnh đó nhằm đảm bảo cân đối quỹ bảo hiểm xã hội không để xảy ra tình trạng thiếu hụt quỹ.

Quản lý chi Bảo hiểm xã hội còn đảm bảo cho việc chi trả không để xảy ra tình trạng trục lợi từ quỹ bảo hiểm xã hội.

Vậy để đạt được những mục tiêu trên đòi hỏi việc quản lý hoạt động chi bảo hiểm xã hội phải được thực hiện các quy trình như sau để đạt được các kết quả tốt.

1.2.2.1. Xác định nguồn chi BHXH:

- Chi từ nguồn Ngân sách nhà nước: Là khoản kinh phí Nhà nước chuyển từ ngân sách vào quỹ BHXH để chi trả cho đối tượng hưởng các chế độ BHXH trước ngày 01/01/1995, các đối tượng hưởng sau 01/01/1995 chỉ thời gian đóng BHXH trong khu vực Nhà nước trước ngày 01/01/1995 nhưng chưa nhận trợ cấp thôi việc hoặc trợ cấp một lần, trợ cấp xuất ngũ, phục viên.

- Chi từ nguồn quỹ bảo hiểm xã hội: Là nguồn dùng để chi trả cho các đối tượng, người lao động hưởng BHXH sau ngày 01/01/1995.

1.2.2.2. Quy mô chi

BHXH huyện Chương Mỹ sử dụng các hình thức chi trả: Chi trực tiếp, chi gián tiếp qua Bưu điện huyện hoặc qua đơn vị sử dụng lao động và chi thông qua tài khoản ATM.

- Chi trực tiếp: Là hình thức chi các chế độ BHXH trực tiếp tại BHXH huyện Chương Mỹ: chủ yếu là chi trả các chế độ BHXH dài hạn cho đối tượng chậm lĩnh và chi trả các chế độ BHXH ngắn hạn cho đối tượng thôi việc, chi số tiền trợ cấp 1 lần khi nghỉ hưu, hình thức này có ưu điểm là BHXH huyện tiếp xúc trực tiếp với đối tượng nên nắm bắt được tâm tư, nguyện vọng của đối tượng và truyền đạt, giải đáp những thắc mắc kịp thời, chính xác cho đối tượng; đảm bảo được an toàn tiền mặt; vì cán bộ viên chức là người trong ngành nên tuân thủ

đúng nguyên tắc tài chính áp dụng trong chi trả BHXH. Song có hạn chế là số đối tượng thì nhiều mà viên chức làm công tác chi trả ít nên thường gây ùn tắc lượng đối tượng đến thụ hưởng chế độ tại huyện, không đảm bảo được thời gian chi trả.

- Chi trả gián tiếp: Là hình thức chi qua các đại diện chi trả của Bưu điện huyện. BHXH huyện ký hợp đồng chi trả với đại diện Bưu điện huyện Chương Mỹ. Hàng tháng, Bưu điện huyện đến BHXH huyện nhận danh sách và tổ chức chi trả trên địa bàn đến hết ngày 10 hàng tháng, tổ chức chi trả kịp thời, đầy đủ cho đối tượng. Sau đó phải thanh quyết toán lại với BHXH huyện. Hình thức này thường chi trả các chế độ BHXH dài hạn, có ưu điểm là trong cùng một thời gian tiến hành chi trả được cùng lúc nhiều đối tượng trên địa bàn huyện; đại diện chi trả của Bưu điện huyện phối hợp với UBND các xã, thị trấn để nắm bắt kịp thời, thường xuyên tình hình biến động của đối tượng hưởng trợ cấp BHXH để phản ánh và báo cáo kịp thời các đối tượng giảm như chết, hết hạn hưởng, bị đi tù hoặc hưởng sai chế độ; cơ quan BHXH tiết kiệm được nhiều biên chế cho công tác chi trả chế độ BHXH; luôn có được sự phối kết hợp chặt chẽ của BHXH huyện và Bưu điện huyện, tạo điều kiện thuận lợi trong công tác quản lý và chi trả BHXH cho các đối tượng. Nhưng có những nhược điểm là còn một số đại diện Bưu điện huyện không chấp hành đúng quy định của BHXH Việt Nam trong công tác quản lý tài chính như ký hộ, nhận thay không có giấy ủy quyền; việc đảm bảo an toàn tiền mặt trong quá trình vận chuyển và tổ chức chi trả còn lỏng lẻo, thiếu an toàn.

- Chi thông qua đơn vị sử dụng lao động; đây là hình thức chi các chế độ ngắn hạn như ốm đau, thai sản, DSPHSK cho người hưởng chế độ BHXH thông qua đơn vị đang làm việc.

- Chi thông qua tài khoản ATM: Đây là hình thức phối hợp giữa cơ quan BHXH với Ngân hàng để cung ứng dịch vụ chi trả các chế độ BHXH qua tài khoản ATM, trên phương diện tự nguyện của người hưởng chế độ BHXH, người hưởng kê vào Giấy đề nghị nhận lương qua tài khoản thẻ ATM theo Mẫu số 20-CBH. Hình thức này giảm tải được rất nhiều chi phí, giảm tải được rất nhiều khâu, công đoạn phải thực hiện từ cấp BHXH Thành phố đến BHXH huyện; đối

tượng thụ hưởng có thể lĩnh chế độ trên bất kỳ nơi nào có cây ATM và có thể nhờ người thân đi rút tiền mà không cần giấy ủy quyền lĩnh thay chế độ; số tiền đối tượng không sử dụng luôn có thể được ngân hàng tính lãi (theo lãi tiền gửi không kỳ hạn) cộng vào tài khoản cho đối tượng; thay vì hàng tháng phải ra địa điểm chi trả do Bưu điện thông báo, đối tượng nhận chế độ BHXH thì chỉ cần 6 tháng (thường tháng 5 và tháng 11 hàng năm) đến Bưu điện huyện hoặc BHXH huyện để ký xác nhận lại chữ ký. Mặt nhược điểm là việc xác nhận chữ ký của đối tượng còn chưa đảm bảo tính pháp lý, kê khai trên giấy đề nghị nhận chế độ qua ATM còn sơ sài, bỏ qua nhiều tiêu chí đề ra phải cung cấp cho cơ quan Nhà nước có thẩm quyền, nhiều trường hợp đối tượng mất chứng minh thư nhân dân và không có giấy tờ tùy thân hợp lệ; Nhiều đối tượng bị mất thẻ ATM hoặc quên mã pin; có trường hợp trùng tên, trùng xã dẫn đến chuyển nhầm chế độ cho người khác...

1.2.2.3. Tốc độ chi, thời gian chi

- BHXH huyện Chương Mỹ thực hiện chi trả các chế độ BHXH cho người hưởng ngay sau khi nhận được hồ sơ đã được giải quyết. Thực hiện chuyển tiền chế độ ốm đau, thai sản cho đơn vị theo đúng thời gian quy định (sau 02 ngày kể từ ngày nhận được hồ sơ đã giải quyết)

- Vào 10 ngày đầu tháng, thực hiện chi trả cho đối tượng đang hưởng lương hưu và trợ cấp hàng tháng.

1.2.3. Vai trò và nguyên tắc Quản lý chi Bảo hiểm hiểm xã hội

1.2.3.1. Vai trò của Quản lý chi Bảo hiểm hiểm xã hội

Quản lý chi Bảo hiểm hiểm xã hội đóng vai trò quan trọng trong việc đảm bảo chi đúng, chi đủ như sau:

* Đối với đối tượng thụ hưởng: “Việc thực hiện tốt công tác Quản lý chi Bảo hiểm xã hội là nhằm đảm bảo trực tiếp quyền lợi của người thụ hưởng. Đây là vai trò được thể hiện rõ nhất trong các nội dung chi bảo hiểm xã hội hiện nay. Theo quy định của Luật bảo hiểm xã hội, người sử dụng lao động và người lao động thuộc đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc phải đóng bảo hiểm xã

hội đầy đủ thì người lao động mới được hưởng trợ cấp các chế độ bảo hiểm xã hội khi gặp các vấn đề rủi ro hay không còn khả năng lao động. Tiền đóng BHXH được phân phối vào các quỹ BHXH tương ứng với các chế độ bảo hiểm xã hội. Sau khi người sử dụng lao động và người lao động”đóng bảo hiểm xã hội đầy đủ, người lao động đủ các điều kiện theo quy định hiện hành sẽ được hưởng trợ cấp của các quỹ BHXH đó. Nhưng để tiền trợ cấp đến được tay “người lao động, người sử dụng lao động và người lao động phải thực hiện các hoạt động thuộc phạm vi quản lý chi BHXH, tương ứng với các chế độ bảo hiểm xã hội khác nhau có các hoạt động chi khác nhau.”

* Đối với người sử dụng lao động: Thực hiện tốt công tác Quản lý chi Bảo hiểm xã hội cũng góp phần đảm bảo ổn định tình hình sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, khi tâm lý người lao động tin tưởng vào bảo hiểm xã hội, mối quan hệ giữa người lao động và chủ doanh nghiệp thêm gắn kết, niềm tin đối với doanh nghiệp được củng cố.

* Đối với hệ thống bảo hiểm xã hội: Thực hiện tốt quản lý chi BHXH sẽ góp phần quan trọng trong việc đảm bảo, phát triển và tăng trưởng quỹ, không bị thất thoát, đặc biệt là quỹ tiền mặt, từ đó tăng được niềm tin, thu hút thêm nhiều nguồn viện trợ và đầu tư để phát triển quỹ. Đồng thời góp phần tiết kiệm chi phí xây dựng đầu tư cơ bản, cân đối quỹ BHXH và chi phí quản lý hành chính bộ máy BHXH.

* Đối với hệ thống an sinh xã hội: Thực hiện tốt công tác Quản lý chi Bảo hiểm xã hội là thực hiện tốt chính sách an sinh xã hội, hướng vào con người, thúc đẩy tăng trưởng kinh tế và phát triển bền vững đất nước. Bởi thực hiện tốt công tác chi bảo hiểm xã hội là góp phần thực hiện tốt đảm bảo đời sống cho người lao động tham gia bảo hiểm xã hội trong các trường hợp suy giảm hoặc không còn khả năng lao động, nghỉ hưu hoặc chết; chính vì thế nó là nền cơ bản để phát triển con người. Đồng thời thực hiện tốt “*Quản lý chi Bảo hiểm xã hội*” là đảm bảo cho quỹ BHXH được an toàn và phát triển bền vững, điều đó tạo động lực góp phần tăng trưởng kinh tế và phát triển bền vững đất nước.

* Đối với xã hội: Thực hiện tốt quản lý chi BHXH góp phần đảm bảo an sinh “xã hội, trật tự an toàn xã hội” vì đáp ứng được nhu cầu cần thiết nhất của con người, giúp cân đối ngân sách quốc gia trong trường hợp phải bù thiếu từ số tiền nhàn rỗi của quỹ bảo hiểm xã hội, giúp ngân sách đầu tư được vào những hạng mục thiết yếu cho sự phát triển kinh tế xã hội đất nước.

1.2.3.2. Nguyên tắc quản lý chi bảo hiểm xã hội bắt buộc

Công tác chi trả BHXH là hoạt động phức tạp mang tính lâu dài và có liên quan đến sự ổn định của cả hệ thống BHXH. Do vậy, công tác chi trả BHXH đòi hỏi phải thực hiện nhất quán theo nguyên tắc tại điều 4 của Quyết định số 488/QĐ-BHXH ngày 23/05/2012 của Tổng giám đốc Bảo hiểm xã hội Việt Nam về việc “Quản lý chi trả các chế độ bảo hiểm xã hội” thì nguyên tắc chi BHXH bắt buộc là:

- Đúng chế độ, chính sách hiện hành, đúng người được hưởng chế độ BHXH bởi các đối tượng được hưởng thường đa dạng và phức tạp. Do vậy công việc yêu cầu không được xảy ra sai sót làm ảnh hưởng đến quyền và lợi ích hợp pháp của đối tượng tham gia BHXH và ảnh hưởng đến uy tín của ngành BHXH;

- Bảo đảm chi trả kịp thời đầy đủ quyền lợi của người tham gia BHXH. Việc kiểm tra chi trợ cấp kịp thời góp phần trợ giúp cho người lao động trong những lúc khó khăn, tạo dựng niềm tin của người lao động đối với chế độ BHXH khi họ gặp rủi ro. Đồng thời người lao động tham gia đầy đủ họ có quyền hưởng đầy đủ lợi ích mà họ tham gia khi gặp rủi ro; nguyên tắc đầy đủ ở đây không có nghĩa là đóng bao nhiêu hưởng bấy nhiêu mà phụ thuộc vào những rủi ro mà họ gặp phải, cơ quan BHXH có trách nhiệm chi trả đầy đủ chính xác với mỗi trường hợp thụ hưởng.

- Thủ tục chi trả đơn giản, thuận tiện nhằm tạo thuận lợi nhất cho người tham gia BHXH khi thanh toán các chế độ BHXH. Đồng thời thực hiện tốt mục tiêu kịp thời ở trên, để người lao động có thể nhanh chóng giải quyết khó khăn của mình.

- Đảm bảo an toàn tiền mặt trong chi trả: Do việc chi trả chủ yếu được thực hiện bằng tiền mặt nên đây là một trong những nguyên tắc đặc biệt được lưu ý, trường hợp số tiền còn tồn nhiều chưa chi để lại qua đêm tại các điểm chi trả thì phải có phương án, biện pháp đảm bảo an toàn lượng tiền mặt đó. An toàn tiền mặt không những góp phần đảm bảo nguồn quỹ chi trả mà còn thể hiện tính pháp luật cao trong công tác bảo vệ tài sản chung của xã hội;

- Chi trả các chế độ BHXH được quản lý thống nhất, công khai, minh bạch: để hạn chế được thất thoát cho quỹ BHXH và nâng cao tính hiệu quả trong quản lý quỹ BHXH.

1.2.4. Nội dung của Quản lý chi Bảo hiểm xã hội

1.2.4.1. Lập dự toán chi bảo hiểm xã hội bắt buộc

- Yêu cầu lập dự toán: được xây dựng phải sát với nhu cầu chi ở từng địa phương (tỉnh, huyện), đảm bảo đủ nguồn kinh phí chi trả các chế độ BHXH cho người được hưởng, tránh tồn đọng quá lớn trên các tài khoản ở BHXH tỉnh, huyện sẽ gây lãng phí việc sử dụng vốn.

- Căn cứ lập dự toán:

+ Chỉ thị của Thủ tướng chính phủ về xây dựng kế hoạch phát triển kinh tế - kinh tế xã hội và dự toán ngân sách nhà nước hàng năm và Thông tư hướng dẫn của Bộ Tài Chính. Bảo hiểm xã hội Việt Nam hướng dẫn lập dự toán chi bảo hiểm xã hội. Bảo hiểm xã hội cấp huyện (đơn vị dự toán cấp 3) lập dự toán báo cáo Bảo hiểm xã hội tỉnh tổng hợp gửi về Bảo hiểm xã hội Việt Nam để báo cáo.

+ Đối tượng đang hưởng lương hưu và trợ cấp BHXH, dự báo tăng giảm đối tượng hưởng của năm trước, dự báo tăng kinh phí chi trả khi Nhà nước điều chỉnh tiền lương cơ sở, dự kiến khi chế độ chính sách của Nhà nước thay đổi, để xây dựng dự toán chi bảo hiểm xã hội.

- Quy trình lập dự toán: lập kế hoạch, xét duyệt dự toán chi BHXH, các yêu cầu cơ bản ở đây là:

+ Dự toán chi BHXH cho đối tượng được hưởng BHXH bắt buộc được lập hàng năm theo quy định của BHXH Việt Nam phản ánh đầy đủ nội dung từng khoản chi từ hai nguồn: Nguồn NSNN và Quỹ BHXH.

Dự toán phải kèm theo thuyết minh về số lượng đối tượng đang hưởng, dự kiến đối tượng tăng giảm và nhu cầu về chi khác trong năm. Đối tượng hưởng các chế độ BHXH là bản thân người lao động. Mức hưởng trợ cấp tùy thuộc vào mức độ đóng góp (thời gian tham gia BHXH, mức tiền lương làm căn cứ đóng góp BHXH). Đồng thời chi tiết theo từng nhóm đối tượng được hưởng và mức chi bình quân theo từng nhóm đối tượng chi tiết theo từng nguồn đảm bảo: nguồn NSNN, nguồn quỹ BHXH bắt buộc và tự nguyện.

+ Dự toán chi cho năm sau của BHXH tỉnh được lập trên cơ sở tổng hợp dự toán chi BHXH được chuyển của BHXH huyện, huyện trực thuộc và số chi trực tiếp tại BHXH tỉnh. Dự toán chi hàng năm của BHXH tỉnh được lập và gửi BHXH Việt Nam. Sau khi được BHXH Việt Nam và Hội đồng quản lý BHXH Việt Nam duyệt dự toán mới chính thức có giá trị.

Trên cơ sở xây dựng kế hoạch chi BHXH của các đơn vị dự toán, BHXH Việt Nam kiểm tra và giao kế hoạch chi BHXH cho các cấp triển khai thực hiện.

1.2.4.2. Tổ chức thực hiện chi bảo hiểm xã hội bắt buộc:

** Quản lý đối tượng hưởng các chế độ Bảo hiểm xã hội:*

- Các đối tượng hưởng chế độ BHXH bắt buộc gồm:

+ Những người về nghỉ hưởng chế độ trước 01/01/1995 do NSNN đảm bảo, hàng năm NSNN chuyển kinh phí của đối tượng này sang quỹ BHXH, BHXH Việt Nam có trách nhiệm chuyển đến tận tay đối tượng.

+ Những người về sau 01/01/1995 trở đi do quỹ BHXH đảm bảo: Ốm đau, thai sản, TNLĐ-BNN, Hưu trí, Tử tuất.

** Quản lý việc chi trả cho từng loại đối tượng hưởng các chế độ Bảo hiểm xã hội:*

- Theo luật BHXH hiện hành ở Việt Nam có các chế độ BHXH bắt buộc được chi trả như sau:

- + Chế độ Ốm đau
- + Chế độ Thai sản
- + Chế độ TNLĐ – BNN
- + Chế độ hưu trí
- + Chế độ tử tuất

- BHXH Việt Nam có trách nhiệm chỉ đạo và điều hành BHXH các tỉnh, thành phố chi trả trợ cấp đến tận tay đối tượng đảm bảo kịp thời và đầy đủ.

- Các phương thức chi trả: “ Công tác chi trả các chế độ BHXH liên quan đến đối tượng được coi là thước đo đánh giá sự quan tâm chăm lo của ngành, của Nhà nước đối với đối tượng, hệ quả của quá trình thực hiện các nhiệm vụ chính trị được giao.” Để thực hiện nhiệm vụ chi trả trợ cấp BHXH cho đối tượng hưởng các chế độ BHXH ở nước ta được áp dụng bằng các phương thức:

+ Phương thức chi trả trực tiếp: Là phương thức chi trả do cán bộ BHXH trực tiếp chi trả cho đối tượng hưởng các chế độ BHXH tại cơ quan BHXH.

+ Phương thức chi trả gián tiếp: Là phương thức chi trả chế độ thông qua đơn vị sử dụng lao động hoặc Buu điện huyện. Hàng tháng Buu điện huyện nhận danh sách bảng lương từ cơ quan BHXH sau đó Buu điện căn cứ vào danh sách bảng lương tiến hành chi trả, Buu điện huyện có trách nhiệm thanh quyết toán cho BHXH huyện sau mỗi đợt chi trả hàng tháng. Còn đối với các đơn vị sử dụng lao động, khi BHXH huyện chuyển tiền qua tài khoản của đơn vị sử dụng lao động, đơn vị tiến hành chi trả cho đối tượng hưởng chế độ (áp dụng đối với chi trả chế độ ốm đau, thai sản, dưỡng sức).

+ Phương thức chi trả qua tài khoản ATM: Là phương thức chi trả qua tài khoản ATM cá nhân mở tại ngân hàng thương mại của người hưởng. Hàng tháng cơ quan BHXH trực tiếp chuyển tiền hưởng chế độ ngắn hạn, chế độ

lương hưu và trợ cấp BHXH vào tài khoản cá nhân của người hưởng chế độ BHXH.

-Trách nhiệm của các tổ chức chi trả BHXH:

+ Trách nhiệm của BHXH tỉnh: Tổ chức thực hiện công tác chi các chế độ BHXH, quản lý, hướng dẫn việc chi trả và quyết toán các chế độ BHXH trên địa bàn quản lý; Trực tiếp chi và quyết toán chế độ ốm đau, thai sản, DSPHSK; trợ cấp MTP và tuất 1 lần, trợ cấp TNLĐ- BNN 1 lần do BHXH tỉnh quản lý thu BHXH, chuyển tiền trợ cấp thất nghiệp với trường hợp nhận qua tài khoản ATM. Lập danh sách chi trả lương hưu và trợ cấp BHXH hàng tháng.

+ Trách nhiệm của BHXH huyện:

Tổ chức chi trả và quyết toán lương hưu và trợ cấp BHXH hàng tháng, BHTN hàng tháng. Trực tiếp chi trả trợ cấp BHXH 1 lần gồm: Tuất 1 lần, khu vực 1 lần, mai táng phí, TNLĐ - BNN, trợ cấp 1 lần khi nghỉ hưu; chi trả BHXH 1 lần theo điều 55 và điều 73 của Luật bảo hiểm xã hội.

+ Trách nhiệm của Bưu điện huyện

Chi trả kịp thời, đúng người đúng chế độ cho đối tượng nhận lương hưu và trợ cấp bảo hiểm xã hội hàng tháng trên địa bàn quản lý;

Đảm bảo an toàn an toàn tiền mặt; kịp thời thu hồi các khoản chi sai, chi vượt của đối tượng hết điều kiện hưởng do Bưu điện huyện báo giảm chậm;

Ngoài lệ phí do cơ quan bảo hiểm xã hội huyện chi trả theo hợp đồng đã ký hàng năm, Bưu điện huyện không được thu thêm bất kỳ khoản phí, lệ phí nào khác của đối tượng hưởng.

+ Trách nhiệm của đơn vị sử dụng lao động:

Sau khi nhận được tiền do cơ quan BHXH chuyển đến, đơn vị có trách nhiệm thực hiện chi đúng, chi đủ cho đối tượng hưởng các chế độ ngắn hạn tại đơn vị, trường hợp không thực hiện chi được cho người hưởng tại đơn vị, lập danh sách và chuyển trả lại tiền chưa chi về cơ quan Bảo hiểm xã hội.

+ Trách nhiệm của đơn vị cung ứng dịch vụ qua tài khoản ATM

Hàng tháng khi nhận được danh sách và tiền chi trả do cơ quan bảo hiểm xã hội chuyển sang, ngân hàng cung ứng dịch vụ ATM chuyển ngay tiền vào tài khoản ATM của người hưởng hoặc chậm nhất là ngày làm việc kế tiếp. Khi phát sinh những trường hợp chi thừa cho đối tượng không còn đủ điều kiện hưởng chế độ phối hợp với cơ quan bảo hiểm xã hội thu hồi lại số tiền đã chi thừa để nộp trả lại quỹ bảo hiểm xã hội.

1.2.4.3. Lập báo cáo quyết toán, báo cáo thống kê tình hình chi trả chế độ BHXH hàng tháng, quý theo quy định của chế độ Kế toán và Luật Thống kê hiện hành:

- Lập báo cáo tháng:

+ BHXH huyện thực hiện hàng tháng lập 02 bộ báo cáo gồm: Tổng hợp thu và chi các chế độ BHXH, Danh sách thu hồi kinh phí chi BHXH, danh sách đối tượng chưa nhận lương hưu và trợ cấp BHXH, danh sách không phải trả lương hưu và trợ cấp BHXH, danh sách báo giảm BHXH, Báo cáo các chế độ ngắn hạn: ốm đau, thai sản, DSPHSK. Trong đó, 01 bộ gửi BHXH tỉnh trước ngày 05 hàng tháng, 01 bộ lưu tại BHXH huyện.

+ BHXH Tỉnh lập báo cáo quyết toán trên cơ sở tổng hợp quyết toán của các BHXH huyện và việc chi thực tế của BHXH tỉnh. Lập 02 bộ báo cáo chi lương hưu và trợ cấp BHXH tách nguồn đảm bảo, kèm theo biểu thuyết minh đối tượng tăng (giảm) hưởng BHXH do 02 nguồn đảm bảo (01 bộ gửi Ban Kế hoạch tài chính của BHXH Việt Nam, 01 bộ lưu tại BHXH tỉnh);

Hàng tháng, căn cứ vào danh sách không phải trả lương hưu và trợ cấp BHXH của các BHXH huyện, BHXH tỉnh lập biểu tổng hợp danh sách không phải trả lương hưu và trợ cấp BHXH toàn tỉnh và lưu tại BHXH tỉnh.

- Lập báo cáo quý:

Căn cứ Báo cáo chi ốm đau, thai sản do BHXH huyện duyệt chi và số lượng chi trả trực tiếp cho đối tượng BHXH Tỉnh quản lý, BHXH Tỉnh để lập 02 bản Báo cáo tổng hợp chi ốm đau, thai sản, dưỡng sức và 02 bản Báo cáo thu

hồi kinh phí (nếu có) và biểu thống kê số chưa trả trợ cấp ốm đau, thai sản, dưỡng sức (01 bản lưu tại BHXH tỉnh, 01 bản gửi Ban Kế hoạch Tài chính của BHXH Việt Nam trước ngày 15 của tháng đầu quý sau).

** Tuyên truyền chi trả BHXH bắt buộc*

Công tác tuyên truyền các chính sách BHXH, BHYT bằng nhiều hình thức, phối hợp với các cơ quan truyền thông địa phương để xây dựng các chương trình đợt tuyên truyền trực quan, sâu rộng đến nhiều tầng lớp nhân dân.

Công tác tuyên truyền được chú trọng, cán bộ làm công tác tuyên truyền đã tham mưu cho cấp ủy đảng, chính quyền trong việc chỉ đạo các Sở, ngành liên quan phối hợp “tuyên truyền về chế độ, chính sách BHXH, BHYT, BHTN cho đơn vị sử dụng lao động, người lao động” và nhân dân trên địa bàn. Chủ động phối hợp với các cơ quan báo, đài địa phương đa dạng hóa hình thức tuyên truyền để phù hợp với tình hình thực tế địa phương và đối tượng tham gia BHXH, BHYT như tổ chức các cuộc đối thoại chính sách trực tiếp, xây dựng phóng sự, các buổi tọa đàm, chuyên mục,...

Phát các loại tài liệu truyền thông về chính sách BHXH, BHYT được Bảo hiểm xã hội Việt Nam cấp về; các ấn phẩm tài liệu đã có sự cải tiến đáng kể về hình thức cũng như nội dung. Các ấn phẩm truyền thông ngắn gọn, dễ hiểu, gần gũi với đối tượng. Công tác đào tạo, tập huấn kỹ năng tuyên truyền cho cán bộ tuyến dưới được chú trọng hơn về chất lượng.

1.2.4.4. Kiểm soát chi bảo hiểm xã hội bắt buộc

Công tác quản lý chi trả BHXH, BH thất nghiệp nói chung và quản lý người hưởng các chế độ BHXH, BH thất nghiệp nói riêng luôn được BHXH Việt Nam, BHXH các tỉnh, thành phố đặc biệt quan tâm.

Theo báo cáo của BHXH Việt Nam, năm 2019, tổng số người hưởng BHXH hằng tháng là trên 3,2 triệu người được nhận lương hưu hoặc trợ cấp BHXH hằng tháng theo các hình thức: Chi bằng tiền mặt, chi qua tài khoản cá nhân; về phương thức tổ chức thực hiện: Chi tại cơ quan BHXH, chi qua đơn vị SDLĐ (Chế độ ốm đau, thai sản...), ký hợp đồng với tổ chức dịch vụ công (cơ

quan bưu điện), chi qua tổ chức dịch vụ cung ứng dịch vụ thanh toán (ngân hàng thương mại – NHTM).

Tích cực triển khai thực hiện phương tiện thanh toán không dùng tiền mặt theo chỉ đạo của Chính phủ. Nhiều biện pháp quản lý được tăng cường như ứng dụng công nghệ thông tin; phối hợp đồng bộ, hiệu quả của cấp ủy, chính quyền các cấp, các ngành đã tổ chức thực hiện tốt công tác chi trả các chế độ BHXH, BH thất nghiệp kịp thời, đến đúng người thụ hưởng chế độ, quản lý chặt chẽ quỹ BHXH, BH thất nghiệp; các quy trình, thủ tục chi trả, quản lý người hưởng được đơn giản hóa theo hướng tạo điều kiện thuận lợi nhất cho người dân. góp phần bảo đảm an sinh xã hội, ổn định tình hình chính trị – xã hội ở các địa phương cũng như trong phạm vi cả nước, hướng đến sự hài lòng của người dân và doanh nghiệp

Kiểm soát chi BHXH nhằm rà soát, chấn chỉnh những sai sót trong việc thực hiện chi BHXH đảm bảo đúng quy định, phát hiện những bất cập trong quá trình tổ chức thực hiện chi BHXH.

Theo quy định, cơ quan BHXH có các chức năng kiểm soát sau:

** Kiểm soát chi nội bộ*

- Kiểm soát việc giải quyết, thanh toán, chi trả các chế độ BHXH cho người được thụ hưởng. Quá trình này liên quan trực tiếp đến người được thụ hưởng, đến cơ quan BHXH và các cơ quan có liên quan như chủ sử dụng lao động, cơ quan giám định sức khỏe.

- Kiểm tra việc quản lý đối tượng hưởng lương hưu và trợ cấp BHXH thường xuyên, tình hình biến động tăng giảm đối tượng.

- Kiểm tra việc chấp hành công tác quyết toán, chấp hành công tác kế toán
- thống kê.

Thực hiện kiểm soát việc thực hiện Quản lý chi Bảo hiểm hiểm xã hội được bắt đầu từ phần đầu vào chứng từ ở bộ phận tiếp nhận hồ sơ. Đối với mỗi chế độ được giải quyết thì điều kiện hưởng khác nhau, thủ tục hồ sơ, chứng từ

cùng khác nhau. Việc đảm bảo cho chứng từ vào ban đầu phải chính xác, hợp lý hợp lệ; tạo điều kiện cho luân chuyển chứng từ đến các bộ phận nghiệp vụ được thuận lợi.

BHXH cấp Trung Ương, Tỉnh thành thực hiện kiểm tra nội bộ cơ quan BHXH cấp huyện, huyện, ngoài ra còn các cơ quan quản lý Nhà nước (Thanh tra Chính phủ, Kiểm toán Nhà nước, Liên ngành Lao động - Thuế - Công An) đều thực hiện kiểm tra theo định kỳ quy định.

+ Kiểm soát tại đơn vị thực hiện: kiểm tra việc chấp hành chi BHXH tại các đơn vị sử dụng lao động được phân cấp và tại Bru điện huyện trong việc thực hiện chi BHXH. Trên cơ sở đó, cơ quan BHXH đưa ra những kiến nghị để các đơn vị sử dụng lao động và Bru điện huyện thực hiện đúng các quy định về chi BHXH và có các biện pháp thích hợp, kịp thời xử lý các bất cập trong quá trình tổ chức thực hiện chi BHXH. Đối với trường hợp sai phạm lớn, kiến nghị với cơ quan BHXH cấp trên và cơ quan có thẩm quyền xử lý theo đúng quy định của pháp luật.

** Các hình thức kiểm tra, giám sát chi BHXH bắt buộc*

Tùy thuộc vào mục đích, yêu cầu và thời gian kiểm tra để lựa chọn loại hình kiểm tra phù hợp sau:

- Chủ thể kiểm tra: theo đối tượng đóng BHXH (các đơn vị sử dụng lao động). Căn cứ vào đặc điểm, tính chất, hình thức hoạt động của các đơn vị sử dụng lao động, các hình thức kiểm tra được phân theo chủ thể kiểm tra, giám sát như: Kiểm tra của các cơ quan quản lý Nhà nước (Giám sát của Quốc hội, Hội đồng nhân dân, thanh tra Chính phủ, kiểm toán Nhà nước, các cơ quan quản lý Nhà nước chuyên ngành); Kiểm tra, giám sát của các tổ chức chính trị - xã hội (Thanh tra nhân dân, kiểm tra của các tổ chức Đảng, đoàn thể...); Kiểm tra của cơ quan BHXH cấp trên.

- Theo thời gian: Kiểm tra thường xuyên; kiểm tra định kỳ; kiểm tra đột xuất.

- Theo quá trình: Kiểm tra trước, trong và sau hoạt động.

- Theo phạm vi trách nhiệm: Kiểm tra nội bộ; kiểm tra của các cơ quan ngoài hệ thống theo quy định của pháp luật.

1.2.5 . Công cụ quản lý chi BHXH bắt buộc

- Để đạt được các mục tiêu quản lý, chủ thể quản lý phải tổ chức, phối hợp, khích lệ, động viên, dẫn dắt, định hướng hoạt động của đối tượng quản lý vào mục tiêu đã được xác định trước thông qua việc sử dụng hệ thống các công cụ quản lý. *“Công cụ quản lý là những phương tiện, những giải pháp của chủ thể quản lý nhằm định hướng, dẫn dắt, khích lệ, điều hoà, phối hợp hoạt động của con người và cộng đồng người trong việc đạt được mục tiêu quản lý đề ra”*.

- Công cụ quản lý chi BHXH gồm:

+ Hệ thống các văn bản quy phạm pháp luật, chính sách, chế độ, cơ chế tài chính trong quản lý chi BHXH.

+ Tổ chức bộ máy quản lý chi BHXH: Tổ chức bộ máy quản lý chi trả BHXH đóng vai trò rất quan trọng trong công tác quản lý chi trả BHXH bắt buộc. Việc thực hiện tổ chức bộ máy chi trả BHXH được phân cấp chi trả theo quy định của BHXH Việt Nam một cách cụ thể và rõ ràng. Phân cấp chi trả được BHXH Việt Nam quy định cụ thể về quản lý nguồn kinh phí, phân cấp rõ trách nhiệm giữa cơ quan BHXH các cấp trong công tác quản lý chi trả, cấp phát kịp thời nguồn kinh phí, quy định trách nhiệm rõ ràng trong “hợp đồng trách nhiệm giữa cơ quan BHXH” với cơ quan Bảo hiểm xã hội huyện. Tuy nhiên ngoài việc tổ chức bộ máy thực hiện công tác chi trả theo quy định của BHXH Việt Nam thì công tác tổ chức bộ máy cần phải phù hợp với điều kiện cụ thể của từng địa phương. Ngoài ra, bộ máy quản lý muốn hoạt động có hiệu quả cao thì đội ngũ nhân viên Bảo hiểm xã hội huyện cần phải có thái độ nhiệt tình, trách nhiệm trong thực hiện nhiệm vụ chi trả góp phần quan trọng trong việc thực thi chính sách bảo hiểm xã hội nói chung cũng như công tác chi trả bảo hiểm xã hội nói riêng tại địa phương..”

+ Hệ thống về tiêu chuẩn, định mức: Điều kiện và mức hưởng các chế độ BHXH được nhà nước quy định cụ thể trong luật BHXH. Căn cứ vào những quy định cụ thể của luật BHXH và các văn bản hướng dẫn thi hành luật BHXH, tính toán mức hưởng cụ thể cho từng đối tượng. Điều kiện hưởng chế độ BHXH sẽ quyết định tới việc bảo toàn giá trị của quỹ BHXH từ đó quyết định tới việc cân đối quỹ. Điều kiện hưởng tương đối rộng cũng có nghĩa là sẽ có nhiều đối tượng, nhiều trường hợp được thụ hưởng các chế độ BHXH, dẫn tới số tiền chi từ quỹ BHXH sẽ nhiều và ngược lại. Mức hưởng chế độ BHXH cao hay thấp cũng ảnh hưởng khá nhiều đến việc cân đối quỹ BHXH. Để đánh giá mức hưởng cao hay thấp cần phải căn cứ vào mức tiền lương, tiền công hoặc thu nhập làm căn cứ đóng BHXH.

+ Công cụ thông tin, tuyên truyền, giáo dục: là hệ thống thông tin về chi BHXH trên hệ thống truyền thông, tuyên truyền tại các điểm văn hóa Xã để các đối tượng hưởng biết.

+ Công cụ khác: kiểm tra, giám sát việc thực hiện chế độ quản lý chi BHXH bắt buộc.

1.2.6. Tiêu chí đánh giá Quản lý chi Bảo hiểm xã hội:

- Với mục tiêu đảm bảo an sinh xã hội, đảm bảo quyền lợi cho người lao động, tiêu chí đánh giá công tác quản lý chi BHXH trước hết là phải đảm bảo quyền lợi của người lao động tương ứng với nghĩa vụ đóng góp của họ. Trong nền kinh tế thị trường, người lao động thuộc mọi thành phần kinh tế đều bình đẳng hưởng chế độ BHXH. Quyền lợi được hưởng phù hợp với mức đóng góp và thời gian đóng góp BHXH của từng người lao động theo quy định của pháp luật. Ngoài ra để tạo nguồn tài chính ổn định cho quỹ BHXH, cân đối được trong những trường hợp Nhà nước thay đổi chính sách kinh tế - xã hội hoặc các rủi ro bất khả kháng thì Nhà nước cũng phải đóng góp để hỗ trợ quỹ, số tiền đóng góp được tính trên cơ sở tiền lương hoặc thu nhập và có chế tài xử lý thật nghiêm minh những đơn vị sử dụng lao động trốn tránh nghĩa vụ đóng BHXH. Đảm bảo quyền lợi của người tham gia BHXH.

- Quản lý chi BHXH còn phải đảm bảo được cân đối thu với chi. Hoạt động BHXH không mang tính chất kinh doanh mà mang tính chất an sinh xã hội, tương trợ lẫn nhau. Mục đích hoạt động trước hết nhằm bảo vệ quyền lợi cho người lao động khi gặp rủi ro, sau nữa đảm bảo an toàn cho xã hội và nền kinh tế. Hoạt động BHXH chủ yếu dựa trên nguyên tắc “lấy số đông bù số ít” mang tính chất cộng đồng, tính chất xã hội giữa những người lao động, trừ chế độ bảo hiểm hưu trí và tử tuất dựa chủ yếu trên nguyên tắc hoàn trả trực tiếp. Các khoản đóng góp vào quỹ BHXH phụ thuộc vào mức độ sử dụng chi trả của các chế độ BHXH, nếu quỹ không đủ bù đắp thì phải nâng mức đóng góp hoặc hạ thấp mức chi trả để đảm bảo luôn luôn cân đối giữa thu và chi. Vì vậy, trong quản lý chi BHXH phải tổ chức công tác kế toán, kiểm tra sử dụng một cách chặt chẽ, đúng pháp luật, sử dụng tiền nhàn rỗi đầu tư sinh lời có hiệu quả, quỹ được bảo toàn và phát triển để có điều kiện bảo đảm quyền lợi cho người lao động hoặc giảm được sự tài trợ của Nhà nước.

Quản lý chi BHXH phải là một hoạt động độc lập thống nhất trong phạm vi toàn quốc trên cơ sở pháp luật của Nhà nước đã ban hành và chịu sự kiểm tra, giám sát, quản lý của Nhà nước về chấp hành pháp luật BHXH đối với các bên tham gia BHXH. Hoạt động của tài chính BHXH phải đảm bảo được sự cân đối, bảo toàn và phát triển quỹ để bảo đảm quyền lợi cho người lao động tham gia BHXH. Nhà nước phải luật pháp hóa việc đầu tư vốn nhàn rỗi của quỹ BHXH tạo điều kiện tự chủ và tự chịu trách nhiệm của tổ chức BHXH về kết quả đầu tư bảo toàn và phát triển vốn nhàn rỗi của quỹ BHXH phù hợp với cơ chế thị trường và đảm bảo các yêu cầu sau:

- + Đảm bảo chắc chắn, an toàn tuyệt đối, có khả năng thanh khoản cao
- + Phải đáp ứng được nhu cầu thanh toán thường xuyên việc chi trả các chế độ BHXH phát sinh.

- Kết quả chi các chế độ BHXH từ năm 2015 đến năm 2019 của BHXH
Chương Mỹ

+ Chi trợ cấp ngắn hạn (ốm đau, thai sản, nghỉ dưỡng sức) đã chi trả cho 86.841 lượt người với số tiền hơn 351 tỷ đồng.

+ Chi chế độ trợ cấp 1 lần cho 8.634 lượt người với số tiền hơn 195 tỷ đồng.

+ Chi chế độ hưu trí, MSLĐ, tuất hàng tháng, trợ cấp TNLĐ - BNN cho 49.133 lượt người với số tiền trên 2.026 tỷ đồng.

1.3. Các nhân tố ảnh hưởng tới Quản lý chi Bảo hiểm xã hội:

1.3.1. Các nhân tố thuộc về bảo hiểm xã hội cấp huyện

1.3.1.1. Bộ máy quản lý và nguồn lực của cơ quan Bảo hiểm xã hội

- Bộ máy quản lý: Bộ máy quản lý của cơ quan BHXH cấp huyện cần đảm bảo có cơ cấu các bộ phận một cách hợp lý, khoa học nhằm thực hiện có kết quả và hiệu quả các chức năng thu, chi BHXH; vấn đề quan trọng nhất ở đây là phải có cơ chế phối hợp nhịp nhàng, chặt chẽ giữa các bộ phận thu với bộ phận chi BHXH, phối hợp giữa các bộ phận phụ trách các nội dung chi BHXH, cơ chế phối hợp với các cơ quan, đơn vị có liên quan đến thu, chi BHXH.

- Năng lực đội ngũ cán bộ, viên chức trong cơ quan BHXH: Cán bộ, viên chức làm công tác BHXH phải có trình độ chuyên môn, nghiệp vụ đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của công tác BHXH nói chung, chi BHXH nói riêng; phải nắm vững các quy định có liên quan; phải biết tuyên truyền, vận động đối với các đối tượng nộp BHXH và hưởng các chế độ BHXH; phải có năng lực phối hợp trong công tác.

1.3.1.2. Đặc điểm văn hóa nội bộ tại bảo hiểm xã hội huyện

Việc phát triển văn hóa nội bộ sẽ tạo môi trường làm việc hứng khởi, thân thiện, thúc đẩy khả năng sáng tạo, thi đua. Đồng thời tăng cường gắn kết giữ đồng nghiệp với đồng nghiệp để tạo sự phối hợp nhịp nhàng trong công việc được giao.

Để phát triển được văn hóa nội bộ bền vững, người lãnh đạo đơn vị phải thể hiện được vị trí của người đứng đầu, là người đứng đầu công minh, đứng ra

giải quyết mọi vấn đề phát sinh tại đơn vị, đồng thời gắn kết các mối quan hệ trong cơ quan.

1.3.1.3. Ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý chi trả bảo hiểm xã hội bắt buộc”

Sự bùng nổ của khoa học kỹ thuật đặc biệt là sự phát triển của công nghệ thông tin đang đóng vai trò quan trọng không thể thiếu trong quá trình quản lý, điều hành bất kỳ hoạt động sản xuất kinh doanh hay quản lý nào của doanh nghiệp hoặc của tổ chức. Sự phát triển của công nghệ thông tin được ứng dụng trong quản lý và giúp cho hoạt động quản lý đảm bảo tính chính xác cao hơn, dễ kiểm soát hơn và thông tin quản lý được cập nhật một cách nhanh chóng hơn rất nhiều.

Hiện nay, trong việc quản lý hồ sơ đối tượng hưởng, duyệt chế độ chính sách cho đối tượng hưởng, việc sử dụng phần mềm giúp cho cán bộ chuyên môn giải quyết chính xác chế độ, dễ dàng. Giúp kiểm tra kiểm soát chứng từ thuận lợi, khoa học.

1.3.2. Các nhân tố thuộc về môi trường bên ngoài bảo hiểm xã hội cấp huyện

1.3.2.1 . Hệ thống pháp luật, quy định về bảo hiểm xã hội

Hiện nay, việc chi BHXH được thực hiện theo Luật BHXH Việt Nam. Luật BHXH ra đời đã tạo cơ sở pháp lý vững chắc cho việc thực hiện chính sách BHXH nói chung cũng như công tác chi trả BHXH nói riêng. “Trên cơ sở quy định của Luật BHXH, hướng dẫn của Chính phủ và các bộ, ngành liên quan, BHXH Việt Nam đã ban hành ra Quyết định số 488/QĐ-BHXH ngày 23/05/2012 về việc Ban hành quy định quản lý chi trả các chế độ BHXH”, trong đó quy định rõ về nội dung chi trả các chế độ BHXH, hệ thống chứng từ, sổ kế toán và mẫu biểu sử dụng trong chi trả các chế độ BHXH, quản lý chi trả các chế độ BHXH.... Hiện nay, hệ thống văn bản pháp luật về bảo hiểm tương đối đầy đủ nhưng vẫn chưa có tính đồng bộ. Vì vậy, hoàn thiện công tác quản lý chi trả BHXH thì cần sự hỗ trợ rất lớn từ hệ thống chính sách pháp luật đồng bộ.”

1.3.2.2. Đặc điểm, đối tượng hưởng chế độ bảo hiểm xã hội bắt buộc cấp huyện

Công tác quản lý chi trả BHXH chịu ảnh hưởng bởi các đặc điểm của đối tượng hưởng chế độ, trong đó có các đặc điểm về nhân khẩu học như nơi cư trú, giới tính, độ tuổi và các đặc điểm về nơi công tác, chế độ bảo hiểm tham gia. Điều này cho thấy công tác quản lý chi trả cần phải có sự quản lý chặt chẽ đối với từng đối tượng có những đặc điểm riêng, từ đó phân loại đối tượng, chia nhóm để thực hiện công tác quản lý một cách dễ dàng hơn.

1.3.2.3 Người sử dụng lao động và người lao động

Công tác quản lý chi trả bảo hiểm xã hội bắt buộc cho các đối tượng trong độ tuổi lao động cần được phối hợp với đơn vị sử dụng lao động. Đơn vị sử dụng lao động góp phần giúp tăng trưởng và bảo tồn quỹ bảo hiểm xã hội. Đồng thời tại nhận thức của người sử dụng lao động và người lao động về tầm quan trọng của việc tham gia bảo hiểm xã hội thúc đẩy nền kinh tế phát triển.

1.3.2.4. Nhóm các yếu tố về thu BHXH, tuổi thọ, giới tính, điều kiện kinh tế - xã hội

Nhóm đối tượng tham gia BHXH:

- Người làm việc theo hợp đồng lao động không xác định thời hạn, hợp đồng lao động xác định thời hạn, hợp đồng lao động theo mùa vụ hoặc theo một công việc nhất định có thời hạn từ đủ 03 tháng đến dưới 12 tháng, kể cả hợp đồng lao động được ký kết giữa người sử dụng lao động với người đại diện theo pháp luật của người dưới 15 tuổi theo quy định của pháp luật về lao động;

- Người làm việc theo hợp đồng lao động có thời hạn từ đủ 01 tháng đến dưới 03 tháng;

- Cán bộ, công chức, viên chức;

- Công nhân quốc phòng, công nhân công an, người làm công tác khác trong tổ chức cơ yếu;

- Sĩ quan, quân nhân chuyên nghiệp quân đội nhân dân; sĩ quan, hạ sĩ quan nghiệp vụ, sĩ quan, hạ sĩ quan chuyên môn kỹ thuật công an nhân dân; người làm công tác cơ yếu hưởng lương như đối với quân nhân;

- Hạ sĩ quan, chiến sĩ quân đội nhân dân; hạ sĩ quan, chiến sĩ công an nhân dân phục vụ có thời hạn; học viên quân đội, công an, cơ yếu đang theo học được hưởng sinh hoạt phí;

- Người đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng quy định tại Luật NLD Việt Nam đi làm việc ở nước ngoài theo hợp đồng;

- Người quản lý doanh nghiệp, người quản lý điều hành hợp tác xã có hưởng tiền lương;

- Người hoạt động không chuyên trách ở xã, phường, thị trấn.

- NLD là công dân nước ngoài làm việc tại Việt Nam thuộc đối tượng tham gia BHXH bắt buộc khi có giấy phép lao động hoặc chứng chỉ hành nghề hoặc giấy phép hành nghề do cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam cấp và có hợp đồng lao động không xác định thời hạn, hợp đồng lao động xác định thời hạn từ đủ 01 năm trở lên với người sử dụng lao động tại Việt Nam.

- Công tác thu BHXH cũng là yếu tố tác động quan trọng đến công tác quản lý chi BHXH như:

+ Yếu tố thuộc về người lao động xuất phát từ nhận thức cũng như lòng tin của họ vào chính sách BHXH để có những đấu tranh đòi hỏi đúng quyền lợi của mình với chủ sử dụng lao động, tham gia BHXH đúng đối tượng, đúng mức thu nhập, đồng thời đòi hỏi đúng quyền lợi khi gặp rủi ro hoặc về hưu. Mức đóng phù hợp với mức hưởng sẽ đảm bảo cân đối nguồn chi quỹ BHXH.

+ Yếu tố thuộc về người sử dụng lao động cũng chính từ nhận thức, chấp hành pháp luật của doanh nghiệp tham gia đóng góp đầy đủ đảm bảo quyền lợi cho NLD, tránh tình trạng nợ đọng, trốn đóng, trục lợi bảo hiểm... Việc đảm bảo số người tham gia đông đảo góp phần không nhỏ trong việc thực hiện quy luật số đông, lấy số đông người tham gia BHXH để chi trả cho số ít người đủ điều kiện hưởng BHXH.

- Tuổi thọ bình quân là yếu tố tác động lớn tới các chế độ BHXH vì với sự gia tăng về tuổi thọ là sự giảm sút sức khỏe của người lao động, người lao động thường có nguy cơ dễ mắc bệnh, làm việc kém hiệu quả kéo theo đó là việc chi trả chế độ ốm đau, tai nạn lao động cũng tăng lên. Tuổi thọ là biểu hiện của trình độ phát triển kinh tế - xã hội song dân số già cũng là gánh nặng cho quỹ BHXH. Trong khi tuổi qui định nghỉ hưu của NLD thấp, cứ đóng đủ 20 năm là đủ điều kiện nghỉ hưu, điều này sẽ làm giảm tiền đóng BHXH thì tuổi thọ lại tăng làm kéo dài thời gian chi trả lương hưu, mức tiền lương chi trả cho NLD. Theo tính toán sơ bộ NLD đóng đủ 30 năm BHXH thì số tiền đó cũng chỉ nuôi NLD khi về hưu bình quân được 7 năm, từ năm thứ 8 trở đi quỹ BHXH phải cấp bù.

- Giới tính: Đây cũng là yếu tố ảnh hưởng tới công tác quản lý đối tượng về hưu vì với doanh nghiệp sử dụng nhiều lao động nam giới do tính chất công việc đòi hỏi sức khỏe thì khó tránh khỏi là chi trả nhiều chế độ TNLD-BNN dẫn tới MSLĐ về hưu sớm. Trong khi doanh nghiệp chỉ sử dụng lao động nữ vì những ưu thế như bèn bỉ, khéo léo...thì phải chi trả rất nhiều cho chế độ thai sản. Điều này ảnh hưởng không nhỏ tới hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp, tâm lý người sử dụng lao động, đồng thời ảnh hưởng tới công tác quản lý BHXH vì giải quyết nhiều chế độ cho NLD và thời gian tham gia BHXH thấp hơn nam giới tuổi về hưu sớm hơn nam giới.

- Ngoài những yếu tố trên thì yếu tố về kinh tế - xã hội của đất nước, địa phương trong từng thời kỳ cũng ảnh hưởng không nhỏ tới công tác quản lý chi BHXH như:

- + Tốc độ phát triển kinh tế.
- + Chính sách dân số của Quốc gia.
- + Trình độ quản lý lao động, quản lý xã hội.
- + Chính sách lao động việc làm.
- + Trình độ dân trí và nhận thức xã hội.

1.4. Kinh nghiệm quản lý chi BHXH ở một số quận, huyện thuộc thành phố Hà Nội và bài học rút ra cho BHXH huyện Chương Mỹ

1.4.1. Kinh nghiệm của Bảo hiểm xã hội quận Hà Đông

Quận Hà Đông là một quận tương đối lớn của thành phố Hà Nội, chính vì vậy chi lương hưu và trợ cấp BHXH cũng là quận có số chi lớn của thành phố. Công tác chi BHXH tại quận Hà Đông thực hiện tương đối tốt và đạt hiệu quả cao so với mặt bằng chung toàn thành phố.

BHXH quận luôn đảm bảo ổn định lịch chi trả lương hưu và trợ cấp BHXH thường xuyên từ ngày 5 đến mùng 10 hàng tháng với mức chi trung bình là 170 tỷ/tháng đảm bảo an toàn, chi đúng kỳ, đủ số tiền, tận tay đối tượng. Việc giải quyết chế độ chính sách BHXH, BHYT luôn được quan tâm thực hiện tốt. Công tác chi trả trực tiếp cho đối tượng đến thanh toán chế độ BHXH 1 lần khi nghỉ hưu, trợ cấp BHXH 1 lần, mai táng phí, khám chữa bệnh BHYT..... được BHXH quận tập trung làm tốt, không để đối tượng chờ đợi lâu, không gây phiền hà, đảm bảo đúng chế độ và quyền lợi cho người tham gia BHXH, BHYT, BHTN. Các chế độ hưu trí, tử tuất, tai nạn lao động, bệnh nghề nghiệp trên địa bàn huyện và việc thẩm định xét duyệt các chế độ BHXH ngắn hạn được thực hiện đúng quy định, tạo thuận lợi cho người lao động, các đơn vị sử dụng lao động đến giao dịch dễ dàng, nhanh gọn, đúng thời gian, góp phần đảm bảo đời sống cho người lao động khi ốm đau, rủi ro, hết tuổi lao động. Số người hưởng chế độ trong năm 2019 là 30.709 lượt người, trong đó 28.673 lượt người hưởng BHXH hằng tháng, 105 người hưởng trợ cấp 1 lần, 83 lượt người hưởng trợ cấp BH thất nghiệp, 885 lượt người hưởng chế độ thai sản, 822 lượt người hưởng chế độ ốm đau, 141 lượt người hưởng chế độ dưỡng sức phục hồi sức khỏe.

Để đảm bảo quyền lợi cho người tham gia, trong năm 2019 BHXH quận Hà Đông đã tiến hành 14 đợt kiểm tra tại các Buu điện và buu điện văn hóa phường và 251 đợt kiểm tra, kiểm tra liên ngành tại các đơn vị sử dụng lao động. Kết quả kiểm tra cho thấy, các Buu điện đã thực hiện tốt việc chi trả lương

hưu và trợ cấp BHXH, thanh quyết toán kịp thời với BHXH quận; các đơn vị sử dụng lao động đã thực hiện tương đối nghiêm túc các chứng từ hồ sơ về thanh toán các chế độ BHXH cho người lao động. Bằng sự nỗ lực vượt khó, bề dày kinh nghiệm và sự năng động sáng tạo của đội ngũ cán bộ công chức, BHXH quận Hà Đông đã hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, góp phần đảm bảo an sinh xã hội trên địa bàn.

1.4.2. Kinh nghiệm chi của Bảo hiểm xã hội huyện Thanh Oai

Được sự quan tâm chỉ đạo của huyện ủy, UBND huyện, Bảo hiểm xã hội huyện Thanh Oai thường xuyên phối hợp với các ngành, đoàn thể trong việc thực hiện chính sách BHXH, BHYT trên địa bàn. BHXH huyện đã tiếp nhận, quản lý và sử dụng đúng mục đích, đúng quy định các nguồn kinh phí để chi trả lương hưu, trợ cấp BHXH, BHYT, BHTN..

BHXH huyện Thanh Oai đang thực hiện quy trình chi BHXH bắt buộc bằng 02 hình thức: Chi bằng tiền mặt và chuyển qua thẻ ATM.

- Chi bằng tiền mặt: được chi qua hình thức chi trực tiếp đến tận tay đối tượng hưởng chế độ BHXH. Việc quản lý quỹ tiền mặt và tồn quỹ tiền mặt đã thực hiện theo công văn chỉ đạo của BHXH Việt Nam và BHXH thành phố Hà Nội.

- Chi qua tài khoản ATM: phương thức này dùng để chi chế độ ngắn hạn thông qua đơn vị, hoặc chuyển khoản trực tiếp vào tài khoản cá nhân của người hưởng các chế độ BHXH.

BHXH huyện Thanh Oai đã thực hiện đầy đủ, đúng quy định theo quyết định số 488/QĐ-BHXH của BHXH Việt Nam.

1.4.3. Bài học rút ra cho Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội

Qua nghiên cứu kinh nghiệm quản lý chi BHXH tại BHXH một số địa phương trong nước có thể rút một số bài học cho BHXH huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội như sau:

- Rút kinh nghiệm từ BHXH quận Hà Đông: tăng cường công tác kiểm tra, giám sát chi các chế độ BHXH tại đại diện Bưu điện cũng như đơn vị, để đảm bảo quyền lợi của người hưởng chế độ BHXH.

- Tăng cường sự phối hợp giữa các cơ quan liên quan trong công tác chi BHXH chặt chẽ, hiệu quả và thường xuyên hơn, cơ chế phối hợp phải được đặt trên cơ sở thể chế hoá bằng hệ thống pháp luật hoàn chỉnh.

- Cần đẩy mạnh cải cách hành chính để có quy trình chi BHXH thuận lợi nhất cho người hưởng. Cán bộ làm công tác quản lý chi BHXH phải được đào tạo một cách bài bản, chuyên nghiệp, từ đó nâng cao được chất lượng, hiệu quả công việc, xử lý công việc một cách linh hoạt. Tăng cường công tác tuyên truyền để người tham gia BHXH hiểu và tự bảo vệ quyền lợi chính đáng của mình.

- Đẩy mạnh công tác chi trả cho các đối tượng hưởng qua hình thức chuyên khoản qua ngân hàng, vừa đảm bảo thời gian và tiền chi trả cho đối tượng hưởng đồng thời an toàn cho người hưởng khi nhận chế độ.

Chương 2
THỰC TRẠNG QUẢN LÝ CHI BẢO HIỂM XÃ HỘI
TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN CHƯƠNG MỸ
GIAI ĐOẠN 2015-2019

2.1. Tổng quan về huyện Chương Mỹ và Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội

2.1.1. Điều kiện tự nhiên, dân số, kinh tế - xã hội huyện Chương Mỹ

Huyện Chương Mỹ ngày nay là một trong 30 quận, huyện, huyện của Thủ đô Hà Nội, là huyện ngoại thành nằm ở phía Tây nam, cách trung tâm Thủ đô 20 km; phía Bắc giáp huyện Quốc Oai; phía Đông giáp quận Hà Đông, huyện Thanh Oai; phía Nam giáp huyện Ứng Hòa, Mỹ Đức; phía Tây giáp với huyện Lương Sơn (*tỉnh Hoà Bình*).

Tổng diện tích tự nhiên của huyện là 237,38 km², là huyện có diện tích lớn thứ 3 của thành phố. Dân số 339.469 người. Trong đó, người dân tộc Kinh chiếm đại đa số, có 01 thôn dân tộc Mường (Đồng Ké, xã Trần Phú); ngoài ra còn có một số dân tộc thiểu số khác ở rải rác tại các xã, thị trấn.

Chương Mỹ được thiên nhiên hào phóng ban tặng cho một địa hình khá đa dạng, vừa có đặc trưng của vùng đồng bằng châu thổ, vừa mang đặc trưng của vùng bán sơn địa có núi, sông, hồ, đồng, bãi, kết hợp với hệ thống sông Bùi, sông Tích phía Tây, sông Đáy bao bọc phía Đông đã dệt nên một bức tranh sơn thủy hữu tình, thơ mộng và đầy ắp những huyền thoại. Đó cũng là điều kiện để phát triển kinh tế nông nghiệp của huyện. Bên cạnh đó, các hồ Đồng Suong, Văn Sơn, Hồ Miếu và những dãy núi nằm ở phía Tây huyện, không chỉ là những cảnh quan đẹp mà còn tạo cho huyện thế phòng thủ tự nhiên vững chắc.

Trên địa bàn huyện có các tuyến đường quan trọng chạy qua như: tuyến Quốc lộ 6 với chiều dài 18 km và đường Hồ Chí Minh với chiều dài 16,5 km giúp cho Chương Mỹ trở thành đầu mối và cầu nối giao thương quan trọng giữa

Thủ đô với các tỉnh thành đồng bằng Bắc Bộ và các tỉnh vùng Tây Bắc; giữa Hà Nội với các tỉnh thành phía Nam. Bên cạnh đó, còn có đường đê Đáy, đường 419 nối liền các xã trong huyện và nối với các huyện của thành phố.

Trong quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội của Thủ đô Hà Nội đến năm 2030 và tầm nhìn đến 2050 đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt, Chương Mỹ nằm trong vành đai xanh phát triển của Thủ đô với khu đô thị vệ tinh Xuân Mai và đô thị sinh thái Chúc Sơn.

Tổng số dân trên địa bàn huyện Chương Mỹ năm 2019 là 339.469 người trong đó có trên 55% là lực lượng dân số đang trong độ tuổi lao động.

Số người đang tham gia BHXH, BHYT tính đến 31/12/2019 là: 33.884 người;

Số người tham gia BHYT tự nguyện tính đến 31/12/2019 là: 32.584 người;

Số người tham gia BHXH tự nguyện tính đến 31/12/2019 là: 1.863 người.

Tính đến hết năm 2019 huyện Chương Mỹ có tỷ lệ tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc đạt 90%, bảo hiểm thất nghiệp đạt 91%; tốc độ gia tăng đối tượng tham gia Bảo hiểm xã hội tự nguyện là 34,6%; tỷ lệ bao phủ bảo hiểm y tế đạt 88,2% dân số.

2.1.2. Quá trình hình thành và phát triển của BHXH huyện

Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ được thành lập theo quyết định số 13b/QĐ-TCCB ngày 15 tháng 6 năm 1995 của Tổng Giám đốc Bảo hiểm xã hội Việt Nam, có trụ sở tại 108 Bình Sơn, thị trấn Chúc Sơn, huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội.

Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ là một trong những đơn vị thuộc BHXH thành phố Hà Nội trong hệ thống BHXH Việt Nam. Sau khi thành lập BHXH huyện Chương Mỹ nhận được rất nhiều sự quan tâm giúp đỡ của UBND, HĐND, Phòng LĐTBXH, Liên đoàn lao động huyện, đặc biệt là sự chỉ đạo của Bảo hiểm xã hội thành phố Hà Nội.

Với những nỗ lực cố gắng và những thành tích đạt được, BHXH huyện Chương Mỹ đã được UBND huyện, BHXH Việt Nam, BHXH thành phố Hà Nội ghi nhận và đánh giá cao thông qua những phần thưởng, bằng khen, giấy khen mà BHXH huyện đã đạt được trong những năm qua. Đó là những minh chứng cho sự trưởng thành, lớn mạnh và đó là những tiền đề, nền móng cho sự phát triển đi lên của BHXH huyện Chương Mỹ.

2.1.3. Chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn

Theo quy định tại Quyết định số 1414/QĐ-BHXH ngày 04/10/2016 của Tổng Giám đốc Bảo hiểm xã hội Việt Nam quy định rõ:

- Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ chịu sự quản lý trực tiếp về chuyên môn của Giám đốc Bảo hiểm xã hội thành phố Hà Nội và chịu sự quản lý về hành chính nhà nước của UBND huyện Chương Mỹ.

- Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ có tư cách pháp nhân, có con dấu riêng và trụ sở riêng.

- Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ có nhiệm vụ và quyền hạn như sau:

+ Xây dựng chương trình, kế hoạch công tác năm trình Giám đốc BHXH thành phố Hà Nội phê duyệt và tổ chức thực hiện;

+ Hướng dẫn đơn vị sử dụng lao động lập danh sách tham gia BHXH; đơn đốc, theo dõi việc thu nộp BHXH của các đơn vị trên địa bàn huyện hoặc trực tiếp thu BHXH theo phân cấp của BHXH Việt Nam và BHXH thành phố Hà Nội;

+ Trực tiếp phát hành sổ BHXH, thẻ BHYT cho các đối tượng tham gia tại địa bàn huyện và lĩnh lương hưu tại địa bàn huyện Chương Mỹ.

+ Tiếp nhận kinh phí, danh sách và tổ chức chi trả cho các đối tượng hưởng các chế độ BHXH do BHXH thành phố Hà Nội chuyển đến theo phân cấp. Theo dõi việc thay đổi địa chỉ, danh sách tăng, giảm đối tượng hưởng chế độ trong quá trình chi trả;

+ Tiếp nhận đơn thư khiếu nại, tố cáo về chế độ, chính sách BHXH để giải quyết theo thẩm quyền hoặc báo cáo với BHXH thành phố Hà Nội xem xét, giải quyết;

+ Tổ chức ký kết hợp đồng trách nhiệm và quản lý mạng lưới chi trả BHXH với Bưu điện huyện.

+ Quản lý các loại đối tượng khám chữa bệnh bắt buộc và tự nguyện theo quy định của BHXH thành phố Hà Nội trên địa bàn phụ trách; hướng dẫn đơn đốc các đơn vị thực hiện các thủ tục phục vụ cho việc khai thác phát hành hoặc gia hạn thẻ khám chữa bệnh theo phân cấp của BHXH thành phố Hà Nội;

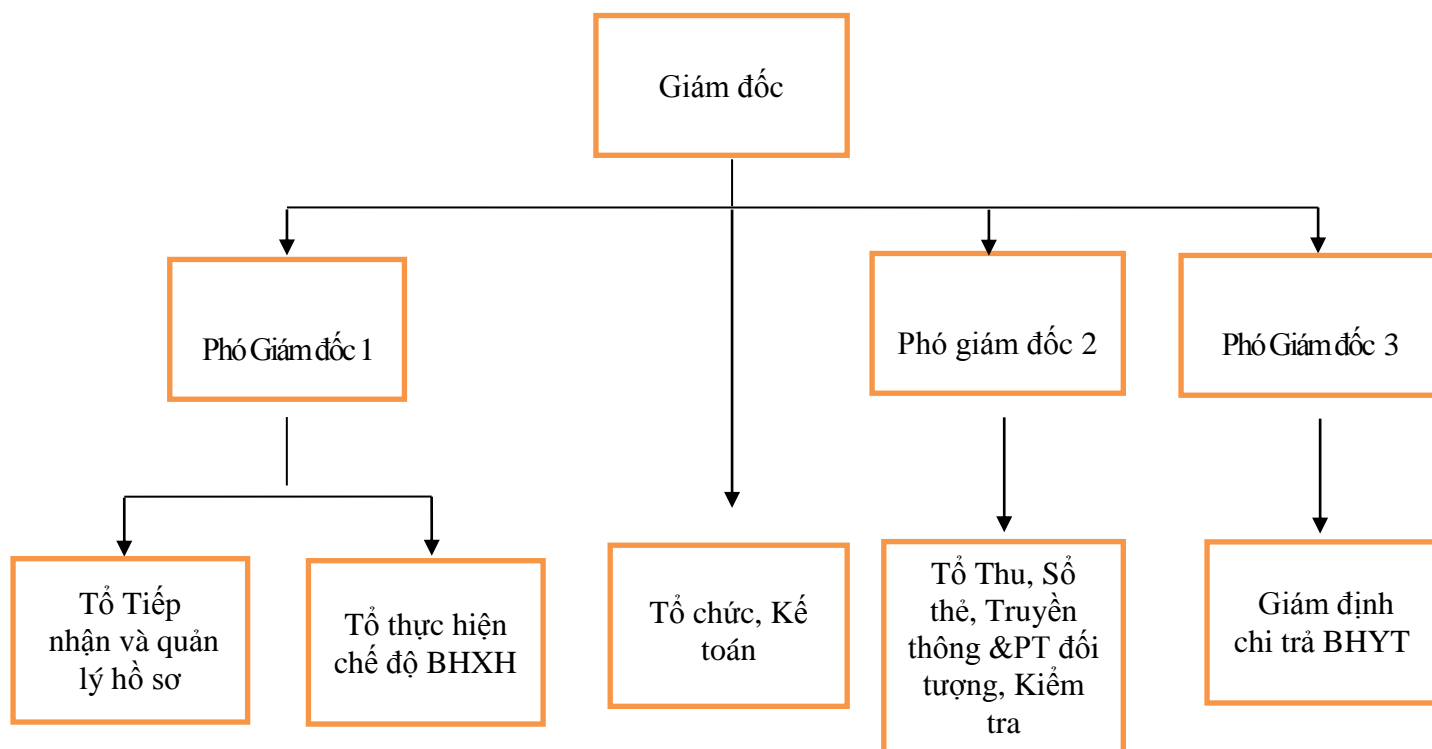
+ Thực hiện công tác giám định chi phí khám chữa bệnh của người có sổ, thẻ BHXH tại các cơ sở khám chữa bệnh. Tiếp nhận và hướng dẫn người bệnh trong quá trình đến khám chữa bệnh, giải quyết những vướng mắc và đảm bảo quyền lợi cho bệnh nhân có sổ, thẻ BHXH;

+ Thực hiện việc thông tin, tuyên truyền, giải thích chính sách, chế độ BHXH trên địa bàn huyện Chương Mỹ;

+ Quản lý công chức, viên chức, tài chính và tài sản thuộc BHXH huyện theo phân cấp của BHXH Việt Nam và BHXH thành phố Hà Nội

2.1.4 Bộ máy quản lý chi BHXH huyện Chương Mỹ

* Cơ cấu tổ chức

Sơ đồ 2.1: Cơ cấu tổ chức bộ máy cơ quan BHXH huyện Chương Mỹ

(Nguồn: BHXH huyện Chương Mỹ)

* Phân công xác định chức năng nhiệm vụ của từng cán bộ, tổ nghiệp vụ

- Căn cứ vào quy chế, chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn của BHXH huyện; tập thể ban Giám đốc huyện đã họp và phân công lãnh đạo phụ trách như sau:

+ Giám đốc: là người đứng đầu cơ quan phụ trách chung hoạt động của cơ quan BHXH huyện. Trực tiếp phụ trách công tác Tổ chức, Kế toán.

+ Phó giám đốc 1: là người giúp việc và chịu sự phân công của giám đốc, chịu trách nhiệm điều hành thay khi giám đốc đi vắng. Là Phó giám đốc kiêm Phó Bí thư chi bộ, chủ tịch công đoàn cơ quan. Trực tiếp phụ trách công tác: Tiếp nhận và Quản lý hồ sơ, thực hiện chế độ BHXH, công tác Đảng, đoàn thể.

+ Phó giám đốc 2: là người giúp việc và chịu sự phân công của giám đốc. Trực tiếp phụ trách công tác: Thu BHXH, BHYT, BHTN và khai thác thu hồi nợ, công tác tuyên truyền, cấp sổ, thẻ, công tác kiểm tra, công nghệ thông tin, trật tự nội vụ.

+ Phó giám đốc 3: là người giúp việc và chịu sự phân công của giám đốc. Trực tiếp phụ trách công tác Giám định BHYT:

- BHXH huyện Chương Mỹ được thành lập 05 Tổ nghiệp vụ như sau:

+ Tổ Tiếp nhận và quản lý hồ sơ: Có nhiệm vụ trực tiếp tiếp nhận hồ sơ của các đối tượng và đơn vị đến giao dịch tại cơ quan BHXH huyện hoặc thông qua dịch vụ bưu chính, đồng thời có nhiệm vụ bóc tách, bảo quản lưu trữ hồ sơ trước khi trả cho người thụ hưởng .

+ Tổ kế toán và giám định BHYT: Theo dõi và quản lý hoạt động tài chính của đơn vị, tổ chức hạch toán, quyết toán với BHXH thành phố. Tiếp nhận kinh phí và tổ chức chi trả lương hưu và trợ cấp BHXH, chi trợ cấp ngắn hạn cho các đơn vị trên địa bàn huyện và thanh toán chi phí giám định KCB tại cơ sở y tế và tại huyện.

+ Tổ Cấp sổ, thẻ và kiểm tra: Cấp sổ BHXH và thẻ BHYT cho các đơn vị, cá nhân trên địa bàn huyện quản lý, công tác kiểm tra các đơn vị tham gia đóng BHXH trên địa bàn, cá nhân đang hưởng chế độ BHXH tại địa bàn huyện.

+ Tổ thực hiện chế độ BHXH: Có nhiệm vụ kiểm tra, xét duyệt các chế độ BHXH, giải quyết đối tượng chuyển đi chuyển đến, giảm cắt, giảm chết, thay đổi hình thức lĩnh lương, tăng lại bảng lương do đi vắng cho các đối tượng đang thụ hưởng chế độ BHXH hàng tháng trong danh sách chi trả tại huyện. Vào ngày 20 hàng tháng tổng hợp, chuyển danh sách các đối tượng trên về BHXH thành phố để làm danh sách chi trả tháng sau.

+ Tổ quản lý Thu và Truyền thông phát triển đối tượng: Được chia làm 2 nhóm: Công tác Thu và Truyền thông phát triển đối tượng.

Công tác thu: Cán bộ thu có nhiệm vụ theo dõi, quản lý đơn đốc đơn vị do mình quản lý nộp tiền, lập danh sách tăng giảm đúng, đủ thời gian quy định đồng thời phối hợp với các đơn vị thuế để đốc thu, đốc nợ.

Công tác Truyền thông phát triển đối tượng: Cán bộ có trách nhiệm thường xuyên tuyên truyền chính sách BHXH và phát triển đối tượng tham gia BHXH, BHYT trên địa bàn huyện.

** Đội ngũ viên chức và lao động hợp đồng*

Những ngày đầu khi BHXH huyện Chương Mỹ mới thành lập chỉ có 05 cán bộ, viên chức trong đó có 04 đảng viên nhưng tính đến cuối tháng 12/2019 đội ngũ viên chức của BHXH huyện Chương Mỹ là 27 người trong đó có 17 đảng viên và 98% viên chức có trình độ Đại học, Cao đẳng, 02 nhân viên hợp đồng có trình độ trung cấp. Điều này cho thấy trình độ của cán bộ, nhân viên đang được chú ý cao hơn, đầu tư nhiều hơn. Đội ngũ cán bộ được cơ quan tạo điều kiện để học tập nâng cao trình độ và tích lũy kinh nghiệm, luôn được trau dồi kiến thức về BHXH và luôn nỗ lực hết mình trong công việc để đạt mục tiêu hiệu quả cao nhất.

** Cơ chế phối hợp giữa các Tổ nghiệp vụ*

Các đơn vị, cá nhân có thể đến trực tiếp nộp hồ sơ hoặc gửi qua bưu chính đến cơ quan Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ hoặc gửi qua hệ thống phần mềm nghiệp vụ. Tổ tiếp nhận hồ sơ sau khi phân loại nghiệp vụ hồ sơ sẽ chuyển đến các Tổ nghiệp vụ để giải quyết theo đúng quy trình 1 cửa của Quyết định số 1259/QĐ-BHXH của Bảo hiểm xã hội thành phố Hà Nội. Các Tổ nghiệp vụ sau khi thụ lý, nếu không giải quyết được sẽ làm phiếu trả hồ sơ, hồ sơ nếu được giải quyết sẽ bóc tách hồ sơ lưu để quản lý hồ sơ theo quy định và trả 1 bộ cho đơn vị, cá nhân (nếu có), đồng thời chuyển Tổ kế toán chuyển tiền hoặc chi trả trực tiếp tiền cho đối tượng hưởng (nếu có). Tất cả các Tổ nghiệp vụ đều phối hợp với nhau để giải quyết công việc được nhanh chóng, thuận lợi và đạt kết quả cao.

2.2. Thực trạng quản lý chi BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Chương Mỹ giai đoạn 2015-2019

2.2.1. Lập dự toán chi bảo hiểm xã hội

Xây dựng dự toán chi theo mục tiêu, nhiệm vụ được giao, đảm bảo đúng chính sách, chế độ, định mức chi, đảm bảo đúng tính chất nguồn kinh phí, đáp ứng các nhiệm vụ chính trị quan trọng, thực hiện đầy đủ các chính sách, chế độ Nhà nước đã ban hành, triệt để tiết kiệm. Dự toán chi hoạt động gắn liền với mục tiêu sắp xếp lại tổ chức bộ máy hiệu lực, hiệu quả và tinh giản biên chế.

a) Dự toán chi các chế độ BHXH do NSNN đảm bảo

- Dự toán giao theo mức lương hưu, trợ cấp BHXH và trợ cấp hàng tháng theo Nghị định số 88/2018/NĐ-CP ngày 15/6/2018 của Chính phủ và mức lương cơ sở theo Nghị định số 72/2018/NĐ-CP ngày 15/5/2018 của Chính phủ quy định mức lương cơ sở đối với cán bộ, công chức, viên chức (CBCCVC) và lực lượng vũ trang (1,49 triệu đồng/tháng) tính đủ 12 tháng.

- Kinh phí thực hiện điều chỉnh mức lương cơ sở tăng 7% từ 1,39 triệu đồng/tháng lên 1,49 triệu đồng/tháng, điều chỉnh lương hưu, trợ cấp BHXH, trợ cấp hàng tháng và trợ cấp ưu đãi người có công với cách mạng tăng bằng mức tăng lương cơ sở, điều chỉnh mức lương cơ sở và điều chỉnh lương hưu, trợ cấp BHXH từ ngày 01/7/2019 theo Khoản 8 Điều 4 Nghị quyết số 70/2018/QH14 của Quốc hội về dự toán ngân sách nhà nước năm 2019; BHXH Việt Nam sẽ giao bổ sung sau khi có hướng dẫn thực hiện của cơ quan có thẩm quyền.

b) Dự toán chi các chế độ BHXH do Quỹ BHXH đảm bảo

- Giao theo mức lương hưu, trợ cấp BHXH và trợ cấp hàng tháng thực hiện theo Nghị định số 88/2018/NĐ-CP ngày 15/6/2018 của Chính phủ và mức lương cơ sở thực hiện theo Nghị định số 72/2018/NĐ-CP ngày 15/5/2018 của Chính phủ quy định mức lương cơ sở đối với cán bộ, công chức, viên chức và lực lượng vũ trang (1,39 triệu đồng/tháng) tính đủ 12 tháng và mức lương cơ sở tăng 7% từ 1,39 triệu đồng/tháng lên 1,49 triệu đồng/tháng, điều chỉnh lương hưu, trợ cấp BHXH, trợ cấp hàng tháng và trợ cấp ưu đãi người có công với

cách mạng tăng bằng mức tăng lương cơ sở từ ngày 01/7/2019 theo Khoản 8 Điều 4 Nghị quyết số 70/2018/QH14 của Quốc hội về dự toán ngân sách nhà nước năm 2019.

- Hàng năm, căn cứ Kết quả chi 6 tháng đầu năm và Kết quả chi của năm trước, theo hướng dẫn lập dự toán của BHXH Việt Nam, BHXH huyện Chương Mỹ lập dự toán chi BHXH bắt buộc theo các tiêu chí của BHXH thành phố Hà Nội giao.

- Căn cứ vào chỉ tiêu kế hoạch được giao và các quy định về quản lý chi BHXH bắt buộc, BHXH huyện Chương Mỹ tổ chức thực hiện theo các chỉ tiêu kế hoạch giao. Thực hiện chi BHXH bắt buộc theo Luật BHXH theo thẩm quyền được phân cấp. Tổ chức hạch toán, kế toán, thống kê các nghiệp vụ kinh tế phát sinh kịp thời, đầy đủ vào trong hệ thống chứng từ, sổ sách kế toán theo quy định. Cuối quý và cuối năm BHXH huyện Chương Mỹ đều phải lập báo cáo quyết toán tài chính của đơn vị và gửi lên BHXH thành phố Hà Nội. BHXH thành phố Hà Nội kiểm tra, xét duyệt báo cáo quyết toán của BHXH huyện trước khi ra thông báo chuẩn y quyết toán để giao chỉ tiêu kế hoạch.

2.2.1.2. Dự toán đối tượng và nguồn chi BHXH bắt buộc từ 2015-2019

Bảng 2.1: Dự toán số người và nguồn chi

Đơn vị tính: Tỷ đồng

STT	Chỉ tiêu	Năm									
		2015		2016		2017		2018		2019	
		Người	Số tiền	Người	Số tiền	Người	Số tiền	Người	Số tiền	Người	Số tiền
1	Nguồn NSNN	4.800	145	4.700	150	4.600	160	4.500	165	4.400	170
2	Nguồn quỹ BHXH	4.600	225	4.800	250	7.400	350	7.500	410	9.600	470

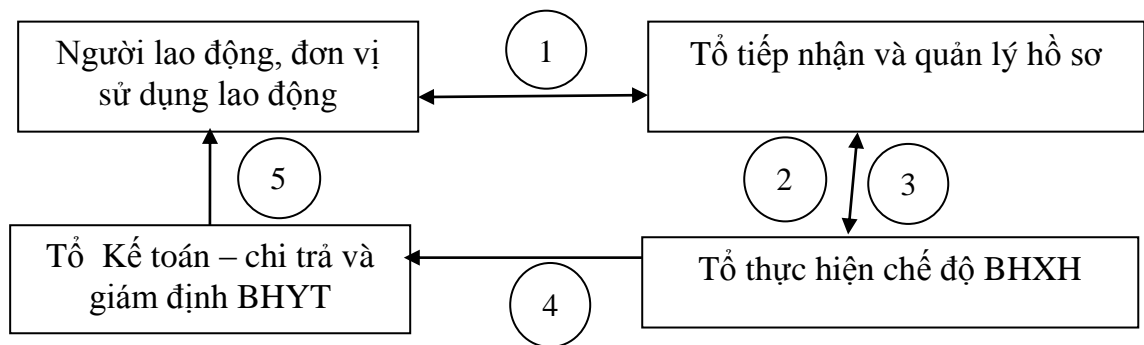
(Nguồn: Báo cáo tài chính – BHXH huyện Chương Mỹ)

2.2.2. Thực hiện chi BHXH bắt buộc

2.2.2.1. Chi chế độ ốm đau, thai sản, dưỡng sức, phục hồi sức khỏe:

Chế độ ốm đau, thai sản, DS PHSK” là chế độ hỗ trợ cho người lao động trong thời gian bị ốm, nghỉ sinh con, sức khỏe chưa phục hồi; nhằm giúp đỡ cho người lao động nhanh chóng vượt qua khó khăn. Khi có phát sinh chế độ ốm đau thai sản, DSPHSK người lao động nộp hồ sơ cho đơn vị, đơn vị có trách nhiệm chuyển hồ sơ đến cơ quan bảo hiểm xã hội để thanh toán chế độ cho người lao động. Trường hợp người lao động đã nghỉ việc nộp hồ sơ trực tiếp cho cơ quan BHXH.

Trình tự thực hiện trước khi chi tiền đến tay người lao động:

Sơ đồ 2.2 Quy trình chi chế độ ốm đau, thai sản, DSPHSK

(Nguồn: BHXH huyện Chương Mỹ)

Để đảm bảo quyền lợi của người tham gia bảo hiểm xã hội được giải quyết nhanh chóng, gắn trách nhiệm của cơ quan bảo hiểm xã hội trong việc thực hiện chức năng nhiệm vụ của mình, nhằm nâng cao năng lực và hiệu quả giải quyết công việc của cán bộ bảo hiểm xã hội, những trường hợp giải quyết sai, phải thu hồi tiền đã chi do duyệt sai; trong trường hợp không thu hồi được lãnh đạo và cán bộ trực thực hiện nhiệm vụ chịu trách nhiệm vật chất đối với phần giải quyết chế độ không đúng quy định.

Tuy nhiên trong công tác quản lý chế độ vẫn gặp một số khó khăn nhất định do ý thức thực hiện của đơn vị sử dụng lao động còn chưa cao. Ví dụ như :

+ Đối với các hộ kinh doanh nhỏ lẻ, việc người lao động thường xuyên xin giấy ốm Mẫu C65- HD nhưng không thực sự nghỉ việc do ốm, do đó người

lao động đồng thời nhận lương từ quỹ BHXH và nhận lương do đơn vị sử dụng lao động chi trả.

+ Một số trường hợp người lao động không thực sự làm việc, đóng gửi BHXH tại đơn vị sử dụng lao động trong thời gian mang thai, sau khi duyệt chế độ thai sản thì lập tức báo nghỉ tại đơn vị sử dụng lao động đó.

+ Người lao động không nghỉ hưởng sức nhưng đơn vị vẫn lập danh sách đề nghị thanh toán chế độ DSPHSK.

Bảng 2.2: Kết quả chi trả ốm đau - thai sản - DSPHSK giai đoạn 2015-2019*Đơn vị tính: Triệu đồng*

Năm	Chi ốm đau – thai sản – DSPHSK						Tổng cộng số tiền
	Ốm đau		Thai sản		Đưỡng sức – PHSK		
	Số lượt người	Số tiền	Số lượt người	Số tiền	Lượt người	Số tiền	
2015	7.187	2.508	3.211	46.995	490	751	50.254
2016	7.488	4.061	4.062	57.170	960	1.505	62.736
2017	11.549	6.089	4.287	61.103	790	1.572	69.061
2018	14.633	7.432	4.326	67.120	1.345	2.869	77.421
2019	19.925	9.591	5.044	78.522	1.544	3.601	91.714
2016/2015	104%	161%	126%	121%	195%	200%	125%
2017/2016	154%	149%	105%	106%	82%	104%	110%
2018/2017	126%	122%	100%	100%	170%	182%	112%
2019/2018	136%	129%	116%	116%	114%	125%	118%

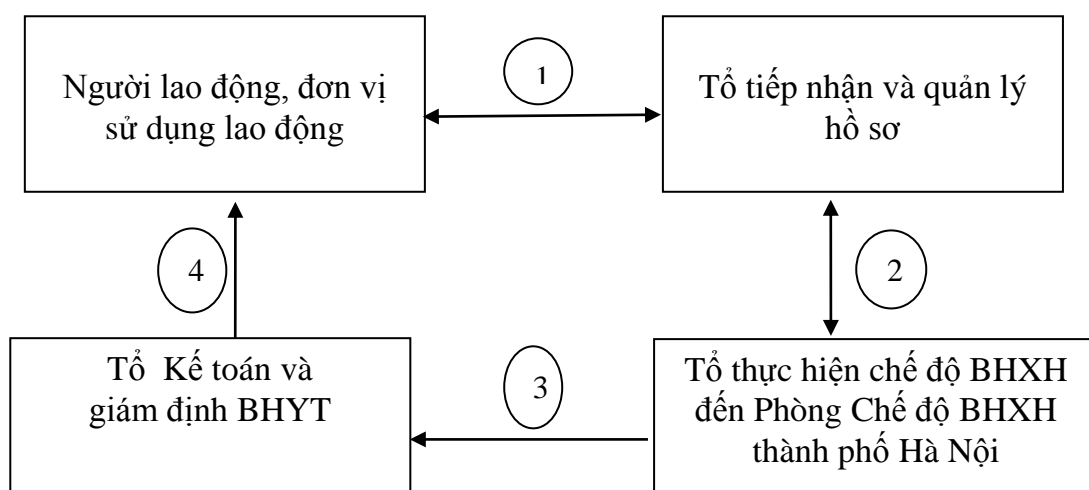
(Nguồn: Báo cáo tài chính – BHXH huyện Chương Mỹ)

Quỹ ốm đau thai sản được hình thành do đơn vị sử dụng lao động đóng và chi trả trên 2% tổng quỹ lương tham gia BHXH của người lao động.

- Nhìn trên bảng phân tích Kết quả trên ta thấy, số người hưởng chế độ ốm đau, thai sản, nghỉ dưỡng sức hằng năm đều tăng lên do số người tham gia BHXH tăng, dẫn đến số người hưởng và số tiền chi trả chế độ ốm đau, thai sản, nghỉ dưỡng sức tăng dần so với các năm trước, mặt khác do cơ chế điều chỉnh tiền lương của Chính phủ điều chỉnh tăng lên. Do vậy trong quá trình kiểm tra thẩm định các chế độ cần phải được quản lý thật chặt chẽ, yêu cầu các chứng từ hợp lệ và có sự thanh tra, kiểm tra trực tiếp của BHXH đến với các đơn vị sử dụng lao động, đảm bảo các đối tượng được xét duyệt hưởng chế độ BHXH đúng người đúng đối tượng.

- Hiện nay tầm quan trọng của lao động nữ chiếm vị thế rất lớn trong các đơn vị. Vai trò của nữ giới dần dần bình đẳng với nam giới trong lao động và trong xã hội. Vì vậy việc chú trọng giải quyết các chế độ BHXH liên quan đến lao động nữ cũng là việc được chủ sử dụng lao động quan tâm, đồng thời do nhận thức của người lao động khi tham gia BHXH bắt buộc ngày càng nắm bắt rõ và đòi hỏi về quyền lợi của mình về hưởng các chế độ thai sản, DSPHSK nên số người hưởng chế độ thai sản, dưỡng sức tăng lên rõ rệt. Cụ thể năm 2015/2016 tăng lên 22% cả số người số tiền chi, năm 2017/2016 số người tăng lên 4.116 người, số tiền tăng 6,3 tỷ đồng, năm 2018/2017 tăng lên 3.678 người, tăng nguồn chi lên 8.360 triệu đồng, năm 2019/2018 tăng lên 6.209 người, tăng nguồn chi lên 14.293 triệu đồng. Nguyên nhân là do Luật BHXH năm 2014 điều chỉnh bổ sung mở rộng đối tượng được hưởng quyền lợi thai sản như: Cha nghỉ chế độ thai sản khi vợ sinh con, cha hưởng trợ cấp 1 lần khi vợ sinh mà người vợ không tham gia đóng BHXH, chế độ thai sản đối với người nhận con nuôi, chế độ thai sản của lao động nữ mang thai hộ.

2.2.2.2. Chi chế độ TNLD-BNN

Sơ đồ 2.3: Quy trình chi chế độ TNLD – BNN

(Nguồn :BHXH huyện Chương Mỹ)

- Khi người lao động tham gia BHXH bắt buộc bị TNLD- BNN, có mức suy giảm khả năng lao động từ 5% trở lên, đơn vị sử dụng lao động nộp hồ sơ về Tổ tiếp nhận hồ sơ để được xem xét giải quyết. Tổ tiếp nhận hồ sơ và Tổ chế độ BHXH kiểm tra tính hợp pháp, hợp lệ sau đó chuyển hồ sơ về BHXH thành phố Hà Nội để giải quyết. Khi có kết quả, BHXH huyện Chương Mỹ chuyển hồ sơ về cho đơn vị, người hưởng chế độ TNLD-BNN nhận hồ sơ từ đơn vị và đến cơ quan BHXH huyện nhận trực tiếp số tiền được hưởng theo quyết định (hoặc đề nghị chuyển tiền vào tài khoản).

Bảng 2.3: Kết quả chi chế độ TNLĐ – BNN giai đoạn 2015-2019

Năm	Chi chế độ TNLĐ - BNN						Người	Tiền
	TNLĐ-BNN hàng tháng		TNLĐ-BNN 1 lần		Trợ cấp NPV			
	Số lượt người	Số tiền (triệu)	Số lượt người	Số tiền (triệu)	Lượt người	Số tiền (triệu)		
<u>2015</u>	<u>103</u>	<u>984</u>	<u>1</u>	<u>8</u>	<u>1</u>	<u>11</u>	<u>105</u>	<u>1.003</u>
-NSNN	35	323	-	-	-	-	35	323
-Quỹ BHXH	68	661	1	8	1	11	70	680
<u>2016</u>	<u>108</u>	<u>1.022</u>	<u>1</u>	<u>11</u>	<u>2</u>	<u>187</u>	<u>111</u>	<u>1.220</u>
-NSNN	37	303	-	-	-	-	37	303
-Quỹ BHXH	71	719	1	11	2	187	74	917
<u>2017</u>	<u>119</u>	<u>1.167</u>	<u>1</u>	<u>11</u>	<u>2</u>	<u>40</u>	<u>122</u>	<u>1.219</u>
-NSNN	39	330	-	-	-	-	39	330
-Quỹ BHXH	80	837	1	11	2	40	83	889
<u>2018</u>	<u>127</u>	<u>1.299</u>	<u>1</u>	<u>12</u>	<u>2</u>	<u>57</u>	<u>129</u>	<u>1.370</u>
-NSNN	39	368	-	-	-	-	39	368
-Quỹ BHXH	88	931	1	12	2	57	90	1.002
<u>2019</u>	<u>129</u>	<u>1.383</u>	<u>1</u>	<u>13</u>	<u>7</u>	<u>328</u>	<u>241</u>	<u>1724</u>
-NSNN	40	393	-	-	-	-	40	393
-Quỹ BHXH	89	990	1	13	7	328	97	1.331

(Nguồn: Báo cáo tài chính – BHXH huyện Chương Mỹ)

Về chi trả cho chế độ TNLD - BNN tại BHXH huyện Chương Mỹ, tại Bảng Kết quả ta thấy, nhìn chung đều có sự biến động tăng dần trong các năm.

- Về số người hưởng chế độ TNLD hàng tháng thuộc nguồn NSNN số lượng người tăng không nhiều chủ yếu tăng do chuyển đến từ nơi khác, nguồn chi của đối tượng này cũng tăng lên do tăng người hưởng và Nhà nước điều chỉnh tăng lương qua các thời kỳ.

- Về số người và nguồn kinh phí chi trả chế độ TNLD hàng tháng, 1 lần và người phục vụ của nguồn quỹ BHXH đều tăng dần lên do tăng người hưởng và Nhà nước điều chỉnh tăng lương qua các thời kỳ

Nguyên nhân số người tăng lên là do các đơn vị trên địa bàn huyện chưa thực hiện triệt để việc huấn luyện an toàn lao động cho người lao động, chưa trang bị bảo hộ lao động đầy đủ cho công nhân, việc chấp hành các nội quy, quy chế an toàn và vệ sinh khi tham gia lao động của người lao động và chủ sử dụng lao động chưa thật sự nghiêm túc, đây một vấn đề cần được quan tâm và đặt lên vị trí trọng tâm, các đơn vị phải xác định bảo vệ tính mạng, sự an toàn của người lao động chính là bảo vệ tài sản của đơn vị.

Lưu ý: Số tiền chi trả các chế độ TNLD không chỉ phụ thuộc vào số người hưởng mà còn phụ thuộc vào loại chế độ, mức độ, tỷ lệ giám định y khoa, số tiền tham gia đóng BHXH của người hưởng nên số người hưởng tăng lên hay giảm đi thì nguồn chi chế độ TNLD-BNN cũng biến động khác nhau.

2.2.2.3. Chi lương hưu và trợ cấp bảo hiểm xã hội bắt buộc

- Chi lương hưu và trợ cấp BHXH hàng tháng tại Buu điện huyện và các điểm chi trả tại các xã, thị trấn:

Chi lương hưu và trợ cấp bảo hiểm xã hội hàng tháng là hoạt động thường xuyên và liên tục. Đây là khoản để dành của các đối tượng đã hết thời gian lao động hoặc gặp khó khăn không còn khả năng lao động. Thường được chi vào 10 ngày đầu tháng.

+ Tổ Kế toán căn cứ danh sách chi lương và trợ cấp BHXH hàng tháng do BHXH thành phố in, chuyển danh sách và Bảng tổng hợp Mẫu C2-CBH chuyển về cho Bưu điện huyện để thực hiện chi trả cho các đối tượng hưởng hàng tháng.

+ Trong vòng 10 ngày đầu tháng, Bưu điện huyện phải có trách nhiệm chi trả trực tiếp đến tay người hưởng hoặc qua người ủy quyền, hoặc thông qua Tổ trưởng dân phố (có giấy ủy quyền) để chi trả đến tay người hưởng, người hưởng đến nhận tiền phải xuất trình Chứng minh thư hoặc giấy tờ tùy thân có ảnh.

+ Sau 07 ngày từ ngày chi trả, Bưu điện huyện quyết toán nộp lại số tiền chưa chi và lập danh sách (Mẫu 8A-CBH) những người chưa nhận lương hưu và trợ cấp, danh sách những người chết, tạm dừng... về BHXH huyện Chương Mỹ.

Từ ngày nhận được danh sách các trường hợp chưa nhận tiền do Bưu điện nộp lại, kế toán thực hiện chi trả cho đối tượng đến hết ngày 19 hàng tháng.

Sau khi đối chiếu số người hưởng còn lại của tháng chưa lĩnh chuyển tháng sau, căn cứ hồ sơ chuyển đi, chết, giảm khác, chuyển hình thức lĩnh tiền sang ATM.... Ngày 20 hàng tháng, Tổ chế độ BHXH lập báo cáo chuyển về BHXH thành phố để tổng hợp, in danh sách chi trả lương hưu và trợ cấp theo mẫu C72 - HD tháng tiếp theo.

Đặc điểm chính cần quan tâm trong công tác chi trả lương hưu hiện nay là hầu hết các đối tượng vẫn nhận trợ cấp bằng tiền mặt nên việc đảm bảo an toàn cho đối tượng khi đến lấy tiền là rất cần thiết. Đồng thời để đạt được mục tiêu chi trả kịp thời đầy đủ cho đối tượng. BHXH huyện Chương Mỹ nhận danh sách thành phố chuyển về, căn cứ lịch chi trả, phối hợp với Bưu điện kịp thời chi lương hưu và trợ cấp cho đối tượng hưởng.

Đối với loại chế độ hưởng hàng tháng chủ yếu chi trả theo hình thức thông qua các đại diện chi trả của Bưu điện huyện. Hình thức chi trả này giải quyết được khâu thiếu hụt nhân lực làm công tác chi trả hàng tháng, tuy nhiên hình thức này vẫn tồn tại những nhược điểm là nhiều đại diện chi trả của Bưu

điện huyện không chấp hành đúng quy định của BHXH Việt Nam trong công tác quản lý tài chính như ký hộ, nhận thay không có giấy ủy quyền, việc đảm bảo an toàn tiền mặt trong quá trình vận chuyển và tổ chức chi trả còn lỏng lẻo, thiếu an toàn.

- Chi lương hưu và trợ cấp BHXH hàng tháng qua thẻ ATM

+ Đối với các đối tượng chi lương hưu và trợ cấp hàng tháng qua thẻ ATM: Phòng Kế hoạch Tài chính căn cứ danh sách chi trả lương hưu và trợ cấp BHXH do Phòng Chế độ BHXH cung cấp, thực hiện chuyển tiền vào ngày mùng 5 hàng tháng cho các Ngân hàng đã ký hợp đồng để Ngân hàng chuyển vào từng tài khoản người hưởng trước ngày mùng 10 hàng tháng.

+ Việc chuyển tiền cho đối tượng hưởng qua thẻ ATM đảm bảo an toàn cho đối tượng khi nhận được tiền, tránh phải đi lại. Tuy nhiên việc quản lý đối tượng hưởng qua tài khoản ATM gặp phải nhiều khó khăn, do những đối tượng này thường xuyên di chuyển, không cố định trên địa bàn, việc xác nhận chữ ký còn chưa chặt chẽ, dẫn tới tình trạng việc theo dõi các đối tượng chuyển đi và chết vẫn còn chưa kịp thời, việc thu hồi tiền đã chi trả sẽ gặp nhiều khó khăn.

- Chi lương hưu và trợ cấp BHXH trực tiếp tại cơ quan BHXH huyện:

+ Chi BHXH 1 lần theo Điều 60 Luật BHXH năm 2014: Người lao động thôi việc nộp hồ sơ vào 1 cửa cơ quan BHXH huyện Chương Mỹ. Tổ tiếp nhận hồ sơ và Tổ chế độ BHXH kiểm tra tính pháp lý, hợp lệ của hồ sơ, nếu đủ điều kiện thì xét duyệt hưởng chế độ, sau đó chuyển về Tổ Kế toán. Tổ kế toán, căn cứ dữ liệu do Tổ chế độ BHXH chuyển sang và hồ sơ đã được xét duyệt, chi trả tiền cho đối tượng. Khi đối tượng đến lấy tiền, xuất trình chứng minh thư và giấy ủy quyền (nếu có) để làm căn cứ nhận tiền.

+ Chi trợ cấp 1 lần khi nghỉ hưu: Người hưởng chế độ hưu trí hàng tháng ngoài khoản lương hưu hàng tháng còn được hưởng trợ cấp 1 lần khi nghỉ hưu theo Điều 58 Luật BHXH số 58/2014: Người lao động đến đăng ký lĩnh lương hưu hàng tháng tại Tổ tiếp nhận hồ sơ, Tổ tiếp nhận căn cứ quyết định hưởng

chế độ hưu trí hàng tháng, viết Giấy giới thiệu về Xã đồng thời kế toán viết phiếu chi trả phân trợ cấp 1 lần khi nghỉ hưu (nếu có) cho người hưởng chế độ.

+ Chi sao kê những trường hợp chưa nhận lương tại các Bưu điện huyện: Người hưởng lương hưu và trợ cấp BHXH hàng tháng do đi vắng chưa đến nhận lương tại Bưu điện huyện, đến BHXH huyện đề nghị được truy lĩnh những tháng chưa nhận (làm đơn theo Mẫu 19-CBH nếu chưa nhận quá 06 tháng). Kế toán căn cứ danh sách do Bưu điện trả lại, viết phiếu chi tiền cho đối tượng ngay trong ngày, đối tượng đến lấy tiền, xuất trình chứng minh thư và giấy ủy quyền (nếu có) để làm căn cứ nhận tiền.

2.2.2.4. Chi chế độ tử tuất và mai táng phí

Khi đã tiếp nhận hồ sơ đủ điều kiện đề nghị giải quyết chế độ MTP và tử tuất, cán bộ tiếp nhận chuyển hồ sơ về Phòng chế độ BHXH thành phố Hà Nội để xét duyệt trực tiếp. Tùy vào chế độ cụ thể mà người hưởng chế độ tử tuất có thể giải quyết chế độ tuất 1 lần hoặc chế độ tuất hàng tháng. Khi có kết quả giải quyết, người được hưởng chế độ mang giấy hẹn đến nhận tiền trực tiếp tại Tổ kế toán (hoặc nhận qua tài khoản ATM nếu có đề nghị). Khi đối tượng đến lấy tiền xuất trình chứng minh thư và giấy ủy quyền (nếu có) để làm căn cứ nhận tiền.

Chi trả chế độ hưu trí, tử tuất được chi từ 2 nguồn quỹ: NSNN đảm bảo và quỹ BHXH đảm bảo. Đối tượng và nguồn chi lương hưu, tử tuất do ngân sách nhà nước đảm bảo đang được giảm dần, giảm nhẹ nguồn chi từ ngân sách nhà nước, dần sử dụng nguồn chi do người lao động và người sử dụng lao động đóng góp, tức là nguồn chi từ quỹ BHXH.

Bảng 2.4: Kết quả chi từ nguồn NSNN từ năm 2015 – 2019*Đơn vị tính: Triệu đồng*

TT	Chỉ tiêu	Năm									
		2015		2016		2017		2018		2019	
		Người	Số tiền	Người	Số tiền	Người	Số tiền	Người	Số tiền	Người	Số tiền
I	Chi hàng tháng	4.781	143.697	4.708	142.897	4.626	144.871	4.534	151.941	4.429	158.834
1	HQ + HC	2.464	106.686	2.407	103.800	2.344	104.936	2.294	109.854	2.225	114.810
2	MSLĐ	1.407	30.572	1.368	31.995	1.346	32.356	1.322	34.046	1.283	35.509
3	QĐ 91/TTg	5	47	5	56	6	66	6	75	6	80
4	QĐ 613/TTg	195	1.967	192	2.274	192	2.357	195	2.482	196	2.670
5	Tuất	710	4.421	718	4.769	738	5.152	717	5.481	719	5.886
II	Chi 1 lần	18	1.865	8	1.596	196	1.936	186	1.927	188	2.244
	Cộng (I+II)	4.799	145.562	4.716	144.494	4.640	146.808	4.720	153.868	4.617	161.078

(Nguồn: BHXH huyện Chương Mỹ)

Nhìn bảng Kết quả trên ta thấy hằng năm số người hưởng giảm đi nhưng số tiền vẫn tăng lên là do nhà nước tăng lương tối thiểu: Năm 2017 so với năm 2016 số người hưởng lương hưu hàng tháng từ nguồn NSNN giảm đi 63 người nhưng số tiền chi trả lại tăng lên 1.136 triệu đồng (tăng 0.98%) là do Nhà nước điều chỉnh tăng lương tối thiểu.

Tương tự Năm 2018/2017, đối tượng hưởng hàng tháng giảm 50 người, nhưng số tiền chi tăng 4.918 triệu đồng.

Riêng đối tượng hưởng trợ cấp MSLĐ đều giảm dần hàng năm nhưng đối tượng hưởng theo QĐ613/TTg lại tăng dần lên do theo quy định tại Quyết định số 613/QĐ-TTg ngày 06/05/2010 của Thủ tướng Chính Phủ: Người hưởng trợ cấp MSLĐ hưởng hết nửa thời gian công tác sẽ bị cắt chế độ, nếu có thời gian công tác thực tế từ 15 năm đến dưới 20 năm và đã hết tuổi lao động (Nam đủ 60 tuổi, nữ đủ 55 tuổi) sẽ được chuyển sang hưởng trợ cấp theo QĐ613/TTg (có hiệu lực thi hành từ 01/05/2010). Vì vậy đối tượng MSLĐ sẽ giảm dần đi (Năm 2016/2015 giảm 39 người, năm 2017/2016 giảm 22 người, năm 2018/2017 giảm 24 người) đồng thời số người hưởng trợ cấp theo quyết định 613/TTg sẽ tăng lên (Năm 2018/2017 tăng 3 người, 2019/2018 tăng 1 người). Nguồn chi trả của cả hai đối tượng hưởng là MSLĐ và QĐ 613/TTg đều tăng lên do Nhà nước hàng năm đều điều chỉnh tăng mức lương hưu và trợ cấp BHXH.

Đối tượng hưởng theo Quyết định 91/TTg từ năm 2015 đến hết năm 2019 chỉ tăng 01 người nhưng số tiền chi trả vẫn tăng dần do Nhà nước điều chỉnh tăng lương tối thiểu.

Ngoài ra thực hiện theo quyết định số 52/QĐ-TTg ngày 30/08/2013 của Thủ tướng Chính phủ về việc tính hưởng trợ cấp 1 lần phụ cấp thâm niên giáo viên đối với những nhà giáo đã nghỉ hưu chưa được hưởng phụ cấp thâm niên cũng làm cho nguồn chi từ NSNN tăng lên. Cụ thể năm 2015 số tiền chi trả 1 lần là 1.865 người, năm 2016 số người hưởng trợ cấp 1 lần trở lại bình thường là

1.598 người. Từ năm 2017 đến năm 2019 Nguồn kinh phí chi trả cho đối tượng này vẫn được tăng dần lên do Nhà nước điều chỉnh tăng lương cơ sở.

Bảng 2.5: Kết quả chi từ nguồn quỹ Hưu trí, tử tuất năm 2015 – 2019*Đơn vị tính: Triệu đồng*

TT	Chỉ tiêu	Năm									
		2015		2016		2017		2018		2019	
		Người	Số tiền	Người	Số tiền	Người	Số tiền	Người	Số tiền	Người	Số tiền
I	Chi hàng tháng	4.439	202.956	4.751	224.487	5.029	245.054	5.290	284.642	5.838	320.646
1	HQ + HC+CBX	4.164	201.131	4.464	222.516	4.721	242.804	4.977	282.035	5.502	317.781
2	Tuất	275	1.825	287	1.971	308	2.250	313	2.607	336	2.862
II	Chi 1 lần	1.232	22.977	1.279	23.662	1.079	33.771	2.157	46.796	2.291	58.371
1	Tc 1 lần khi nghỉ hưu	130	4.223	113	3.960	185	3.947	160	2.884	143	2.250
2	Tc khu vực 1 lần	18	213	20	181	36	152	21	96	27	58
3	Chi BHXH 1 lần	878	13.806	1.002	17.492	1.457	25.613	1.878	40.234	2.020	51.649
4	MTP	48	552	49	571	70	830	58	763	60	853
5	Tuất 1 lần	158	4.183	95	1.458	51	3.229	40	2.819	41	3.561
	Cộng (I+II)	5.671	225.933	6.030	248.149	6.108	278.825	7.447	331.438	8.129	379.017

(Nguồn: BHXH huyện Chương Mỹ)

Căn cứ vào Bảng 2.3,2.4 cho thấy Kết quả chi từ nguồn quỹ Hưu trí - tử tuất, nhìn chung số người hưởng chế độ hưu trí, tử tuất hàng tháng tăng lên theo từng năm: Năm 2015 số người là 4.393 người, năm 2016 là 4.751 người tăng 358 người, năm 2017 tăng 278 người, năm 2018 tăng 261 người, năm 2019 tăng 548 người.

Tính từ khi thành lập BHXH số người hưởng chế độ hưu trí, tử tuất theo nguồn quỹ tăng dần và thay thế cho nguồn chi từ NSNN. Phản ánh xu hướng hiện nay là xã hội hóa BHXH với mọi người tham gia BHXH, quỹ BHXH ngày càng đáp ứng các nhu cầu chi trả cho các đối tượng giảm gánh nặng cho nguồn NSNN.

Số người hưởng 1 lần của nguồn quỹ BHXH cũng tăng đều theo hàng năm do chế độ chính sách Nhà nước cũng thay đổi như: thân nhân người chết được lựa chọn hưởng chế độ tuất 1 lần hoặc hàng tháng (trừ trường hợp còn con nhỏ dưới 6 tuổi), đối tượng hưởng BHXH 1 lần cũng được bổ sung thêm đối tượng hưởng như: người đang bị mắc các bệnh nguy hiểm đến tính mạng con người như: Ung thư, bại liệt, lao phổi, HIV...

Số tiền chi trả các chế độ không chỉ phụ thuộc vào số người hưởng mà còn phụ thuộc vào loại chế độ hưởng, số tiền tham gia đóng BHXH của từng người hưởng do vậy nguồn chi trả các chế độ cũng biến động khác nhau.

2.2.3. Quyết toán chi Bảo hiểm xã hội bắt buộc

2.2.3.1. Đối với BHXH tỉnh, thành phố:

- Chịu trách nhiệm toàn diện trong tổ chức, quản lý, thống nhất hướng dẫn chi trả, quyết toán các chế độ BHXH, BHTN trên địa bàn quản lý theo phân cấp đúng quy định của pháp luật, của BHXH Việt Nam.

- Lập báo cáo quyết toán chi các chế độ BHXH, BHTN toàn tỉnh (các mẫu biểu các mẫu biểu kèm theo Báo cáo quyết toán quý, năm theo quy định tại chế độ kế toán BHXH Việt Nam).

- Ký hợp đồng mẫu số 15-CBH với Bưu điện tỉnh để thực hiện chi trả các chế độ BHXH hàng tháng, trợ cấp thất nghiệp cho người hưởng nhận bằng tiền mặt và nhận qua tài khoản cá nhân; chi trả các chế độ BHXH một lần theo quy định tại Khoản 3 Điều 14.

- Trực tiếp chi trả và quyết toán các chế độ BHXH theo phân cấp tại Khoản 1 Điều 14.

2.2.3.2 Đối với BHXH quận, huyện, thị xã:

- Tổ chức chi trả lương hưu, trợ cấp BHXH trên địa bàn thông qua hệ thống bưu điện.

- Lập báo cáo quyết toán chi các chế độ BHXH toàn huyện (các mẫu biểu kèm theo Báo cáo quyết toán quý, năm theo quy định tại chế độ kế toán BHXH Việt Nam).

- Trực tiếp chi trả các chế độ BHXH theo phân cấp tại Khoản 2 Điều 14.

- Tiếp nhận mẫu số 19-CBH, giải quyết, chi trả cho người hưởng đối với trường hợp dừng in danh sách chi trả từ 6 tháng trở lên.

- Thực hiện khấu trừ lương hưu, trợ cấp BHXH của người hưởng phải thực hiện các quyết định khấu trừ của các cơ quan ra quyết định chuyên đến theo quy định.

2.2.4. Kiểm soát việc quản lý chi và xử lý vi phạm chi BHXH bắt buộc

- Trong thời gian qua, BHXH huyện Chương Mỹ đã thực hiện nghiêm túc các quy định của BHXH thành phố Hà Nội và BHXH Việt Nam đối với công tác kiểm soát chi BHXH bắt buộc, góp phần bảo vệ quyền lợi chính đáng cho con người hưởng, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật về BHXH đồng thời giúp cho huyện Chương Mỹ nâng cao ý thức trách nhiệm trong việc thực hiện nhiệm vụ của mình.

- Công tác kiểm tra BHXH huyện Chương Mỹ trước đây chủ yếu dưới sự kiểm tra của phòng Kiểm tra ở BHXH thành phố Hà Nội, năm 2013 bắt đầu thành lập Tổ kiểm tra tại BHXH huyện với nhiệm vụ kiểm soát việc trích nộp BHXH, BHYT, BHTN; cấp, quản lý, sử dụng sổ BHXH, thẻ BHYT; giải quyết các chế độ

hưởng BHXH ngắn hạn tại các đơn vị sử dụng lao động; kiểm tra công tác chi trả lương hưu, trợ cấp BHXH của ban chi trả lương hưu, trợ cấp BHXH tại các đại diện chi trả trên địa bàn huyện; kiểm tra sổ sách, chứng từ quản lý, thanh quyết toán tiền chi trả theo quý, 6 tháng đầu năm, cuối năm và các kỳ liên quan tại BHXH huyện, tại các đơn vị sử dụng lao động và tại Bưu điện huyện; Giấy ủy quyền và sổ sách, chứng từ chi từ nguồn lệ phí chi trả trợ cấp.

- Biện pháp xử lý vi phạm chi BHXH bắt buộc: Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ tăng cường công tác kiểm tra, kiểm soát các trường hợp hưởng chế độ như tuất người cao tuổi, tuất học sinh để phát hiện và cắt đúng quy định những tuất đã hết hạn hưởng; thường xuyên nâng cao hơn nữa việc lưu trữ giấy lĩnh thay chế độ của đối tượng không trực tiếp đến nhận lương tại các đại diện chi trả chế độ. Giấy lĩnh thay lương hưu (mẫu 18 - CBH) phải đúng mẫu và tháng cuối cùng của hạn uỷ quyền nộp về BHXH huyện kịp thời; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, hướng dẫn đối tượng nắm bắt các chế độ chính sách BHXH; thu hồi hoàn trả quỹ BHXH các khoản tiền chi sai chế độ cho đối tượng như đối tượng đã chết mà vẫn chi trả trợ cấp BHXH; Bưu điện huyện và đơn vị thực hiện và báo cáo kết quả chi trả BHXH cho đối tượng và người lao động kịp thời về cho BHXH huyện Chương Mỹ; đề nghị các đơn vị sử dụng lao động thực hiện nghiêm túc kế hoạch trả nợ tiền đóng BHXH cho cơ quan BHXH huyện Chương Mỹ để làm căn cứ cho BHXH huyện chuyển trả các chế độ trợ cấp cho người lao động kịp thời, đúng quy định theo luật BHXH. Đối tượng hưởng theo nguồn NSNN giảm dần đi là do đối tượng thuộc nguồn NSNN ngày càng già yếu mất đi. Tuy đối tượng giảm đi nhưng dự toán nguồn kinh phí chi trả cho đối tượng hưởng nguồn NSNN tăng lên (Dự toán năm 2016/2015 tăng 5 tỷ đồng, năm 2017/2016 tăng 10 tỷ đồng, năm 2018/2017 dự toán tăng lên 5 tỷ đồng và năm 2019/2018 tăng 5 tỷ đồng). Nguyên nhân là do hàng năm Nhà nước đều điều chỉnh tăng lương cho các đối tượng hưởng lương hưu và trợ cấp BHXH.

- Dự toán đối tượng hưởng từ nguồn quỹ BHXH tăng lên do đối tượng mới nghỉ hưu phát sinh, do Luật BHXH 2014 thay đổi bổ sung một số đối tượng

hưởng chế độ ốm đau, thai sản, cụ thể năm 2016/2015 dự toán tăng 200 người, năm 2017/2016 tăng 2.600 người, năm 2018/2017 tăng 100 người, năm 2019/2018 tăng 2.100 người. Dự toán đối tượng tăng do vậy nguồn kinh phí chi trả nguồn quỹ cũng tăng lên (do số lao động nghỉ hưởng BHXH 1 lần nhiều cho lên số người tăng đột biến trong các năm 2017/2016 và 2018/2019) .

Thực hiện chuyển dịch cơ cấu đối tượng dần sang nguồn quỹ bảo hiểm xã hội để làm giảm gánh nặng cho nguồn ngân sách nhà nước. Đối tượng thuộc nguồn ngân sách giảm dần theo từng năm, ước lượng đối tượng giảm do già yếu chết đi. Đối tượng ở nguồn quỹ bảo hiểm xã hội tăng do đối tượng mới nghỉ hưu phát sinh, đối tượng nghỉ hưởng trợ cấp BHXH 1 lần.

Trong năm thực hiện, nếu có phát sinh chi vượt kế hoạch được duyệt, BHXH huyện Chương Mỹ phải báo cáo, giải trình để BHXH thành phố Hà Nội xem xét, cấp bổ sung kinh phí, đảm bảo chi trả kịp thời cho đối tượng hưởng. Phân cấp quản lý, quy định rõ trách nhiệm của người đứng đầu đơn vị trong việc quản lý và sử dụng kinh phí. Thực hiện chặt chẽ việc quản lý số tiền chi BHXH, BHYT... đúng quy định, không sử dụng vào bất kỳ mục đích khác và chuyển tiền thu BHXH về BHXH Việt Nam đảm bảo kịp thời, đúng quy định.

Kết quả công tác quản lý chi BHXH tại BHXH huyện Chương Mỹ:

Hiện nay, công tác đồng bộ hóa mã số sổ BHXH với mã số hộ gia đình đã góp phần quan trọng trong công tác quản lý chi BHXH cho toàn ngành BHXH nói chung. Nhờ đó, mà công tác quản lý đối tượng, quản lý chi trả các chế độ BHXH cho NLĐ được thuận tiện, nhanh chóng hơn, chính xác hơn, hạn chế được nhiều rủi ro. Việc ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng những phần mềm chuyên ngành BHXH thay thế cách quản lý thủ công trước đây đã góp phần không nhỏ trong việc quản lý hồ sơ đối tượng và phục vụ kịp thời cho nhóm đối tượng hưởng lương hưu và trợ cấp BHXH khi có những biến động về số lượng, điều chỉnh tiền lương tối thiểu hay có các quy định mới về đối tượng cũng như chế độ chính sách của Chính phủ ban hành. Công tác chi trả BHXH

ngắn hạn (thai sản, ốm đau, dưỡng sức phục hồi sức khỏe) cho các đối tượng NLD thông qua chi trả vào tài khoản của các doanh nghiệp mà NLD đang làm việc đã góp phần giảm thiểu sai sót khi chi trả nhầm cho người thụ hưởng và giảm tải cho cơ quan BHXH huyện. Hồ sơ người hưởng sẽ được lập và gửi bởi cán bộ phụ trách BHXH và khi chi trả vào tài khoản ATM của người hưởng cũng do cán bộ phụ trách BHXH tại đơn vị doanh nghiệp thực hiện. BHXH huyện Chương Mỹ đang thực hiện công tác chi trả lương hưu qua hệ thống ATM của người hưởng từ năm 2016, tuy nhiên đối tượng này rất ít chỉ chiếm khoảng 9 % trên tổng số đối tượng hưởng, việc chi trả qua hình thức này cần được nhân rộng hơn nữa để giảm bớt thời gian thực hiện và an toàn hơn cho đối tượng. Ban lãnh đạo BHXH huyện Chương Mỹ rất chú trọng đến công tác quản lý chi BHXH và vai trò của cán bộ BHXH trong công tác quản lý chi nên thường xuyên quan tâm đến công tác nâng cao trình độ cho đội ngũ viên chức, cán bộ của đơn vị. Với số lượng cán bộ không đổi mà khối lượng công việc và yêu cầu của công việc ngày càng tăng, không có cách nào khác là phải nâng cao năng lực, kiến thức và khả năng xử lý công việc của cán bộ. Vì thế, công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức luôn được BHXH huyện quan tâm, chú trọng cả nội dung chương trình lẫn phương pháp đào tạo, bồi dưỡng; hướng trọng tâm vào các kiến thức cơ bản chuyên ngành BHXH, cập nhật những thay đổi trong hoạt động thu - chi BHXH, nâng cao trình độ lý luận chính trị, quản lý hành chính Nhà nước, quản lý ngành trong cơ chế mới, pháp luật, tin học, ngoại ngữ và các kỹ năng hành chính nghiệp vụ khác. Đặc biệt, tại các buổi họp tổng kết, các buổi sinh hoạt theo chuyên đề, Ban lãnh đạo thường xuyên quán triệt tinh thần làm việc, thái độ, tác phong và tinh thần phục vụ nhân dân của toàn thể cán bộ, công chức trong đơn vị. Luôn luôn nêu cao tinh thần dân chủ, đổi mới, đơn giản hóa các thủ tục hành chính vừa đảm bảo tính chuyên nghiệp trong hoạt động vừa tạo điều kiện thuận lợi và sự hài lòng của người được phục vụ. Chính vì vậy, đến nay đội ngũ cán bộ, viên chức của đơn vị đều là những người có trình độ chuyên môn - nghiệp vụ tốt, giỏi chuyên môn, vững tay nghề, am hiểu

sâu sắc về các chính sách và chế độ chi trả cho người hưởng, đồng thời luôn tràn đầy nhiệt huyết, tinh thần trách nhiệm trong công việc. Qua kết quả khảo sát đánh giá về chất lượng cán bộ, viên chức của cơ quan BHXH huyện được đánh giá tốt. Cơ quan BHXH huyện Chương Mỹ thực hiện đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính trong công tác chi trả BHXH đã góp phần đẩy mạnh việc tuân thủ nghiêm túc các quy định về hồ sơ và quy trình giải quyết các chế độ BHXH để thực hiện giải quyết đúng - đủ - kịp thời các chế độ BHXH đối với NLD đồng thời xây dựng hoàn thiện quy chế làm việc có sự phối hợp chặt chẽ giữa các phòng chức năng của cơ quan BHXH, quy định rõ việc tiếp nhận hồ sơ và thời hạn giải quyết các chế độ BHXH (chế độ ngắn hạn không quá 7 ngày, chế độ dài hạn không quá 15 ngày). Quy chế “một cửa” đã phát huy được hiệu quả trong công tác quản lý chế độ BHXH, tạo được niềm tin và sự đồng thuận trong lòng người tham gia BHXH khi làm việc tại cơ quan BHXH.

2.2.4.1 Tuyên truyền bảo hiểm xã hội bắt buộc

Thực hiện chỉ đạo của Bảo hiểm xã hội Việt Nam, để tuyên truyền được sâu rộng các chính sách BHXH đến mọi tầng lớp nhân dân, phổ biến rộng rãi sự quan trọng của chính sách bảo hiểm xã hội. Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ thực hiện công tác tuyên truyền đến từng địa bàn xã bằng nhiều hình thức: băng rôn, tờ rơi... hội nghị tập huấn chính các chế độ BHXH mới.

Bảng 2.7: Kết quả tuyên truyền bảo hiểm xã hội

	Băng rôn	Áp phích	Tờ rơi
Năm 2015	5	30	300/tờ
Năm 2016	10	50	500/tờ
Năm 2017	20	35	1000/ tờ
Năm 2018	30	20	3000/ tờ
Năm 2019	40	25	5000/ tờ

(Nguồn: Báo cáo tuyên truyền – BHXH huyện Chương Mỹ)

Tình hình thực hiện các đợt tuyên truyền trực quan: băng rôn, áp phích, tờ rơi,... Qua các năm đều có xu hướng tăng ở các hình thức khác nhau, cho thấy sự quan tâm của Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ đối với công tác tuyên truyền này.

Ngoài ra cơ quan bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ còn phối hợp lồng ghép tuyên truyền tại các hội nghị, tập huấn của các cơ quan ban ngành trong huyện: Ban tuyên giáo huyện ủy, Liên đoàn Lao động, Phòng giáo dục và đào tạo, phòng Lao động TBXH Đặc biệt tại các đơn vị sử dụng lao động có số lao động lớn, nhằm nâng cao nhận thức và triển khai trực tiếp nhiều thành phần đối tượng.

2.4.2.2 Quản lý đối tượng và mức hưởng chế độ

- Quản lý người hưởng các chế độ BHXH hằng tháng là một khâu nghiệp vụ hết sức quan trọng trong công tác quản lý BHXH. Đây là khâu quyết định đến đời sống và lòng tin của người thụ hưởng các chế độ BHXH đối với đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước cũng như cơ quan BHXH.

- Quản lý đối tượng và mức hưởng là công tác thường xuyên, liên tục ngay trên địa bàn huyện Chương Mỹ, nhằm tránh tình trạng đối tượng không còn tồn tại nhưng vẫn chi gây thất thoát và tổn hại cho quỹ BHXH, dẫn đến tình trạng trực lợi từ quỹ.

- Đối tượng hưởng chính là bản thân người lao động và gia đình họ, Đối tượng được hưởng trợ cấp theo hình thức nào tùy thuộc vào thời gian đóng, mức đóng, điều kiện lao động, mức độ rủi ro mà người lao động gặp phải. Tùy từng loại chế độ bảo hiểm xã hội mà có mức tính mức hưởng và thời gian hưởng khác nhau. Vì thế việc quan trọng trong “quản lý đối tượng hưởng các chế độ bảo hiểm xã hội là” xét đúng điều kiện hưởng của đối tượng để duyệt đúng loại chế độ để đảm bảo đầy đủ quyền lợi của người hưởng.

- Thực hiện báo cáo tăng giảm thường xuyên kịp thời, chi tiết đến từng thôn, Xã trên địa bàn huyện nhằm chi tiết cụ thể đối tượng hưởng. Đặc biệt là

đối tượng hưởng chế độ tuất thường xuyên không còn đủ điều kiện hưởng hay đối tượng hưởng lương hưu không còn sống hoặc di chuyển đi nơi khác.

- Việc quản lý đối tượng và mức chi trên địa bàn huyện Chương Mỹ được thực hiện thông qua công tác quản lý hồ sơ đối tượng hưởng trên địa bàn huyện Chương Mỹ. Cán bộ làm công tác lưu trữ và quản lý hồ sơ chịu trách nhiệm lưu trữ tất cả hồ sơ hưởng trên toàn huyện gồm: hồ sơ hưởng lương hưu và trợ cấp hàng tháng, hồ sơ hưởng BHXH một lần theo điều 55, hồ sơ duyệt Ốm đau, thai sản, DSPHSK, hồ sơ hưởng chế độ bảo hiểm thất nghiệp.

2.2.4.3 Giải quyết đơn thư khiếu nại

- Là ngành trực tiếp thực hiện các chế độ chính sách bảo hiểm xã hội, việc bố trí công tác tiếp dân và giải quyết kịp thời những vướng mắc của công dân được ngành BHXH đặc biệt quan tâm và thực hiện theo quy định hiện hành.

- Chủ yếu các thắc mắc, khiếu nại của người dân về chế độ chưa được hưởng bảo hiểm xã hội, chế độ thâm niên vượt khung, thâm niên nghề...

- Đối tượng chủ yếu là những người đang nghỉ hưởng lương hưu và trợ cấp hàng tháng, đối tượng đang tham gia BHXH.

Bảng 2.8: Kết quả tiếp nhận đơn thư khiếu nại và tiếp công dân

Năm	Đơn thư khiếu nại	Tiếp công dân
2015	2	5
2016	1	10
2017	3	20
2018	5	35
2019	2	46

(Nguồn: Báo cáo tiếp nhận hồ sơ – BHXH huyện Chương Mỹ)

Mọi đơn thư thuộc thẩm quyền của huyện Chương Mỹ đều được giải quyết triệt để, đúng thời hạn, thỏa đáng đúng trình tự, không để tồn đọng theo quy định của pháp luật. Những đơn thư không thuộc thẩm quyền giải quyết được chuyển đến các cơ quan cấp trên bằng văn bản theo đúng trình tự pháp luật quy định.

2.2.4.4. Kiểm soát nội bộ

- Đối với các đối tượng nhận lương hưu qua ATM: do không có mặt thường xuyên trên địa bàn nên vào tháng 11 hàng năm, yêu cầu các cá nhân lĩnh lương hưu qua ATM đều phải đến Bưu điện hoặc BHXH huyện để ký xác nhận chữ ký; đồng thời đại diện Bưu điện phải phối hợp với Tư pháp Xã để xác định sự tồn tại của đối tượng, tránh trường hợp đối tượng đã chết nhưng cơ quan BHXH vẫn chuyển tiền, gây khó khăn trong việc thu hồi tiền đã chuyển.

Đặc biệt đối với các đối tượng lĩnh lương hưu và trợ cấp chết, phải kịp thời báo giảm không tiếp tục in danh sách chi trả tháng tiếp theo. Tuy nhiên đối tượng lĩnh lương hưu và trợ cấp hàng tháng bị chết, trước khi xét duyệt chế độ MTP và tử tuất, Tổ tiếp nhận hồ sơ và kế toán có trách nhiệm kiểm tra số tiền đã hưởng để thực hiện giảm trừ khi chi trả chế độ MTP và trợ cấp tuất. Nhằm tránh trường hợp đối tượng đã thực hiện chế độ tử tuất và MTP nhưng vẫn nhận lương hưu.

Đối với các trường hợp chi sai, chi thừa đã tiến hành thu hồi kịp thời trước khi giải quyết các chế độ tiếp theo.

Đối với các đối tượng chi trả trực tiếp tại cơ quan BHXH: khi đối tượng đến nhận tiền, Tổ tiếp nhận hồ sơ và Tổ chế độ BHXH kiểm tra hồ sơ, xác định đúng người hưởng chế độ thì chuyển hồ sơ sang kế toán để thực hiện chi trả. Các đối tượng này khi thực hiện nhận tiền mặt tại BHXH huyện đều phải xuất trình Chứng minh thư còn thời hạn sử dụng (hoặc giấy ủy quyền) thì kế toán mới thực hiện chi tiền.

2.2.4.5. Kiểm soát chi đối với đơn vị, Bưu điện huyện

- Đối với tiền chi các chế độ Ốm đau, thai sản, DSPHSK tại đơn vị: Căn cứ biểu C70b-HD đã xét duyệt, kế toán kiểm tra số tài khoản, số tiền trước khi chuyển để tránh sai tài khoản bị trả lại. Khi đơn vị nhận được Danh sách xét duyệt các chế độ BHXH (Mẫu C70b – HD) và số tiền do BHXH chuyển đến, trong vòng 03 ngày làm việc đơn vị chi tiền cho người lao động (có ký nhận trên danh sách C70b-HD). Trong vòng 10 ngày đầu của tháng sau, đơn vị sử dụng lao động chuyển trả cơ quan BHXH bản foto danh sách C70b-CH có chữ ký của người lao động (trường hợp nhận tiền qua ATM thì foto Ủy nhiệm chi) đồng thời Lập danh sách (Mẫu 23-CBH) các trường hợp chưa chi (nêu rõ lý do) và chuyển lại số tiền chưa chi để BHXH huyện có căn cứ chi tiền khi đối tượng đến nhận tại cơ quan BHXH huyện (người lao động đến nhận xuất trình Giấy giới thiệu của đơn vị).

- Đối với chi lương hưu và trợ cấp BHXH hàng tháng tại các đại diện chi trả của Bưu điện huyện (Bưu điện văn hóa xã): Trong vòng 07 ngày kể từ khi nhận được kinh phí chi trả lương hưu hàng tháng, các đại diện chi trả thực hiện quyết toán với Bưu điện huyện và trong vòng 10 ngày Bưu điện huyện thực hiện quyết toán với cơ quan BHXH huyện. Bưu điện lập Danh sách những trường hợp chưa nhận (Mẫu 8A-CBH) đồng thời chuyển trả kinh phí chưa chi về BHXH huyện, không được phép giữ lại tiền đối với những trường hợp chưa đến nhận lương hưu.

Kết quả kiểm tra: Tại đại diện chi trả của Bưu điện tại 33 xã, thị trấn cơ bản đã thực hiện đúng một số nội dung theo quy định như đảm bảo an toàn tiền mặt trong quá trình chi trả, có sử dụng giấy lĩnh thay đối với các đối tượng không đến lĩnh trực tiếp; tiếp nhận và lập hồ sơ báo giám các đối tượng chết, chuyển đi, thay đổi nơi lĩnh lương hưu và trợ cấp BHXH; tiếp nhận và tổ chức lấy chữ ký đối với các đối tượng lĩnh lương hưu và trợ cấp BHXH qua thẻ ATM... Tại các đơn vị, quá trình kiểm tra cho thấy, Kết quả, chứng từ chi trả các chế độ BHXH nhất là các chế độ ngắn hạn đã đến tay người lao động. Tuy nhiên vẫn còn 1 số tồn tại như: ủy quyền lĩnh thay cho nhiều người, không đến xác nhận chữ ký ATM kịp thời, giấy ủy quyền chưa đúng quy định.

2.3. Đánh giá chung

2.3.1. Ưu điểm

- Qua phân tích tình hình thực tế của công tác quản lý chi trả BHXH trên địa bàn huyện Chương Mỹ, có thể thấy rằng, trong những năm qua, đội ngũ nhân viên cũng như ban lãnh đạo BHXH quận đã không ngừng nỗ lực thực hiện các công việc nâng cao chất lượng quản lý, chất lượng hoạt động chi trả bảo hiểm trên địa bàn huyện. Cụ thể có thể nói đến những kết quả đó là: Qua các năm gần đây, có thể thấy số lượng và tổng số tiền chi trả cho các đối tượng BHXH của huyện Chương Mỹ tăng lên khá nhanh, điều này đưa ra một vấn đề nếu như công tác quản lý không hiệu quả sẽ xảy ra những sai sót trong quá trình quản lý hoạt động chi. Nhưng có thể thấy rằng, mặc dù số lượng và số tiền chi bảo hiểm hàng năm tăng nhanh, BHXH huyện Chương Mỹ vẫn thực hiện tốt công tác quản lý chi trả của mình, không để xảy ra nhiều sai sót về đối tượng cũng như mức chi trả. Quy trình quản lý hoạt động chi bảo hiểm xã hội được BHXH huyện Chương Mỹ thực hiện một cách triệt để theo đúng những quy định của BHXH Việt Nam, và những quy định phát sinh theo khu vực quản lý. Đội ngũ cán bộ BHXH có nhiều kinh nghiệm trong công tác quản lý chi trả và chi trả BHXH cho các đối tượng trên địa bàn, xuất phát từ thực tế cán bộ BHXH của quận được đào tạo bài bản và có sự tích lũy kinh nghiệm qua thực tế. Vì thế, kinh nghiệm trong công tác này của cán bộ BHXH huyện Chương Mỹ được người hưởng quyền lợi đánh giá tốt. Thường xuyên nhận được sự quan tâm từ BHXH thành phố Hà Nội cho đi tập huấn đào tạo khi có chính sách thay đổi. Nhờ thế mà đội ngũ cán bộ chuyên môn ngày càng vững chắc và tràn đầy nhiệt huyết với công việc.

- Việc phối hợp giữa BHXH quận với các đơn vị sử dụng lao động được mở các Hội nghị để phổ biến các văn bản quy định mới về chi BHXH. Giữa BHXH huyện Chương Mỹ với Đại lý Phường, đã có những sự phối hợp khá tốt về thời gian, địa điểm chi trả, cũng như công tác thông báo chi trả cho người dân trên địa bàn. Điều này giúp cho hoạt động chi trả được diễn ra an toàn, thuận

tiện, người được hưởng quyền lợi không bị gặp khó khăn trong việc đến lĩnh tiền bảo hiểm xã hội.

- Việc đẩy mạnh công tác cải cách thủ tục hành chính trong công tác chi trả đã góp phần đẩy mạnh việc tuân thủ các quy định và quy trình giải quyết các chế độ, để thực hiện giải quyết đúng - đủ - kịp thời cho đối tượng hưởng, đồng thời xây dựng hoàn thiện quy chế làm việc có sự phối hợp chặt chẽ giữa các bộ phận chức năng tại BHXH huyện Chương Mỹ. Quy định rõ” thời gian quy trình giải quyết chế độ, bộ phận tiếp nhận hồ sơ phát huy được tối đa tính uy việt trong việc tiếp nhận và giải quyết các chế độ BHXH được gọn nhẹ và nhanh chóng.

Đặc trưng nổi bật của Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ trong công tác quản lý chi BHXH bắt buộc là tăng cường công tác kiểm tra, kiểm soát đối tượng hưởng, trước khi xét duyệt chế độ ốm đau, thai sản đều thực hiện kiểm tra tại đơn vị đối với những trường hợp mới tham gia đóng BHXH vừa đủ 06 tháng để nghỉ hưởng chế độ sinh con, trước khi nghỉ hưởng thai sản tăng mức đóng BHXH lên cao để tăng mức thanh toán chế độ. Mặt khác đều thực hiện đối chiếu chữ ký, con dấu và Mẫu giấy chứng nhận nghỉ ốm chặt chẽ trước khi xét duyệt chế độ, phát hiện kịp thời các chứng từ giả để xuất toán, làm giảm tối đa việc các đơn vị cá nhân lạm dụng quỹ BHXH để trục lợi.

Thời gian qua, công tác quản lý chi trả BHXH, BHTN nói chung và quản lý người hưởng các chế độ BHXH nói riêng đã được BHXH Việt Nam, BHXH các tỉnh, thành phố đặc biệt quan tâm. Nhiều biện pháp quản lý cùng với sự phối hợp đồng bộ, hiệu quả của cấp ủy, chính quyền các cấp, các ngành đã giúp quản lý chặt chẽ quỹ BHXH, góp phần bảo đảm an sinh xã hội, ổn định tình hình chính trị - xã hội. Tuy nhiên, từ thực tiễn công tác quản lý chi trả các chế độ BHXH, quản lý người hưởng các chế độ BHXH hằng tháng cần tiếp tục được kiện toàn hơn nữa, khắc phục những tồn tại, hạn chế không ngừng phát sinh từ thực tiễn:

2.3.2. Những mặt hạn chế và nguyên nhân

2.3.2.1. Hạn chế

Một là, mặc dù BHXH Việt Nam đã xây dựng phần mềm để quản lý và chi trả các chế độ BHXH hằng tháng từ rất sớm, đầu năm 1998 đã chính thức vận hành, đến nay đã được BHXH Việt Nam đầu tư nâng cấp để đáp ứng yêu cầu quản lý, cơ sở dữ liệu người hưởng các chế độ BHXH đã hình thành nhưng còn bất cập, khó khăn trong quản lý và chi trả BHXH. Cụ thể, chưa kiểm soát được việc chi trả trùng lương hưu, trợ cấp BHXH hằng tháng; Thông tin cá nhân người hưởng trên danh sách chi trả với hồ sơ hưởng BHXH đang lưu trữ tại tỉnh, thành phố chưa trùng khớp. Đối với hồ sơ di chuyển, phần mềm chưa có tính năng bắt buộc báo giảm nơi chuyển đi, phải báo tăng nơi chuyển đến, chưa kiểm soát chặt chẽ được việc di chuyển, còn có thể xảy ra việc lạm dụng (có thể lợi dụng sơ hở này để trục lợi, nếu phát hiện có vấn đề thì báo giảm bằng cách cho “chuyển đi”; khó có thể kiểm soát được).

Hai là, một số người nhận lương hưu, trợ cấp BHXH hằng tháng nhận lương hưu qua thẻ ATM nhưng không có đầy đủ thông tin cá nhân cần thiết hoặc chưa cung cấp thông tin cá nhân cần thiết cho cơ quan chi trả BHXH. Cơ quan chi trả BHXH gặp khó khăn trong công tác quản lý người hưởng, đặc biệt người hưởng ở nước ngoài hay là người ủy quyền cho người khác nhận lương hưu, trợ cấp BHXH trong khi thời hạn ủy quyền là vô thời hạn.

Ba là, tình trạng báo giảm chậm khi người hưởng bị chết còn xảy ra gây khó khăn trong công tác quản lý chi trả BHXH. Khi người hưởng chết nhưng thông tin cá nhân trên các giấy tờ như: chứng minh thư nhân dân, thẻ căn cước công dân, sổ hộ khẩu, giấy chứng tử... không trùng khớp với thông tin cá nhân trên hồ sơ hưởng BHXH hằng tháng đang lưu trữ tại cơ quan BHXH; gây rất nhiều khó khăn trong quản lý chi trả cũng như khi giải quyết chế độ tử tuất. Đối với trường hợp giảm do báo tử, phần mềm chưa hỗ trợ kiểm soát, đối chiếu việc báo tử với việc giải quyết chế độ tử tuất để giúp cho công tác quản lý và giải quyết chế độ chặt chẽ, đúng quy định, ngăn ngừa việc lạm dụng; vẫn có trường

hợp cô tình không báo tử để trục lợi, nếu phát hiện có vấn đề thì sửa chữa giấy chứng tử hoặc thay thế giấy chứng tử mới để chủ động báo giảm “chết” là xong.

Bón là, tình trạng người có quyết định hưởng lương hưu nhưng không nhận lương hưu vẫn còn xảy ra. Cá biệt, có trường hợp 25 năm chưa nhận lương hưu; cùng với đó rất nhiều trường hợp chậm lĩnh lương hưu, trợ cấp BHXH hằng tháng hoặc chưa đến nhận khoản trợ cấp BHXH một lần sau điều chỉnh chỉ số giá tiêu dùng (CPI) hằng năm; khó quản lý và gây khó khăn trong công tác chi trả và quản lý người hưởng.

Hạn chế về Lập dự toán chi BHXH bắt buộc

Do chính sách về BHXH của Nhà nước ban hành chưa đồng bộ, hệ thống văn bản pháp luật chưa được cung cấp và hướng dẫn một cách có hiệu quả, đồng bộ đến những đối tượng hưởng BHXH ở địa phương nên gây nhiều khó khăn trong việc xét duyệt và chi trả BHXH cho đối tượng hưởng. Việc duyệt chế độ ngắn hạn chưa gắn trách nhiệm của chủ sử dụng lao động với việc thực hiện chính sách BHXH và do điều kiện hưởng chưa chặt chẽ nên tạo kẽ hở cho người lao động và người sử dụng lao động lạm dụng quỹ. Chính vì thế đôi khi việc lập dự toán chi không được chính xác do các trường hợp phát sinh đột xuất của đối tượng tham gia.

Hạn chế về quản lý đối tượng chi BHXH bắt buộc

- Công tác quản lý đối tượng tại huyện Chương Mỹ vẫn chưa được thực sự chặt chẽ như quản lý người hết hạn, đi tù, chết... chưa phối hợp được chặt chẽ với tư pháp của Xã để cắt giảm kịp thời. Do điều kiện đặc thù đối tượng hưởng BHXH chế độ BHXH ở nguồn chi NSNN đảm bảo đều đã già yếu, nên đôi khi cán bộ chi trả không nắm bắt được đối tượng có còn trên địa bàn hay di chuyển đi nơi khác hoặc chết.

Hạn chế về quản lý chi BHXH bắt buộc

- Đối với chi dài hạn (Chi hàng tháng: hưu trí, tử tuất, TNLĐ) trong công tác quản lý đối tượng chi do không trực tiếp quản lý đối tượng chi thường xuyên

mà thông qua ký hợp đồng đại diện. Cán bộ chi trả của Bưu điện chưa thực sự nắm được các chính sách chế độ nên không thực hiện theo dõi sát sao đối tượng. Đồng thời tinh thần trách nhiệm của cán bộ chi trả chưa cao nên khi chi trả còn để tình trạng chi nhầm lẫn cho đối tượng nên việc theo dõi đối tượng và kiểm soát chữ ký đối tượng trên danh sách chi trả còn nhiều hạn chế.

- Đối với chi ngắn hạn (Chi ốm đau, thai sản, DSPHSK): Việc kiểm soát mẫu chữ ký bác sỹ trên giấy thanh toán ốm đau thai sản C65 còn hạn chế do có quá nhiều mẫu chữ ký mà mắt thường không tự phân biệt được, dẫn đến tình trạng lạm dụng, khó kiểm soát đúng chữ ký của bác sỹ đã đăng ký với bảo hiểm xã hội Việt Nam, khó kiểm soát Mẫu giấy chứng nhận nghỉ việc giả, giấy ra viện giả khi đối tượng thanh toán.

- Các công cụ quản lý chi chưa mang lại hiệu quả cao nhất trong việc trợ giúp hoạt động quản lý của cán bộ BHXH (Hệ thống văn bản chưa thống nhất giữa các ngành, công tác tuyên truyền, kiểm soát đối tượng qua hệ thống dữ liệu chưa đạt, các cơ chế tài chính xử phạt chưa cao.

Hạn chế về kiểm soát kiểm tra, kiểm soát chi BHXH bắt buộc

- Chưa thường xuyên kiểm tra công tác chi trả tại Bưu điện huyện để nắm bắt diễn biến đối tượng như di chuyển, tạm vắng, tạm trú, vi phạm pháp luật, hết hạn hưởng, chết.. từ đó cắt giảm kịp thời.

2.3.2.2 . Nguyên nhân

Một là, các quy định của pháp luật liên quan đến quản lý chi trả, quản lý người hưởng các chế độ BHXH hằng tháng chưa phù hợp với yêu cầu quản lý, còn nghiêng về tạo sự thuận lợi đối với người hưởng các chế độ BHXH (chưa có quy định cụ thể về việc yêu cầu cung cấp thông tin của người hưởng BHXH với cơ quan chi trả BHXH).

Hai là, cơ sở dữ liệu người hưởng BHXH nói chung và người hưởng các chế độ BHXH hằng tháng mặc dù đã hình thành nhưng chưa hoàn thiện, chưa đảm bảo tính duy nhất. Chưa có giải pháp đồng bộ đối với trường hợp thông tin

cá nhân không trùng khớp với thông tin trên sổ BHXH hoặc hồ sơ hưởng các chế độ BHXH.

Ba là, phần mềm quản lý và chi trả BHXH tuy đã nâng cấp nhưng chưa có đầy đủ các tính năng hỗ trợ, đáp ứng yêu cầu quản lý chi trả và quản lý người hưởng các chế độ BHXH.

- Qua phân tích tình hình thực tế của công tác quản lý chi trả BHXH trên địa bàn huyện Chương Mỹ, có thể thấy rằng, trong những năm qua, đội ngũ nhân viên cũng như ban lãnh đạo BHXH huyện đã không ngừng nỗ lực thực hiện các công việc nâng cao chất lượng quản lý, chất lượng hoạt động chi trả bảo hiểm trên địa bàn huyện. Cụ thể có thể nói đến những kết quả đó là: Qua các năm gần đây, có thể thấy số lượng và tổng số tiền chi trả cho các đối tượng BHXH của huyện Chương Mỹ tăng lên khá nhanh, điều này đưa ra một vấn đề nếu như công tác quản lý không hiệu quả sẽ xảy ra những sai sót trong quá trình quản lý hoạt động chi. Nhưng có thể thấy rằng, mặc dù số lượng và số tiền chi bảo hiểm hàng năm tăng nhanh, BHXH huyện Chương Mỹ vẫn thực hiện tốt công tác quản lý chi trả của mình, không để xảy ra nhiều sai sót về đối tượng cũng như mức chi trả. Quy trình quản lý hoạt động chi bảo hiểm xã hội được BHXH huyện Chương Mỹ thực hiện một cách triệt để theo đúng những quy định của BHXH Việt Nam, và những quy định phát sinh theo khu vực quản lý. Đội ngũ cán bộ BHXH có nhiều kinh nghiệm trong công tác quản lý chi trả và chi trả BHXH cho các đối tượng trên địa bàn, xuất phát từ thực tế cán bộ BHXH của huyện được đào tạo bài bản và có sự tích lũy kinh nghiệm qua thực tế. Vì thế, kinh nghiệm trong công tác này của cán bộ BHXH huyện Chương Mỹ được người hưởng quyền lợi đánh giá tốt. Thường xuyên nhận được sự quan tâm từ BHXH thành phố Hà Nội cho đi tập huấn đào tạo khi có chính sách thay đổi. Nhờ thế mà đội ngũ cán bộ chuyên môn ngày càng vững chắc và tràn đầy nhiệt huyết với công việc.

- Việc phối hợp giữa BHXH huyện với các đơn vị sử dụng lao động được mở các Hội nghị để phổ biến các văn bản quy định mới về chi BHXH. Giữa

BHXH huyện Chương Mỹ với Bưu điện huyện, đã có những sự phối hợp khá tốt về thời gian, địa điểm chi trả, cũng như công tác thông báo chi trả cho người dân trên địa bàn. Điều này giúp cho hoạt động chi trả được diễn ra an toàn, thuận tiện, người được hưởng quyền lợi không bị gặp khó khăn trong việc đến lĩnh tiền bảo hiểm xã hội.

- Việc đẩy mạnh công tác cải cách thủ tục hành chính trong công tác chi trả đã góp phần đẩy mạnh việc tuân thủ các quy định và quy trình giải quyết các chế độ, để thực hiện giải quyết đúng - đủ - kịp thời cho đối tượng hưởng, đồng thời xây dựng hoàn thiện quy chế làm việc có sự phối hợp chặt chẽ giữa các bộ phận chức năng tại BHXH huyện Chương Mỹ. Quy định rõ” thời gian quy trình giải quyết chế độ, bộ phận tiếp nhận hồ sơ phát huy được tối đa tính uy việt trong việc tiếp nhận và giải quyết các chế độ BHXH được gọn nhẹ và nhanh chóng.

Đặc trưng nổi bật của Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ trong công tác quản lý chi BHXH bắt buộc là tăng cường công tác kiểm tra, kiểm soát đối tượng hưởng, trước khi xét duyệt chế độ ốm đau, thai sản đều thực hiện kiểm tra tại đơn vị đối với những trường hợp mới tham gia đóng BHXH vừa đủ 06 tháng để nghỉ hưởng chế độ sinh con, trước khi nghỉ hưởng thai sản tăng mức đóng BHXH lên cao để tăng mức thanh toán chế độ. Mặt khác đều thực hiện đối chiếu chữ ký, con dấu và Mẫu giấy chứng nhận nghỉ ốm chặt chẽ trước khi xét duyệt chế độ, phát hiện kịp thời các chứng từ giả để xuất toán, làm giảm tối đa việc các đơn vị cá nhân lạm dụng quỹ BHXH để trục lợi.

** Nguyên nhân thuộc về bảo hiểm xã hội*

-Việc giải quyết các chế độ chính sách đôi khi không thống nhất giữa các văn bản dẫn đến tình trạng gây chậm trễ cho đối tượng.

- Hiện nay công nghệ thông tin là vấn đề thiết yếu trong công tác chi bảo hiểm xã hội, tuy nhiên việc trang bị hệ thống máy tính không đồng đều, hệ thống mạng còn chưa được hiện đại nên không thuận tiện trong việc cập nhật các

chương trình mới. Phần mềm Quản lý chi Bảo hiểm xã hội chưa thực sự sát với thực tế nên gặp nhiều bất cập trong công tác quản lý đối tượng.

**Nguyên nhân thuộc về nhân tố bên ngoài*

- Hiện nay hệ thống pháp luật về chi bảo hiểm xã hội chưa thực sự được đồng bộ thống nhất, nhiều văn bản đưa ra chưa phù hợp với thực tế gây khó khăn trong công tác triển khai chính sách. Đặc biệt các chính sách thay đổi nhanh chóng dẫn đến khó khăn cho đối tượng giải quyết chế độ.

- Trong việc thực hiện các chính sách bảo hiểm xã hội đơn vị sử dụng tác động mạnh đến việc thực thi chính sách bảo hiểm xã hội cho người lao động. Tuy nhiên các chủ sử dụng lao động còn chưa thực sự sát sao trong công tác quản lý người lao động, đôi khi còn khuyến khích người lao động lợi dụng kẽ hở của luật bảo hiểm xã hội để giải quyết chế độ, gây thất thoát quỹ bảo hiểm xã hội.

Chương 3
PHƯƠNG HƯỚNG VÀ GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN
QUẢN LÝ CHI BẢO HIỂM XÃ HỘI
TẠI BẢO HIỂM XÃ HỘI HUYỆN CHƯƠNG MỸ ĐẾN NĂM 2030

3.1. Chiến lược phát triển của Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ đến 2030.

Trên cơ sở phương hướng chung của BHXH Việt Nam, định hướng phát triển đến năm 2030 của BHXH huyện Chương Mỹ cũng được xây dựng trên cơ sở đó.

Thứ nhất: Phát triển ngành BHXH phải theo đúng đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Chính sách, chế độ BHXH gắn liền với đời sống kinh tế - xã hội của hầu hết các tầng lớp nhân dân, nếu được thực hiện tốt sẽ là điều kiện và cơ sở quan trọng để ổn định chính trị và an toàn xã hội. Chính vì vậy phải thể hiện được chức năng, quyền lực quản lý xã hội của Nhà nước, nhằm đảm bảo cho mọi người dân được bình đẳng về cơ hội, về quyền và nghĩa vụ tham gia và hưởng thụ các chế độ, chính sách BHXH. Vì vậy, có thể khẳng định chính sách, chế độ BHXH là thể chế, sự cụ thể hoá chủ trương đường lối của Đảng và Nhà nước nhằm đảm bảo an toàn cho mọi người trong hoạt động sản xuất và đời sống xã hội.

Thứ hai: Phát triển ngành BHXH phải vì mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo ổn định chính trị và an toàn xã hội. Chính sách, chế độ BHXH được ban hành và tổ chức thực hiện là nhằm huy động mọi tiềm năng của từng cá nhân và tổ chức; vừa để giải quyết tốt mối quan hệ giữa tích lũy và tiêu dùng, vừa để hình thành quỹ BHXH - nguồn lực tài chính đáp ứng nhu cầu chi tiêu đảm bảo quyền lợi cho người được thụ hưởng các chế độ BHXH, góp phần đảm bảo an toàn xã hội. Tài chính BHXH là nguồn vốn lớn để tham gia đầu tư phát triển nền kinh tế - xã hội của nước nhà, cho nên, định hướng phát triển BHXH

phải hướng tới vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh.

Thứ ba: Thống nhất tổ chức, quản lý sự nghiệp BHXH từ Trung ương đến địa phương. Cụ thể là: Thành lập một tổ chức thống nhất của Nhà nước theo hệ thống dọc từ Trung ương đến địa phương để tổ chức thực hiện BHXH đối với mọi NLD và toàn thể nhân dân. Đồng thời, hoạt động quản lý phải được tiến hành đồng bộ từ khâu ban hành, hướng dẫn chế độ chính sách, đến khâu tổ chức thực hiện các chính sách đó. Hệ thống các văn bản phải đồng bộ, không được chồng chéo, mâu thuẫn, dễ làm, dễ nhớ, dễ kiểm tra. Phải có sự phối hợp chặt chẽ giữa các đơn vị, bộ phận nghiệp vụ và từng cá nhân trong quá trình quản lý. Mặt khác, phải phân cấp và quy định cụ thể rõ ràng chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, trách nhiệm của cơ quan BHXH từng cấp, từng đơn vị và từng cá nhân khi thực hiện nhiệm vụ quản lý BHXH.

a. Mục tiêu tổng quát:

Hiện nay, ở nước ta mới có hơn 13.400.000 người (chiếm 24% lao động) tham gia Bảo hiểm xã hội (BHXH) tự nguyện, bắt buộc, trong khi đó, Chính phủ đặt ra mục tiêu đến năm 2030, nước ta phải đạt được 70% lao động tham gia loại hình BHXH này. Vậy làm như thế nào để ngành BHXH có thể thu hút được người lao động tham gia BHXH, vừa bảo đảm được cuộc sống cho chính những người lao động, vừa bảo đảm được an sinh xã hội? Nguyên nhân do điều kiện phát triển kinh tế xã hội của nước ta trong thời gian vừa qua còn gặp nhiều khó khăn nên việc chuyển dịch lao động từ khu vực phi chính thức sang chính thức diễn ra chậm, số người lao động có quan hệ lao động không tăng nhiều. Chính vì khó khăn nên nhiều doanh nghiệp phải giải thể, phá sản hoặc thu hẹp quy mô sản xuất, kinh doanh, dẫn đến cắt giảm lao động. Số doanh nghiệp tăng mới cũng nhiều nhưng quy mô nhỏ, siêu nhỏ, sử dụng lao động ít. Một nguyên nhân nữa rất quan trọng là vấn đề tuân thủ pháp luật của chủ sử dụng lao động kém, cơ chế kiểm soát cưỡng chế có nhiều bất cập.

Chẳng hạn như hiện nay, chúng ta không quản lý được tốt công tác khai báo của các doanh nghiệp nên chúng ta không kiểm soát được số người lao động thuộc diện tham gia BHXH bắt buộc để làm cơ sở cho việc đơn đốc đăng ký tham gia. Công tác thanh tra, kiểm tra của ngành lao động chưa được thường xuyên, liên tục do nguồn lực rất mỏng. Về phía cơ quan BHXH được giao chức năng thanh tra trong thời kỳ đầu thực hiện chưa được nhiều nên cơ chế cưỡng bức, ràng buộc người sử dụng lao động phải đăng ký cho người lao động cũng thấp đi. Thêm nữa, ở một số địa phương, chính quyền mong muốn thu hút đầu tư nên cũng chưa thực sự quyết liệt xử lý các vi phạm pháp luật BHXH. Một bộ phận người lao động vì mưu sinh trước mắt mà không dám đấu tranh đòi quyền lợi tham gia BHXH.

Mặt khác, trong bối cảnh già hóa dân số như hiện nay, bài toán cân đối quỹ phải được bàn bạc cụ thể. Quỹ BHXH được hình thành dựa trên cơ sở đóng góp của người tham gia và người sử dụng lao động, dùng để trả lại quyền lợi cho người lao động. Vậy sẽ phải đặt ra vấn đề đóng góp như vậy, chi trả như vậy nhưng tính bền vững của quỹ là đến đâu? Tỷ lệ hưởng lương hưu tối đa của nước ta thuộc hàng cao nhất thế giới. Rất nhiều chuyên gia quốc tế đưa ra khuyến cáo Việt Nam cần thay đổi cách tính lương hưu để làm cho quỹ hưu trí, tử tuất được bền vững hơn, không chỉ cho thế hệ này mà còn các thế hệ tiếp theo. Cho nên, đối với thay đổi cách tính lương hưu sẽ áp dụng từ tháng 1-2018 là một bước hướng tới mục tiêu cải thiện tình hình tài chính quỹ BHXH đảm bảo bền vững, an toàn hơn.

Theo nhận định của nhiều chuyên gia ngành bảo hiểm, không phải người lao động không mặn mà với bảo hiểm, cái chính là người ta có được tham gia hay không. Trong trường hợp này, đã gọi là bảo hiểm bắt buộc thì dù có muốn hay không vẫn phải tham gia và trách nhiệm tham gia thuộc về người sử dụng lao động. Chế tài có, nếu người lao động tham gia thì chủ sử dụng lao động phải đăng kí. Nếu không đăng ký cho người lao động là trốn đóng BHXH sẽ bị xử lý theo pháp luật, hành chính. Ngoài ra, theo quy định của luật BHXH, doanh

ng nghiệp phải đóng đủ tiền trong thời gian trốn đóng BHXH đó và phải cộng thêm tiền lãi bằng 2 lần mức lãi đầu tư của BHXH. Những trường hợp vi phạm nhiều lần, kéo dài có thể bị truy cứu trách nhiệm hình sự theo điều 216 của Bộ luật Hình sự.

Theo Tổng Giám đốc BHXH Việt Nam, trên cơ sở thực tiễn hoạt động của Ngành BHXH và những dự báo về xu thế phát triển của hệ thống an sinh xã hội hiện đại trong bối cảnh của một thế giới toàn cầu hóa, hội nhập và cách mạng công nghiệp lần thứ 4, BHXH Việt Nam đang tích cực, chủ động hội nhập và phát triển hướng đến 1 hệ thống BHXH chuyên nghiệp, hiện đại, bền vững và hiệu quả, lấy sự hài lòng của mọi người dân và doanh nghiệp tham gia BHXH làm mục tiêu, làm thước đo chất lượng hoạt động của ngành. BHXH Việt Nam tiến tới xây dựng, quản lý, vận hành hệ thống an sinh xã hội một cách bền vững, hiện đại, minh bạch, thân thiện phù hợp với yêu cầu, trình độ phát triển của Việt Nam, hòa trong dòng chảy của xu thế hội nhập và hợp tác trên thế giới.

b. Mục tiêu cụ thể:

Tiếp tục phát triển BHXH tại địa phương theo hướng hiện đại, đảm bảo đủ năng lực và điều kiện để nâng cao chất lượng, hiệu quả phục vụ và tổ chức thực hiện các chính sách BHXH đáp ứng yêu cầu Công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước. Từ mục tiêu chung đó, các mục tiêu cụ thể cần phấn đấu:

- Phấn đấu tăng số người tham gia BHXH tăng từ 10% trở lên so với số người tham gia năm trước, đạt trên 70% lực lượng lao động trên địa bàn; số người tham gia BHYT đạt từ 99% dân số của huyện trở lên; số người tham gia bảo hiểm thất nghiệp tăng từ 15% trở lên so với số người đã tham gia của năm trước; Đến năm 2030, phấn đấu có khoảng 80% lực lượng lao động tham gia BHXH.

- Phấn đấu thực hiện thu đúng, thu đủ bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp, hoàn thành vượt mức kế hoạch giao cho từng năm; giảm tỷ lệ

nợ đọng bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp xuống dưới chỉ tiêu được giao.

- Hoàn thành việc bàn giao sổ bảo hiểm xã hội cho NLD theo đúng quy định; hoàn thành việc cấp mã số bảo hiểm xã hội cho người tham gia bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế. - Đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, trọng tâm là tái cấu trúc hoàn chỉnh các quy trình thủ tục giải quyết chế độ bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, bảo hiểm thất nghiệp, nâng cấp các phần mềm quản lý, đẩy mạnh giao dịch điện tử, hoàn thiện dịch vụ công cấp độ 4 trên mạng internet nhằm nâng cao chất lượng hoạt động và phục vụ người dân, các tổ chức, doanh nghiệp ngày càng tốt hơn. - Phân đấu không có đơn thư khiếu nại, tố cáo về việc giải quyết chính sách, chế độ bảo hiểm xã hội do nguyên nhân từ phía cán bộ, công chức, viên chức BHXH.

3.1.1. Chiến lược, nhiệm vụ trọng tâm công tác chi BHXH tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ trong thời gian tới.

Để đạt được các mục tiêu trong công tác Quản lý chi Bảo hiểm xã hội, bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ xây dựng phương hướng hoàn thiện Quản lý chi Bảo hiểm xã hội như sau:

- Thường xuyên kiểm tra giám sát Bru điện huyện, các đơn vị sử dụng lao động để tránh tình trạng làm thất thoát quỹ bảo hiểm. Tập huấn, tuyên truyền thường xuyên, sâu rộng các chính sách bảo hiểm xã hội đến người dân trên địa bàn, để nhân dân thấy được tầm quan trọng của các chính sách bảo hiểm xã hội trong đời sống. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát nội bộ trong đó định hướng nâng cao số lượng cán bộ làm công tác kiểm tra giám sát, nâng cao chất lượng giám sát với việc xây dựng các chỉ tiêu đánh giá một cách cụ thể đối với từng bộ phận để cán bộ kiểm tra giám sát có thể dễ dàng trong việc đánh giá.

- Chú trọng đến việc thực hiện mục tiêu chi bảo hiểm xã hội, mục tiêu phát triển chung của Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, Bảo hiểm xã hội Việt

Nam nhằm đưa ngành bảo hiểm xã hội nói chung và chi bảo hiểm xã hội bắt buộc nói riêng phát triển trong đời sống xã hội của toàn dân.

- Phối hợp chặt chẽ với các cấp, các ngành, các đơn vị sử dụng lao động trên địa bàn huyện Chương Mỹ, tổ chức tốt công tác thu BHXH, BHYT, BHTN tiếp tục khai thác tăng số lao động tham gia BHXH, BHYT, BHTN tích cực đôn đốc thu BHXH, BHYT, BHTN của các đơn vị sử dụng lao động còn nợ đọng, thu đúng, thu đủ sẽ là cơ sở để giải quyết các chế độ BHXH được kịp thời, chi trả các chế độ được nhanh chóng, đảm bảo quyền lợi cho người hưởng các chế độ BHXH.

- Thực hiện chi trả các chế độ ngắn hạn cho người hưởng thông qua đơn vị sử dụng lao động hoặc chi trả trực tiếp vào tài khoản cá nhân được kịp thời, chính xác và đúng đối tượng hưởng.

- Tổ chức tốt công tác chi trả lương hưu, trợ cấp BHXH cho đối tượng và NLD thông qua Bưu điện huyện như: Bưu điện văn hóa xã, các điểm chi trả, chuyển khoản qua ATM.

- Tăng cường hiệu quả công tác quản lý chi trả BHXH tại huyện Chương Mỹ, đảm bảo các chỉ tiêu về công tác quản lý chi trả như chi đúng, chi đủ, kịp thời.

- Thực hiện giải quyết dứt điểm công tác thẩm định hồ sơ đề nghị cấp sổ BHXH cho NLD để giải quyết kịp thời các chế độ hưởng BHXH cho NLD.

- Duy trì tốt công tác cải cách hành chính. Đồng thời duy trì tốt công tác quản lý, lưu trữ hồ sơ đảm bảo thuận tiện, an toàn khi khai thác, đáp ứng mọi yêu cầu của cá nhân và đơn vị về hồ sơ khi cần thiết.

- Tổ chức tốt công tác kiểm tra các hoạt động, nhiệm vụ chuyên môn của ngành, “ kiểm tra việc thực hiện chế độ BHXH đối với các đơn vị sử dụng lao động và Bưu điện huyện.”

- Tăng cường công tác kỉ luật, kỉ cương hành chính, thực hiện nghiêm túc các quy định của Nhà nước và nội quy của cơ quan, phát huy tốt những kết quả đã đạt được của những năm trước, các bộ phận tham mưu tốt để thực hiện chính sách BHXH trên địa bàn.

- Giải quyết kịp thời các đơn thư, khiếu nại, tố cáo của người dân theo đúng quy định của pháp luật.

3.2. Một số giải pháp hoàn thiện Quản lý chi BHXH tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ:

Về Lập dự toán chi BHXH bắt buộc: Đối với các quy định của pháp luật về công tác chi trả và quản lý người hưởng, đề nghị các cơ quan có thẩm quyền nghiên cứu để có quy định phù hợp, vừa tạo điều kiện thuận lợi cho người hưởng và giúp cơ quan quản lý chi trả BHXH các cấp lập dự toán một cách chính xác nhất.

Về quản lý đối tượng chi BHXH bắt buộc: Đề nghị BHXH Việt Nam rà soát, điều chỉnh, sửa đổi, bổ sung các quy định, quy trình nghiệp vụ cũng như chức năng, nhiệm vụ của các đơn vị trực thuộc BHXH Việt Nam, các phòng/bộ phận thuộc BHXH tỉnh/huyện liên quan đến công tác quản lý chi trả, quản lý người hưởng các chế độ BHXH phù hợp với các quy định, quy trình nghiệp vụ có liên quan bảo đảm liên thông, đồng bộ. Đặc biệt cần có giải pháp xử lý phù hợp đối với người không nhận lương hưu hoặc tồn đọng, chậm lĩnh lương hưu, trợ cấp BHXH kéo dài. Chỉ đạo BHXH các tỉnh, thành phố rà soát, đối chiếu Danh sách chi trả lương hưu, trợ cấp BHXH hằng tháng với hồ sơ hưởng BHXH đang lưu trữ tại cơ quan BHXH; nếu chưa khớp thì điều chỉnh trên cơ sở dữ liệu người hưởng các chế độ BHXH tập trung toàn quốc. Quy trình điều chỉnh và quản lý dữ liệu theo hướng dẫn của BHXH Việt Nam. Việc rà soát, đối chiếu này cần kết hợp với việc cấp mã số BHXH đối với người hưởng BHXH để bảo đảm tính duy nhất phục vụ yêu cầu quản lý chi trả và giải quyết chế độ tử tuất theo đúng quy định, đặc biệt đối với trường hợp thông tin cá nhân không trùng khớp trên các loại giấy tờ và hồ sơ hưởng BHXH. Lưu ý trong quá trình rà soát,

đối chiếu, nếu phát hiện trường hợp không có hồ sơ lưu trữ tại cơ quan BHXH các cấp thì phải tổ chức kiểm tra ngay để có giải pháp xử lý kịp thời tránh để xảy ra hậu quả đáng tiếc.

Về quản lý chi BHXH bắt buộc: Cần nâng cấp phần mềm quản lý và chi trả các chế độ BHXH, đặc biệt các cảnh báo hỗ trợ đáp ứng các yêu cầu quản lý khắc phục các bất cập đã nêu trên. Đầu tiên, cần tiếp tục hoàn thiện phần mềm đáp ứng yêu cầu quản lý nghiệp vụ theo trình giải quyết hưởng các chế độ BHXH, chi trả các chế độ Bảo hiểm xã hội. Bên cạnh đó, cũng cần quan tâm đến việc bố trí, quản lý, sử dụng đối với người được giao quản lý, sử dụng, khai thác phần mềm, thường xuyên kiểm tra, phát hiện xử lý theo quy định nếu vi phạm. Mặt khác, cần có giải pháp về CNTT để giúp công tác quản lý nguồn nhân lực này một cách hiệu quả, ngăn ngừa lạm dụng gây thất thoát quỹ làm mất niềm tin của người thụ hưởng đối với cơ quan BHXH. Đề nghị tăng cường công tác tuyên truyền đến người hưởng các chế độ BHXH, BHTN nói chung người hưởng các chế độ BHXH hằng tháng nói riêng, nắm được các quy định về quản lý chi trả, sẵn sàng phối hợp, hỗ trợ tạo điều kiện để cơ quan BHXH và cơ quan đại diện chi trả BHXH, BHTN hoàn thành nhiệm vụ.

Về kiểm soát kiểm tra, kiểm soát chi BHXH bắt buộc: Tăng cường công tác kiểm tra việc thực hiện công tác quản lý người hưởng các chế độ BHXH hằng tháng kịp thời phát hiện, xử lý các trường hợp vi phạm. Tập trung kiểm tra công tác báo tăng, giảm (lưu ý các trường hợp báo giảm: chết, chuyển đi) kịp thời phát hiện các trường hợp chủ động báo tăng, báo giảm trái với quy định để xử lý nghiêm khắc. Tăng cường công tác phối hợp với cấp ủy, chính quyền địa phương các cấp với hệ thống ngân hàng, hệ thống bưu điện trong công tác chi trả, quản lý người hưởng các chế độ BHXH trên địa bàn.

3.2.1. Giải pháp đối với các nhân tố thuộc về BHXH

- Cần có sự phối kết hợp chặt chẽ giữa các bộ phận chuyên môn để tránh tình trạng báo giảm, báo tăng nhằm đối tượng chi trả, tránh chi sai chế độ cho đối tượng như đã chết hoặc hết hạn hưởng vẫn chi trả chế độ, sau này sẽ khó

khẩn cho việc thu hồi lại số tiền đã chi sai. Cần thực hiện đối chiếu hồ sơ đối tượng đang quản lý với danh sách chi trả hàng tháng để đảm bảo đối tượng có trong danh sách chi trả và hồ sơ đối tượng quản lý khớp nhau về các dữ liệu họ tên, số sổ BHXH, ngày tháng năm sinh, mức tiền hưởng... Đồng thời phối hợp chặt chẽ hơn nữa với chính quyền huyện, Bưu điện huyện và các xã để nắm bắt sự biến động của đối tượng hưởng chế độ BHXH trên địa bàn, gắn trách nhiệm của các cấp chính quyền huyện, Bưu điện huyện vào công tác chi trả và quản lý đối tượng hưởng chế độ BHXH trên địa bàn, lập báo cáo tăng, giảm đối tượng hàng tháng chính xác để có căn cứ in danh sách chi trả và cắt giảm đối tượng kịp thời.

- Thường xuyên kiểm tra công tác chi trả tại các đại diện để nắm bắt diễn biến đối tượng như di chuyển, tạm vắng, tạm trú, vi phạm pháp luật, hết hạn hưởng, chết.. từ đó cắt giảm kịp thời. Thực hiện thanh toán ngay trong ngày đối với phương thức chi trả trực tiếp và không quá 3 đến 5 ngày đối với hình thức chi trả gián tiếp thông qua các đại diện chi trả của Bưu điện huyện, kiên quyết không để dư tiền mặt tại các đại diện để chi trả cho tháng sau. Rà soát lại các đại diện để hủy hợp đồng chi trả với các đại diện xảy ra nhiều vi phạm, không đủ năng lực, phẩm chất đạo đức.

- Hoàn thiện quy trình tiếp nhận và giải quyết hồ sơ ngắn gọn hơn nữa để đáp ứng khối lượng công việc so với số lượng cán bộ biên chế của BHXH huyện Chương Mỹ.

- Giảm bớt tối đa các thủ tục hành chính: Giấy tờ, thời gian... trong việc giải quyết các thủ tục chi trả các chế độ BHXH.

- Đẩy mạnh cải cách về thủ tục hành chính, triển khai đảm bảo tiến độ và chất lượng việc xây dựng và áp dụng hệ thống quản lý chất lượng theo tiêu chuẩn TCVN ISO 9001 – 2008 vào hoạt động của cơ quan BHXH huyện, tạo điều kiện thuận lợi nhất cho các đơn vị sử dụng lao động, người lao động, người tham gia, người thụ hưởng các chế độ BHXH, BHYT đúng luật định.

- Quản lý chặt các quy trình chi tiền mặt, không để tiền mặt tồn lại tại các đại diện quá lớn, đảm bảo đúng quy định quản lý tiền mặt trong quá trình cấp phát và quyết toán. Trang bị đầy đủ các tủ, hòm, giá để lưu giữ chứng từ, sổ sách thanh toán của quá trình chi trả, báo cáo quyết toán tài chính .

- Giảm tối đa các thủ tục hành chính khi thực hiện giải quyết các chế độ BHXH như: không yêu cầu xuất trình giấy tờ như CMT, hộ khẩu khi tham gia BHYT hộ gia đình, người tham gia tự chịu trách nhiệm về việc kê khai các thủ tục hồ sơ. Hiện nay bảo hiểm xã hội đang thực hiện mã hoá số BHXH, tất cả người dân đều có Mã số BHXH (Tra cứu mã số BHXH của từng thành viên hộ gia đình trên <http://baohiemxahoi.gov.vn>). Thu hồi toàn bộ sổ BHXH bìa xanh để nhập dữ liệu và in ra sổ BHXH mới có toàn bộ quá trình tham gia đóng BHXH để giải quyết các chế độ BHXH trên dữ liệu đã được cập nhật, đảm bảo khi chi trả các chế độ BHXH đã được giải quyết chính xác, đúng chế độ, tiền hưởng. Đồng thời toàn bộ thông tin người hưởng chế độ BHXH đã được cập nhật phần mềm nên có thể tra cứu nhanh chóng, thuận tiện.

- Thực hiện xử lý nghiêm minh những trường hợp vi phạm về giải quyết và chi trả các chế độ BHXH. Có chế tài xử phạt cho các đối tượng vi phạm chế độ BHXH.

** Ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý chi BHXH*

Vai trò của công nghệ thông tin trong đời sống kinh tế - xã hội trở thành một yếu tố sống còn. Với ngành BHXH, đối tượng tham gia BHXH ngày càng gia tăng, quyền lợi về BHXH ngày càng mở rộng, chính sách BHXH ngày càng cụ thể hóa làm cho bộ máy quản lý gặp nhiều khó khăn, nặng nề. Hiện nay toàn ngành BHXH chưa có một chương trình phần mềm quản lý tài chính đáp ứng được tổng thể quản lý tài chính mà chỉ một số chương trình quản lý riêng lẻ từng lĩnh vực như: phần mềm một cửa, kế toán, phần mềm thu BHXH, phần mềm Xét duyệt chế độ hưu trí, 1 lần, phần mềm Quản lý chi trả các đối tượng hưởng, Giám định BHYT. Vì vậy cần phải có sự chuyển đổi thích ứng để chuyển đổi từ

hình thức quản lý thủ công riêng lẻ sang hình thức quản lý hiện đại thông qua hệ thống công nghệ thông tin và sự liên kết các nghiệp vụ BHXH với nhau từ trên xuống và ngang cấp. Để thực hiện có hiệu quả ứng dụng công nghệ thông tin BHXH huyện Chương Mỹ cần tập trung giải quyết những vấn đề sau:

+ Nâng cao năng lực quản lý bằng công nghệ thông tin là một trong những giải pháp then chốt bằng nâng cao nhận thức của cán bộ viên chức trong hệ thống cơ quan về tầm quan trọng của công nghệ thông tin, chú trọng đào tạo con người có kiến thức về tin học phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và tổ chức bộ máy của cơ quan có thích nghi với hình thức quản lý hiện nay.

+ Liên kết các phần mềm quản lý với nhau, xây dựng hệ thống thông tin theo tiêu chuẩn quốc gia trên nguyên tắc đồng bộ để có thể chia sẻ, khai thác, cập nhật dữ liệu, Kết quả tham gia cũng như thanh toán các chế độ BHXH của người lao động và người dân tham gia BHXH.

+ Đề nghị cấp trên xét duyệt và đầu tư trang bị đầy đủ cơ sở vật chất về trụ sở, máy vi tính cho toàn cơ quan. Thanh lý và thay thế những máy móc cũ kỹ, lạc hậu và dễ hỏng hóc để cho cán bộ viên chức dễ dàng trong việc thao tác công việc của mình tránh tình trạng mất dữ liệu. Kết quả do máy vi tính bị hỏng. Chọn giải pháp phần mềm, phần cứng và bảo mật thông tin đáp ứng yêu cầu quản lý BHXH và phù hợp với sự phát triển mạnh mẽ, không ngừng của khoa học công nghệ thông tin.

3.2.2. Giải pháp đối với các nhân tố bên ngoài

- Cần bám sát các văn bản, nghị định, quyết định điều chỉnh liên quan đến chế độ BHXH kịp thời để khi lập dự toán về nguồn chi BHXH sẽ được chính xác hơn.

- Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến giải thích về chính sách BHXH cho NSDLĐ và người lao động, đồng thời dùng các biện pháp kiểm tra, kiểm soát các đơn vị trong thực hiện các chế độ BHXH để tránh cho đơn vị

NLĐ lạm dụng quỹ BHXH, việc lập dự toán sẽ chính xác hơn do không có các trường hợp phát sinh đột xuất của đối tượng tham gia.

- Đối với chi các chế độ ốm đau, thai sản: Thông báo công khai trên trang <http://baohiemxahoi.gov.vn> danh sách chữ ký bác sỹ và Mẫu dấu bệnh viện được ký và đóng dấu của cơ sở Khám chữa bệnh trên giấy chứng nhận nghỉ hưởng BHXH để các đơn vị và cơ quan BHXH có thể kiểm soát được chữ ký, Mẫu dấu, Mẫu GCN nghỉ hưởng BHXH giả, hạn chế tối đa việc lạm dụng quỹ BHXH bắt buộc.

- Yêu cầu các đơn vị sử dụng lao động đăng ký tài khoản giao dịch trong thanh toán chi các chế độ BHXH cũng như cam kết thực hiện đúng quy định hiện hành của Nhà nước trong thanh toán các chế độ BHXH ngắn hạn và nghiêm chỉnh chấp hành quy định của Nhà nước và luật BHXH, BHYT trong quá trình xét duyệt hồ sơ hưởng, BHXH huyện Chương Mỹ chuyển tiền đến các đơn vị bằng hình thức chuyển khoản thông qua hệ thống ngân hàng (hạn chế tối đa việc chi trả bằng tiền mặt) thông qua đại diện của người sử dụng lao động sau đó về chi trả ở đơn vị của họ. Đồng thời nếu NLĐ yêu cầu, thực hiện thanh toán các chế độ ngắn hạn cho người lao động qua tài khoản cá nhân của họ mà không thông qua đơn vị sử dụng lao động, tránh tình trạng BHXH đã chuyển tiền nhưng đơn vị không chi trả đến tay người hưởng chế độ.

- Đã thực hiện toàn bộ về việc chi các chế độ hưởng BHXH hàng tháng và trợ cấp 1 lần thông qua đơn vị hành chính công là Bưu điện để nhằm đảm bảo khách quan.

- Người hưởng lương hưu và trợ cấp BHXH hàng tháng không phải thực hiện ký xác nhận chữ ký hàng năm, trách nhiệm của các Bưu điện huyện phải phối hợp với chính quyền địa phương để theo dõi đối tượng giảm chết, hết hạn hưởng để cắt giảm kịp thời trong danh sách chi trả hàng tháng. Các trường hợp già, ốm yếu không đi lĩnh lương được, các đại diện có trách nhiệm đến chi tiền tại nhà để đảm bảo quyền lợi cho người hưởng.

- Phối hợp chặt chẽ hơn nữa với các xã để nắm bắt sự biến động của đối tượng hưởng chế độ BHXH trên địa bàn, gán trách nhiệm của các cấp chính quyền huyện, Bưu điện huyện và các xã vào công tác chi trả và quản lý đối tượng hưởng chế độ BHXH trên địa bàn, lập báo cáo tăng, giảm đối tượng hàng tháng chính xác để có căn cứ in danh sách chi trả và cắt giảm đối tượng kịp thời.

- Phối hợp chặt chẽ với các Ngân hàng, kho bạc và đơn vị sử dụng lao động trong việc thanh toán chuyển tiền hưởng các chế độ BHXH qua tài khoản ATM.

- Tiếp tục thực hiện chỉ đạo của UBND Thành phố tại Công văn số 3984/UBND-KGVX ngày 13/9/2019 về việc chi trả các chế độ BHXH qua phương tiện thanh toán không dùng tiền mặt.

- UBND các quận, huyện, thị xã chỉ đạo UBND các xã, phường, thị trấn phối hợp với Ngân hàng thương mại, BHXH các quận, huyện, thị xã hướng dẫn người hưởng mở tài khoản cá nhân (ATM) để nhận lương hưu, trợ cấp BHXH hàng tháng.

- Ngân hàng Nhà nước Chi nhánh thành phố Hà Nội chỉ đạo các Ngân hàng thương mại trên địa bàn bố trí, sắp xếp, phát triển mạng lưới cây ATM đặt biệt là các vùng ngoại thành tạo điều kiện thuận lợi cho người hưởng khi nhận lương hưu và trợ cấp BHXH qua tài khoản cá nhân.

3.3. Một số kiến nghị

3.3.1. Kiến nghị với Bảo hiểm xã hội thành phố Hà Nội

Để làm tốt vai trò và chức năng, nhiệm vụ của mình, thời gian tới, BHXH thành phố Hà Nội cần:

- Xây dựng cơ chế phối hợp giữa các cơ quan chức năng với sự chỉ đạo sát sao của chính quyền địa phương, đặc biệt là sự phối hợp giữa ngành Lao Động Thương Binh và Xã Hội.

- Thống nhất về nội dung, đa dạng về hình thức tuyên truyền trong toàn bộ hệ thống BHXH và xã hội hóa công tác tuyên truyền.

- Tiếp tục hoàn thiện các quy định và sớm hướng dẫn thực hiện một số nội dung về BHXH phát sinh trong thực tiễn thực hiện chưa phù hợp hoặc còn vướng mắc.

- BHXH thành phố Hà Nội cần có kế hoạch triển khai thường xuyên và lâu dài các lớp đào tạo nghiệp vụ, hướng dẫn các thay đổi về chính sách, phát luật cho cán bộ, nhân viên BHXH, đảm bảo đội ngũ cán bộ quản lý có đủ năng lực, trình độ đáp ứng yêu cầu phát triển của ngành

- BHXH thành phố Hà Nội cần đưa ra những biện pháp nhằm hỗ trợ BHXH huyện trong việc thực hiện công tác quản lý chi và hoạt động chi của mình, trong đó chủ yếu là những hỗ trợ về kiến thức nghiệp vụ, hỗ trợ về công tác đào tạo và đầu tư.

- Tiếp tục ban hành các văn hướng dẫn, chỉ đạo một cách cụ thể, chi tiết, rõ ràng giúp BHXH huyện, thực hiện tốt nghiệp vụ chuyên môn của ngành. Giữ vai trò chủ đạo trong việc thực hiện hoạt động nâng cấp hạ tầng cơ sở phục vụ hoạt động quản lý và chi trả bảo hiểm tại các đơn vị BHXH cấp huyện đang quản lý. Đánh giá thực trạng và xem xét nhu cầu thực tế của việc nâng cấp cơ sở vật chất của từng quận, huyện, để đưa ra phương án lựa chọn địa phương thực

hiện việc nâng cấp. Không để xảy ra tình trạng đầu tư không cần thiết, ảnh hưởng đến nguồn kinh phí của BHXH thành phố.

- Hướng dẫn nghiệp vụ cải cách thủ tục hành chính trong hoạt động BHXH cho cán bộ huyện, tiến tới hoàn thiện mục tiêu toàn bộ BHXH các quận, huyện, thị xã đều thực hiện tốt quy trình một cửa trong việc tiếp nhận và xử lý hồ sơ của đối tượng hưởng.

- Với những cá nhân hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ của mình, BHXH thành phố cần có những cơ chế khen thưởng động viên và thăng tiến phù hợp, giúp tạo được tấm gương trong công tác cho các cán bộ khác trong tổ chức ngành BHXH.

- Phối hợp chặt chẽ với cơ quan truyền thông (Đài phát thanh truyền hình Hà Nội và Trung Ương, các Báo chí, Liên đoàn lao động, ..., và đặc biệt đối các quận, huyện, thị xã cần liên hệ chặt chẽ với hệ thống truyền thông Xã, Phường để tuyên truyền chính sách BHXH, BHYT, BHTN. Mỗi khi có những quy định mới về BHXH, BHYT cần phải thực hiện công tác tuyên truyền nhanh chóng, nhằm giúp cho người được hưởng có thể tự đối chiếu, chuẩn bị những hồ sơ cần thiết phục vụ việc hưởng chế độ của mình.

3.3.2. Kiến nghị với UBND huyện Chương Mỹ thành phố Hà Nội

Kiến nghị với UBND huyện Chương Mỹ thành phố Hà Nội về việc chỉ đạo Bưu điện huyện quan tâm hơn nữa đến công tác chi trả lương hưu tại các đại diện chi trả như tạo điều kiện về: Địa điểm, thời gian, nhân sự, ... Đặc biệt chỉ đạo Tư pháp các Xã, thị trấn cung cấp danh sách những người đang hưởng lương hưu bị đi tù, chết để BHXH cắt giảm được kịp thời trong danh sách chi trả hàng tháng.

KẾT LUẬN

Ngày nay bảo hiểm xã hội đang ngày càng trở thành một yếu tố quan trọng đối với người lao động và người sử dụng lao động, chính vì vậy các chính sách của Đảng và Nhà nước đang dần được hoàn thiện, nhằm góp phần nâng cao đời sống của người lao động khi rủi ro.

Bảo hiểm xã hội là nhân tố tất yếu trong cả quá trình làm việc của người lao động. Quản lý chi Bảo hiểm xã hội nhằm mang đến sự phục vụ và đảm bảo quyền lợi tốt nhất cho người lao động. góp phần củng cố chính sách an sinh xã hội, ổn định kinh tế, trật tự và an toàn xã hội.

Với đề tài nghiên cứu là Hoàn thiện Quản lý chi BHXH tại Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội, Tôi đã tiến hành hệ thống các lý thuyết liên quan đến công tác quản lý, công tác chi của bảo hiểm xã hội bắt buộc hiện nay. Ngoài ra, nghiên cứu cũng chỉ ra được các yếu tố có sự ảnh hưởng tới hiệu quả hoạt động quản lý chi của bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ, đánh giá mức độ hiệu quả của từng yếu tố trong tình hình hiện nay. Trong nghiên cứu này, luận văn đã đi sâu đánh giá thực trạng hoạt động Quản lý chi BHXH của BHXH huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội và đã chỉ ra được thực trạng hiện nay, công tác quản lý chi trả BHXH tại huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội đang được thực hiện khá tốt, trong đó có thể kể đến việc thực hiện tốt quy trình nghiệp vụ quản lý, ứng dụng tốt công nghệ thông tin trong công tác quản lý, đội ngũ nhân viên có trình độ chuyên môn nghiệp vụ cao, có kỹ năng xử lý công việc và kiến thức về bảo hiểm xã hội tốt. Tuy nhiên, bên cạnh đó vẫn có những vấn đề tồn tại trong hoạt động Quản lý chi Bảo hiểm xã hội bắt buộc của BHXH huyện Chương Mỹ, đó là vẫn tồn tại sai sót trong khâu quản lý đối tượng và thực hiện chi trả, đôi lúc do áp lực công việc mà cán bộ thể hiện thái độ không tập trung, không nhiệt tình đối với công việc, cơ sở vật chất và hệ thống văn bản quy định về công tác quản lý chi và chi BHXH còn rất nhiều bất cập, sự phối hợp giữa BHXH và các cơ quan chính quyền địa phương chưa thực sự mang lại hiệu quả về thông tin và sự hỗ trợ tiếp nhận phản hồi của nhân dân.

Trước những vấn đề này, luận văn đã đưa ra những giải pháp, kiến nghị nhằm hoàn thiện công tác quản lý chi của BHXH huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội. Có thể kể đến giải pháp đó là thực hiện việc giám sát, đối chiếu sổ sách thường xuyên hơn, đào tạo kỹ năng nghiệp vụ đồng thời đào tạo tác phong, văn hóa ứng xử cho đội ngũ viên chức bảo hiểm, thực hiện quy trình chi trả hiện đại, phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương. Hy vọng rằng, những kiến thức và những thực trạng cùng các giải pháp, kiến nghị được trình bày trong luận văn sẽ được sử dụng một cách hiệu quả trong công tác quản lý chi BHXH tại huyện Chương Mỹ, thành phố Hà Nội trong thời gian tới, góp phần nâng cao tính thực tiễn của nghiên cứu này.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ (2015), *Báo cáo tài chính năm 2015*
2. Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ (2016), *Báo cáo tài chính năm 2016*
3. Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ (2017), *Báo cáo tài chính năm 2017*
4. Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ (2018), *Báo cáo tài chính năm 2018*
5. Bảo hiểm xã hội huyện Chương Mỹ (2019), *Báo cáo tài chính năm 2019*
6. Bảo hiểm xã hội Việt Nam (2012), Quyết định 01/QĐ - BHXH ngày 03 tháng 1 năm 2014 về việc “*Ban hành hồ sơ và quy trình giải quyết các chế độ hưởng bảo hiểm xã hội*”
7. Bảo hiểm xã hội Việt Nam (2012), “*Ban hành quy định quản lý chi trả các chế độ bảo hiểm xã hội*” Quyết định 488/QĐ - BHXH ngày 23 tháng 5 năm 2012 về việc
8. Bảo hiểm xã hội Việt Nam (2015), Quyết định 919/QĐ – BHXH ngày 26 tháng 8 năm 2015 về việc “*sửa đổi bổ sung 1 số điều của Quyết định 01/QĐ – BHXH, Quyết định 1399/QĐ – BHXH và Quyết định 488/QĐ – BHXH của Bảo hiểm xã hội Việt Nam*”.
9. Bảo hiểm xã hội Việt Nam (2016), *Quyết định số 1414/QĐ-BHXH ngày 04/10/2016 về cơ cấu của tổ chức BHXH địa phương.*
10. Bộ tài chính (2012), *Thông tư số 178/2012/TT - BTC về việc hướng dẫn kế toán áp dụng cho bảo hiểm xã hội.*
11. Chính phủ (2016), *Nghị định số [01/2014/NĐ-CP](#) ngày 05/01/2016 về quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bảo hiểm xã hội Việt Nam.*
12. Đinh Thúy Hà (2014), “*Quản lý chi bảo hiểm xã hội bắt buộc tại bảo hiểm xã hội quận Hai Bà Trưng, thành phố Hà Nội*” Học viện chính trị khu vực I.
13. Đoàn Thị Hà (2015), “*Quản lý chi BHXH bắt buộc tại Bảo hiểm xã hội quận Đống Đa, thành phố Hà Nội* .Đại học quốc gia Hà Nội.

14. Bùi Thị Thanh Hương (2017), “*Cánh mạng công nghiệp lần thứ tư cơ hội và thách thức đối với bảo hiểm xã hội*” Tạp chí báo cáo viên của Trung tâm thông tin công tác tuyên giáo - Ban Tuyên giáo Trung ương (7).
15. Đỗ Thị Quỳnh Mai (2016), “*Quản lý chi bảo hiểm xã hội bắt buộc tại bảo hiểm xã hội huyện Yên Bình tỉnh Yên Bái*”. Đại học kinh tế quốc dân
16. Phạm Đỗ Nhật Tân, Nguyễn Thị Kim Phụng (2009), *Giáo trình Bảo hiểm xã hội*, NXB lao động xã hội.
17. Quốc hội nước CHXHCH Việt Nam (2006), *Luật Bảo hiểm xã hội*. Quốc hội khoá 11. Hà Nội.
18. Quốc hội nước CHXHCH Việt Nam (2008), *Luật Bảo hiểm xã hội*. Quốc hội khoá 12. Hà Nội.
19. Quốc hội nước CHXHCH Việt Nam (2014), *Luật Bảo hiểm xã hội, luật số 58/2014/QH13*. Quốc hội khoá 13. Hà Nội Các văn bản quy định chế độ bảo hiểm xã hội của Bộ Lao động Thương binh và Xã hội.
20. Dương Xuân Triệu (2009), *Quản trị bảo hiểm xã hội*, NXB Lao động xã hội.